

ANALÝZA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

V ÔSMICH NAJVÄČŠÍCH
MESTÁCH SLOVENSKA

**INŠTITÚT
CIRKULÁRNEJ
EKONOMIKY**

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**

Inštitút cirkulárnej ekonomiky, o.z.
November 2020

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. PRÍKLADY Z PRAXE ZO ZAHRANIČIA	5
2.1. AMSTERDAM	6
2.2. L'UBL'ANA	8
2.3. VIEDEŇ	10
3. SÚČASNÝ STAV ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V ÔSMICH NAJVÄČŠÍCH MESTÁCH SLOVENSKA	13
BANSKÁ BYSTRICA	14
BRATISLAVA	18
KOŠICE	25
NITRA	30
PREŠOV	34
TRENČÍN	38
TRNAVA	46
ŽILINA	51
4. ZÁVER	54
5. POUŽITÉ SKRATKY	57
6. REFERENCIE	58

1. ÚVOD

Slovenská republika patrí z pohľadu odpadového hospodárstva do dvoch skupín:

- na jednej strane jej obyvatelia tvoria podpriemerné množstvo odpadov (427 kg na obyvateľa, kým priemer EÚ je 450 kg na obyvateľa),
- na druhej strane patrí medzi krajiny s najnižšou mierou triedenia a recyklácie odpadov. Priemer EÚ je v súčasnosti 45 %, kým na Slovensku je to iba 39 %. 50 % odpadov stále končí na skládkach odpadov bez predchádzajúcej úpravy a 9 % odpadov je energeticky zhodnotených.

Ako členská krajina EÚ sa Slovensko zaviazalo, že splní spoločné ciele v oblasti triedenia a recyklácie odpadov stanovené v Smernici o odpadoch:

- do roku 2020 bude triediť a recyklovať 50 % komunálnych odpadov,
- do roku 2035 bude triediť a recyklovať 65 % komunálnych odpadov,
- v roku 2035 bude na skládkach končiť iba 10 % komunálnych odpadov.

Veľkú úlohu v oblasti odpadového hospodárstva zohrávajú práve samosprávy, ktoré majú vplyv na to, aké výsledky dosahujeme. Preto je z nášho pohľadu dôležité, aby samosprávy vnímali odpadové hospodárstvo ako jednu z kľúčových a strategických oblastí nielen z dôvodu prechodu na obehové hospodárstvo, ale aj pre rozvoj jednotlivých regiónov.

Samosprávy na Slovensku nastavovali ciele v odpadovom hospodárstve v Programe odpadového hospodárstva obce. Tento dokument bolo povinné vypracovať v zmysle platnej právnej úpravy do 1. 1. 2020. Od tohto dátumu obce a mestá už nemajú povinnosť vypracovávať POH, a tak v odpadovom hospodárstve nemajú zákonnú povinnosť mať vypracovaný strategický dokument.

Cieľom našej publikácie bolo zmapovať situáciu v najväčších mestách Slovenska, kde spoločne vzniká 550 968,12 ton ko-

munálnych odpadov, čo tvorí až 23 % z celkového množstva komunálnych odpadov vyprodukovaných na Slovensku. Zaujímalo nás, aké odpady v týchto mestách vznikajú a ako sa s nimi nakladá. Zamerali sme sa aj na to, akú majú tieto mestá infraštruktúru, ako majú nastavené poplatky za komunálne odpady a celkové financovanie odpadového hospodárstva.

V priebehu roka 2020 boli oslovené mestá Bratislava, Trnava, Trenčín, Nitra, Žilina, Banská Bystrica, Prešov a Košice na základe zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, aby nám poskytli odpovede na otázky, ktoré sme im spolu so žiadosťou zaslali vo forme dotazníka. Dotazník obsahoval otázky, ktoré sa týkajú odpadového hospodárstva na území miest, a ktoré sa bežne pýtame aj pri našich analýzach.

Taktiež sme požiadali pracovníkov samospráv, aby nám zaslali aj hlásenia o množstvách odpadov a nakladaní s ním za rok

2019 podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a ročný výkaz o komunálnom odpade z obce podľa zákona 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov. Na základe vyplnených dotazníkov a údajov z hlásení z evidencie INCIEN spracoval prehľad nakladania s odpadmi pre každé krajské mesto. Údaje, ktoré sme použili pri vyhodnotení výsledkov jednotlivých miest za rok 2019, boli tie, ktoré mestá uvádzali vo výkaze o komunálnom odpade pre Štatistický úrad SR. Každé mesto pristúpilo k odpovediam vlastným spôsobom, a ten sme pri kompletizácii tejto publikácie nemerili. Preto niektoré mestá majú odpadové hospodárstvo popísané podrobnejšie.

Po tom, ako sme si prečítali všetky informácie a vyhodnotili údaje z hlásenia a výkazu, pomenovali sme 5 najväčších výziev, ktoré chceme preskúmať a vyhodnotiť:

1. Dáta o odpadoch: Samosprávy nemajú presné dáta o spôsobe, ako s odpadom, ktorý je na ich území vyzbieraný, nakladajú. Obce a mestá majú ako povinnosť vypracovať Hlásenie o odpadoch a nakladaní s ním (zo zákona o odpadoch) a Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce (podľa zákona č. 540/2001 Z. z.). Sú to dve odlišné formy výkazov z evidencie o odpadoch, ktoré od samospráv vyžadujú uviesť odlišné údaje. Kým hlásenie o odpadoch požaduje informácie o zbere, výkaz pre štatistický úrad požaduje, aby bol uvedený aj údaj o spôsobe zhodnotenia vyzbieraného odpadu. Zistiť tento údaj je pre samosprávy veľmi ťažké, keďže zberové spoločnosti nemajú presné informácie o tom, ako sa s odpadom z danej samosprávy nakladalo. Preto sa v procese prípravy týchto hlásení vyzbieraný odpad mení v štatistike na odpad recyklovaný. To však nehovorí o skutočnom stave, ako sa s odpadom nakladalo. Vieme, že sa odpady po vyzbieraní dotriedujú, a nie všetko, čo sa vyzbiera, sa recykluje. Tieto údaje vstupujú do štatistik Slovenska, a tak získavame dáta, ktoré nehovoria presné informácie o stave odpadového hospodárstva.

2. Výpočet úrovne vytriedenia komunálnych odpadov: Tento výpočet určuje § 4 ods. 6 zákona č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vstupujú doň údaje o vytriedených zložkách odpadov a zmesovom odpade. Na základe ich pomeru, a teda výslednej úrovne vytriedenia, sa obciam stanovujú poplatky za skládkovanie odpadov, alebo sa napríklad tento údaj uvádza aj pri žiadosti o príspevok

z Environmentálneho fondu. Z údajov, ktoré sme získali, vyplýva, že pomerne veľkú časť vytriedených zložiek, ktoré samospráva uvádzajú v štatistike, tvoria kovy z výkupní. Vieme, že nie všetky kovy v evidencii miest pochádzajú od ich obyvateľov, a tak údaje o úrovni vytriedenia nehovoria o skutočnosti, koľko odpadu sa v danej samospráve naozaj vytriedi.

3. Plnenie cieľov v odpadovom hospodárstve: Množstvo skládkovaného odpadu vs. množstvo odpadu, ktorý je energeticky alebo materiálovo zhodnotený, je stále vysoké. Na dosahovanie cieľov, ktoré si Slovensko stanovilo na základe európskej platnej právnej úpravy, sú aktuálne zavedené opatrenia v mestách nedostatočné. Preto oceňujeme zmenu Zákona o odpadoch, ktorý zaviedol povinnosť zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností. Ten podľa našich analýz zmesového odpadu tvorí až 20 % komunálnych odpadov.

4. Budovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva: Každé mesto má infraštruktúru nastavenú inak. Niektoré mestá sa rozhodli budovať infraštruktúru pomocou systému od domu k domu a eliminovať tak anonymitu pri produkcii odpadov, iné mestá sa rozhodli budovať stojiská s polopodzemnými kontajnermi. Niektoré zase kombinujú rôzne spôsoby zberu. Budovať infraštruktúru by mali samosprávy na základe cieľov, ktoré poznáme už dnes. Vieme, že čoskoro budú platiť niektoré nové povinnosti, a tak by sme odpadovú infraštruktúru (hlavne zmesového odpadu) mali nastaviť podľa novej situácie.

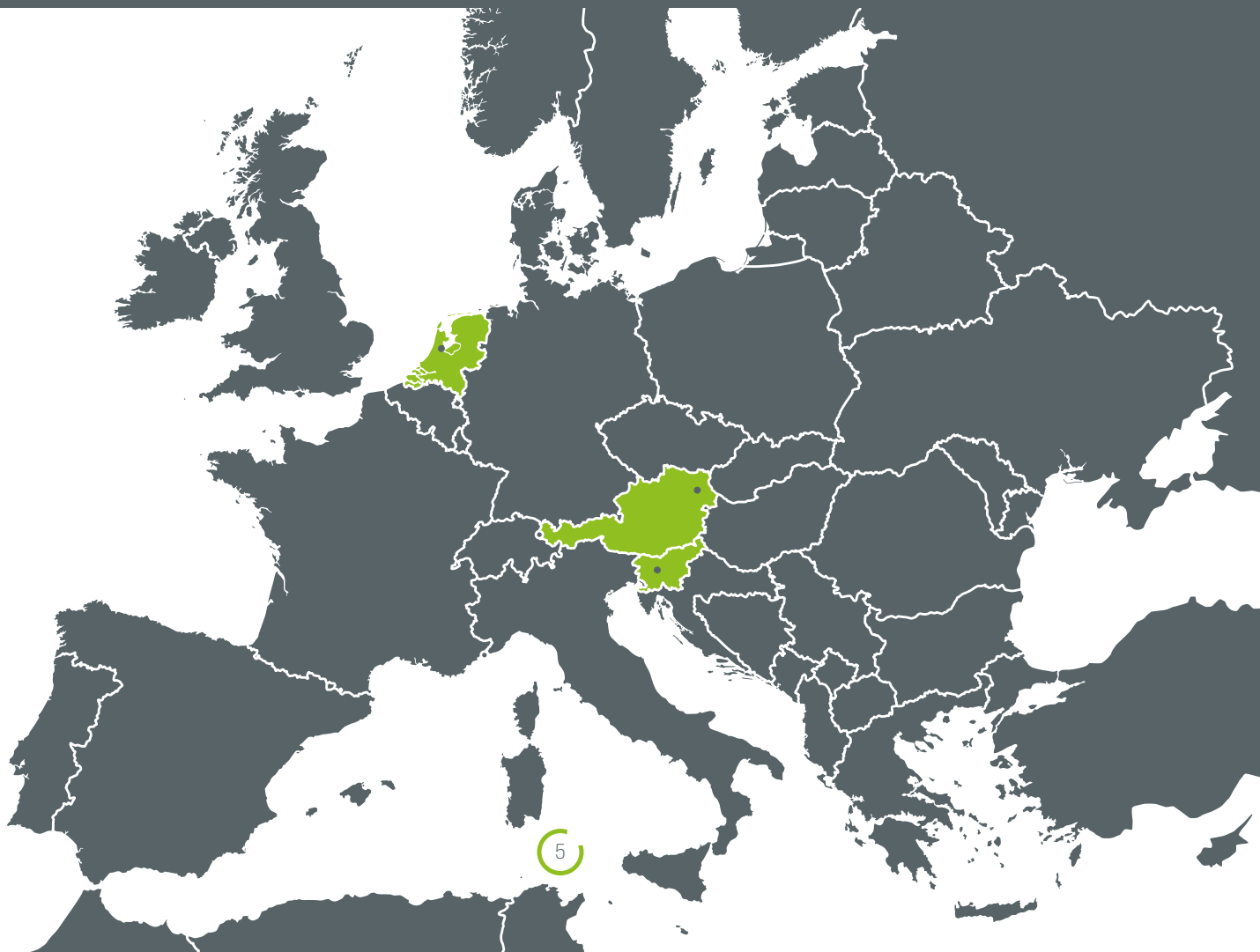
5. Financovanie odpadového hospodárstva: Väčšina samospráv na Slovensku stále spolufinancuje odpadové hospodárstvo z položiek rozpočtu, ktoré sa netýkajú odpadového hospodárstva. Pritom by ho mali financovať z poplatkov od obyvateľov. Zvýšenie poplatkov za odpady nie je veľmi populárny krok, ale je nevyhnutný na zlepšenie podmienok pre samosprávu.

Sme si vedomé, že tento prehľad odpadového hospodárstva v ôsmich najväčších mestách Slovenska sleduje iba niektoré výzvy v oblasti odpadového hospodárstva. Hlbšia kvalitatívna analýza jednotlivých problémov a návrhov riešení si vyžaduje oveľa komplexnejší prieskum všetkých skutočností. Preto budeme v tejto práci pokračovať ďalej a údaje podrobnejšie monitorovať aj v ďalšom období nášho pôsobenia.

2.

PRÍKLADY Z PRAXE ZO ZAHRANIČIA

Aby sme si vedeli predstaviť, kam by malo odpadové hospodárstvo v samosprávach smerovať, hľadali sme inšpiratívne príklady z praxe zo zahraničia. Európske mestá majú odpadové hospodárstvo postavené na rôznych princípoch. Pri ich výbere sme sa zamerali na rozličné regióny a tiež na to, či sú pre nás z rôznych dôvodov dobrým príkladom. Niektoré mestá v oblasti odpadového a obehového hospodárstva ponúkajú aj netradičné riešenia (Amsterdam), niektoré sú nám blízke regionálne (Viedeň), alebo sú pre nás inšpiráciou, kam by sme chceli, aby smerovalo aj naše odpadové a obehové hospodárstvo (Lublana).

2.1. AMSTERDAM

Amsterdam si stanovil ambiciózný cieľ: do roku 2020 zvýšiť percentuálny podiel odpadu z domácností, ktorý sa triedi, z 19 % v roku 2013 na 65 %.

Amsterdam má vypracovanú Stratégiu pre obehové hospodárstvo (tzv. Circular Amsterdam) na roky 2020 – 2025, ktorej cieľom je okrem iného do roku 2030 znížiť využívanie nových surovín o polovicu a do roku 2050 sa stať plne cirkulárnym mestom. Tento dokument predstavuje rámec inovačných procesov v meste. Navrhované projekty tvoria navzájom silný základ nielen pre zvyšovanie znalostí v obehovom hospodárstve, ale aj pre to, čo tento prechod vyžaduje.

Stratégia mesta je prepojená aj na stratégiu tzv. doughnut economy, ktorej autorom je oxfordská profesorka Kate Raworth. Je to spravodlivý a udržateľný ekonomický systém, v ktorom by prosperovali všetci vrátane planéty, nie iba percento tých najbohatších. Ako to dosiahnuť? Podľa tohto konceptu je možné opustiť cieľ ekonomického rastu a snažiť sa o komplexnejší rozvoj ekonomiky, ktorý bude zabezpečovať uspokojenie základných potrieb všetkých ľudí bez toho, aby pritom prekračo-

val ekologické limity našej planéty (zdroj: zajimej.se).

Amsterdam postupne zavádza niektoré opatrenia s heslom „We are learning by doing!“:

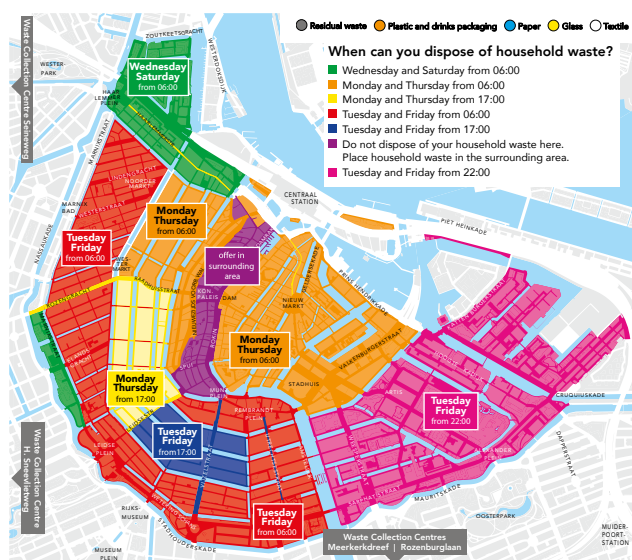
- Produkcia odpadu na obyvateľa je 589 kg/ročne;
- Miera triedeného zberu v Amsterdame je 27 %, čo je veľmi nízka a značne podpriemerná výkonnosť v krajine (priemer Holandska je 51 %), mesto je však veľmi inovatívne v oblasti predchádzania vzniku odpadu;
- Na všetky služby v oblasti nakladania s odpadom sa vzťahuje poplatok za odpady, ktorý musí platiť každá domácnosť;
- Mesto je rozdelené do 8 samostatných častí a každý jeden má vlastný systém zberu odpadu;

- Nerecyklovateľný odpad je prepravovaný do moderných zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov;
- V rastúcom meste je možné triediť bioodpad v časti Nieuw-West, ktorý je odvázaný raz za týždeň do kompostárne. V ostatných častiach je táto možnosť dobrovoľná, alebo majú obyvatelia možnosť kompostovať sami. Kompost z kompostárne sa aplikuje lokálne v rámci mesta, keďže pre Amsterdamom je jednou z priorit aj lokálna produkcia potravín;
- Hlavnou schémou triedeného zberu sú zberné body. Papier/kartón, sklo, textil a plastové obaly sa zbierajú týmto spôsobom, zatiaľ čo kovy sa zhromažďujú iba v miestach občianskej vybavenosti;
- Nebezpečné odpady z domácností je možné priviesť do obchodov/supermarketov alebo vrátiť do obchodov, v ktorých bol produkt zakúpený;
- V 6 častiach mesta sú rozmiestnené tzv. afvalpunten, kde môžu obyvatelia bezplatne odovzdať rôzne druhy (aj nebezpečných) odpadov. Pre podnikateľov je táto služba sponzorovaná;
- V Amsterdame v novej obytnej štvrti Sluisbuurt existuje Automatic Waste Collection System, ktorý odvádza odpad

priamo z budov podzemnou potrubnou nekoróznou sieťou pomocou vákuovej dopravy do terminálov na prepravu odpadu, čím sa odstraňuje hluk a znečistenie nákladnými smetiarskymi autami [zdroj: <https://www.insidewaste.com.au/index.php/2020/07/23/how-amsterdam-is-future-proofing-its-waste-management/>];

- Mesto Amsterdam má 5 zberných dvorov, kde obyvatelia môžu odovzdať veci, ktoré sa nezberajú v rámci bežného zberu (veci do reuse centra) alebo rôzne druhy odpadov (objemný odpad, stavebný odpad);
- Kuchynský olej sa zberá na zberných dvoroch a vyrába sa z neho biopalivo;
- V meste existuje množstvo obchodov, ktoré vykupujú nepotrebné veci od obyvateľov a vracajú im nový život. Sú to tzv. reuse centrá (centrá opätovného použitia);
- Mesto vyzýva obyvateľov ukladať textil do zberných nádob prevádzkovaných buď samosprávou, alebo charitou, vyhadzovanie oblečenia (s výnimkou poškodeného oblečenia) do zmesového odpadu sa neodporúča;
- Mesto pravidelne vyzýva obyvateľov triediť maximálne množstvo odpadu, aby sa predišlo vzniku nerecyklovateľného odpadu;

○ To, že všetky časti mesta zabezpečujú svoj vlastný triedený zber, dodržiava prahovú hodnotu pre zber údajov o nákladoch, pretože tieto údaje sa obvykle nezhracujú centrálné. Na druhej strane údaje o tonáži odpadových tokov zhromažďujú vnútroštátne orgány, a preto sú aj ľahšie dostupné.

Obr. 1. Informácia pre obyvateľov – logistika zberu zmesového odpadu v centrálnej časti mesta Amsterdam. [Zdroj: Waste guide Centrum]

2.2. LUBLJANA

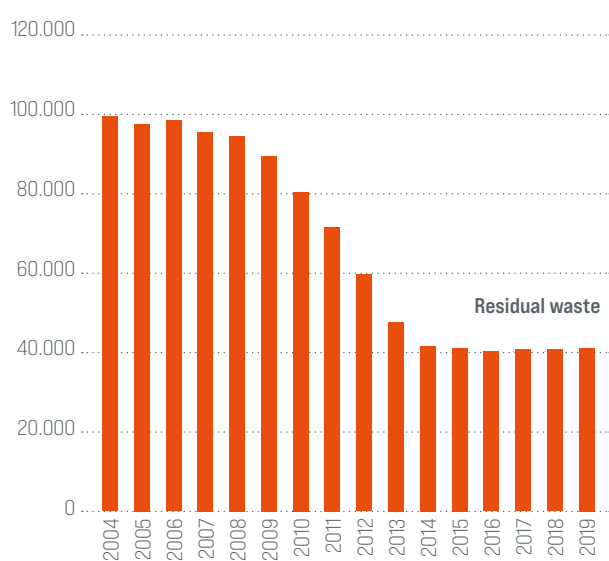
Lublana je tzv. prvé „zero waste“ mesto v Európe. Pred 15 rokmi bolo jedným z najväčších znečisťovateľov, obyvatelia produkovali vysoké množstvo nerecyklovaného odpadu, ktorý putoval na skládky. Dnes tam odchádza menej než 5 % vyprodukovaného odpadu a recykluje sa 68 % odpadov.

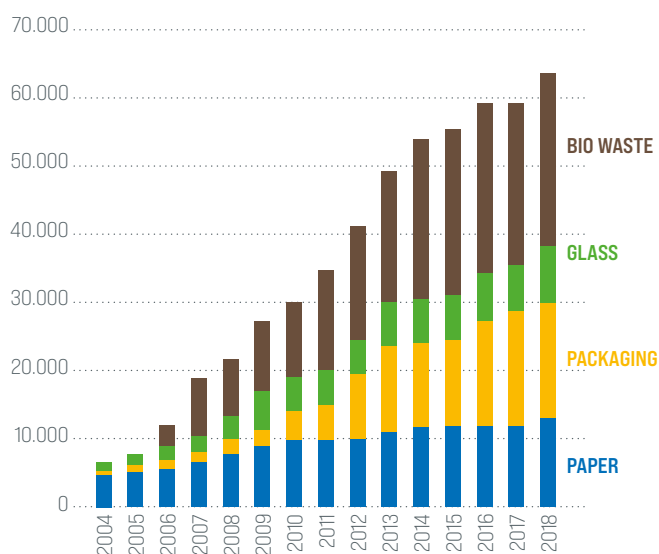
Lublana sa zaviazala:

- do roku 2025 zvýšiť triedený zber na 78 %, do roku 2035 na 80 %;
- znižiť celkovú ročnú produkciu odpadu na 280 kg na obyvateľa;
- do roku 2025 znížiť ročný zmesový odpad na 60 kg a na 50 kg do roku 2035.

Quantity of Residual Waste (in tones)

Graf č. 1 Vývoj množstiev ZO v meste Ljubljana

Graf č. 2. Vývoj množstiev TZ v meste Ljubljana

Mesto začalo v roku 2002 s povinným triedením odpadov papiera, skla a obalov a v roku 2006 zaviedlo zber bioodpadu formou od dverí k dverám.

V roku 2014 Ľubľana, ako prvé európske mesto, vykročila smerom k filozofii zero waste. Zavedením zberu biologicky rozložiteľného (aj kuchynského) odpadu mesto zdvojnásobilo triedený zber biologického odpadu a znížilo množstvo nerecyklovaného odpadu o 59 % pri súčasnom udržaní nákladov na nakladanie s odpadom, ktoré patria medzi najnižšie v EÚ.

V Ľubľane sú veľmi populárne zero waste obchody a zberová spoločnosť, ktorá pôsobí na území mesta – Voka Snaga, má dokonca vlastné bezobalové automaty, kde si môžu domáci načapovať základné domáce produkty. Voka Snaga je zodpovedná za inštaláciu a údržbu infraštruktúry zberu odpadu a nakladania s odpadom, pravidelný zvoz odpadu z domácností a iných subjektov (napr. zberné dvory), informovanie používateľov o tom, ako správne triediť svoj odpad atď. Odborný dohľad nad dodržiavaním pravidiel v meste je v rukách mestského inšpektorátu, ktorý môže uložiť pokutu aj tým, ktorí nerešpektujú ustanovenia miestnej vyhlášky. Všeobecné ciele recyklácie mesta zodpovedajú cieľom stanoveným v právnych predpisoch EÚ.

Tri hlavné činnosti v rámci stratégie spoločnosti

Voka Snaga sú:

- zavedenie systému zberu od dverí k dverám, ktorý sa osobitne zameriava na zber biologicky rozložiteľného (kuchynského) odpadu;
- zníženie frekvencie zberu zmesového odpadu pri súčasnom zachovaní zberu recyklovateľných odpadov a bioodpadov;
- silná komunikačná stratégia zameraná na prevenciu a opakované zapojenie občanov do systému zberu.

Po 10 rokoch údaje hovoria sami za seba:

- celková produkcia odpadu klesla o 15 %;
- priemerný recyklovaný alebo kompostovaný odpad vzrástol na 61%;
- množstvo odpadu poslaného na skládku sa znížilo o 59 %.

Mesto prevádzkuje aj RCERO Ľubľana – Ľubľana Regional Waste Management Centre:

- najväčší environmentálny projekt v Slovinsku podporený Kohéznym fondom EÚ;

- najmodernejšie centrum spracovania odpadu v EÚ, spracúva viac ako 1/3 odpadu Slovinska;
- jeho cieľom je získať čo najväčšie množstvo použiteľného materiálu na ďalšie spracovanie;
- má 3 časti: rozšírená skládka, čistička výluhov a 3 zariadenia na mechanicko-biologické spracovanie a zhodnotenie dvoch druhov odpadov – separovaný vyzbieraný biologický odpad a zvyškový zmiešaný komunálny odpad;
- centrum spracúva až 95 % dovezeného odpadu, len 5 % odpadu je nevyužitých a putuje na skládku;
- biologický odpad sa spracúva na vysokokvalitný záhradný kompost.

Podľa slov **Zaly Strojín Božič**, manažerky cirkulárnej ekonomiky mesta Ľubľana, ktorá v októbri 2019 predstavila ľubľanský koncept na medzinárodnom workshope v Bratislave s názvom What City: Mesto bez odpadov, je ich víziou byť do roku 2025 „zelené hlavné mesto“. V rámci toho pripravuje množstvo odlišných sektorových stratégií a verejných diskusií o budúcnosti mesta s ľuďmi od 12 do 28 rokov, a to v oblasti verejnej dopravy, vzdelávania, produkcie potravín a i. Mesto má v rámci vlastnej štruktúry manažérov pre cirkulárnu ekonomiku a manažéra pre smart mestské systémy. Snahou vedenia je využívať vysoko udržateľné produkty – vo verejnej správe používajú recyklovaný papier, realizujú kampaň za zrušenie plastových nákupných tašiek, v reuse centre denne predávajú od 50 do 185 produktov, prevádzkujú aj knižnicu vecí, spolupracujú s neziskovým sektorom v oblasti skrášľovania verejných priestorov a pod.

Triedený zber je financovaný zo systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov. Voka Snaga je zodpovedná za triedený zber odpadu. Schémy EPR sú zodpovedné za ďalšie spracovanie všetkých zozbieraných materiálov.

Ľubľana nedisponuje zariadením na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie zmesového odpadu. Ten je odvázaný do Rakúska na energetické zhodnocovanie.

Kľúčovou zložkou úspešných výsledkov Ľubľany bolo zavedenie zberu z domu do domu, ktorý bol najväčším prínosom k prudkému zvýšeniu miery recyklácie. Ako sa zvyšoval triedený zber, množstvo zvyškového/zmesového odpadu neustále klesalo. Schéma plne prevádzkovaná ľudskými zdrojmi Voka Snaga bola podporená dobre riadenou komunikačnou stratégiou v spolupráci s ďalšími relevantnými zainteresovanými stranami.

2.3. VIEDEŇ

Rakúsko je dlhodobo európskym lídrom v oblasti ochrany životného prostredia a v oblasti efektívneho riadenia odpadového hospodárstva.

Významným míľnikom bol Zákon o odpadoch z roku 2004, ktorý zakázal skládkovanie. V Rakúsku tak nasledovalo hľadanie alternatív: cieľom sa stali zvýšená miera recyklácie a energetické zhodnocovanie zmesového odpadu. ZEVO Viedeň Spittelau ročne spracuje 250 000 ton komunálneho odpadu. Energia z tohto zariadenia sa využíva na výrobu elektriny a tepla, ktoré je distribuované do Viedne.

V hlavnom meste Rakúska sa každý rok vyprodukuje zhruba milión ton odpadu. Mesto zaviedlo triedený zber odpadu už začiatkom osemdesiatych rokov. Do roku 1991 tento systém pokrýval celú Viedeň. V priebehu rokov boli metódy zberu neustále optimalizované a prispôbované ustavične sa meniacim rámcovým podmienkam. Dnešná Viedeň sa tak môže pri triedenom zbere recyklovateľných materiálov spoliehať na viac ako 200 000 kontajnerov. Ďalej je k dispozícii 19 zberných dvorov a 112 mobilných a stacionárnych zberných miest pre nebezpečný odpad.

Každý rok mesto zhromažďuje okolo 600 000 ton zmesového a objemného odpadu a viac ako 350 000 ton recyklovateľného a biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu. Produkcia odpadu je približne 600 kilogramov na obyvateľa ročne. Z tohto množstva je 300 kilogramov zmesový a objemný odpad, za-

tiaľ čo 200 kilogramov je recyklovateľný a nebezpečný odpad. Ďalších 100 kilogramov na obyvateľa za rok vzniká vo forme nemocničného odpadu, odpadu z čistenia ulíc alebo drobného stavebného odpadu. Cieľom triedeného zberu je vrátiť túto frakciu do výrobného cyklu ako druhotnú surovinu. Zmesový a objemný odpad sa energeticky zhodnocuje.

Približne 22 000 ton kuchynského odpadu sa spracuje v bioplynovej stanici „Biogas Wien“ a premieňa sa na bioplyn a následne dodáva ako energia do mestského systému diaľkového vykurovania. Zhruba 600 000 ton zmesového a objemného odpadu, t. j. asi 60 % všetkého odpadu ročne vyrobeného vo Viedni, sa podrobí energetickému zhodnoteniu v jednej zo štyroch zariadení na energetické zhodnocovanie, ktoré kombinujú výrobu energie pre diaľkové vykurovanie alebo chladenie a elektrinu. Na preklenutie sezónnych výkyvov v produkcii odpadu a potenciálnych kapacitných prekážok spalovní odpadov začala v roku 2013 fungovať prekládková stanica odpadu Pfaffenau pre predbežnú úpravu a dočasné uloženie zmesového odpadu v balíkoch. Týmto spôsobom je zaručené spoľahlivé zhodnocovanie odpadu aj pre metropolu v prípade prestojov v dôsledku opráv alebo technických porúch v spalovniach. Každý rok sa cca 250 000 ton odpadu dodáva do zariadenia na spracovanie odpadu Rinter Tent, ktoré prevádzkuje MA 48

(Municipal Department 48). Okrem spracovania recyklovateľných materiálov, elektrických spotrebičov a nebezpečného odpadu sa v zariadení na spracovanie zvyškov zo spaľovania zhutní cca 200 000 ton škvary a popola zo ZEVO vo Viedni do troskového betónu. Stabilizované zvyšky zo spaľovania sa potom ukladajú na skládku Rautenweg, ktorú rovnako prevádzkuje mesto Viedeň. Vyťaží sa dokonca aj skládkový plyn obsahujúci metán (zo skládok spred roku 2009), ktorý dodáva elektrinu približne 2 200 viedenským domácnostiam (Zdroj: <http://ewit.site/wp-content/uploads/2015/12/Waste-Management-in-Vienna.pdf>).

MA 48 je súčasťou mestskej samosprávy vo Viedni. Oddelenie je zodpovedné za zber a spracovanie komunálneho odpadu, čistenie ulíc a zimnú údržbu. Každý deň je zamestnaných 3 200 zamestnancov, aby udržiavalo Viedeň čistú, a aby zabezpečili vysokú kvalitu života pre svojich občanov. Odpad, ktorému nemožno predísť, sa optimálne spracúva a/alebo zhodnotí – zhromažďuje sa vo viac ako 440 000 kontajneroch, ako aj v komplexných recyklačných strediskách po celom meste.

V environmentálnej politike mesta Viedeň je opätovné použitie a predchádzanie vzniku odpadu vysokou prioritou. Preto sa tovar na opakované použitie zhromažďuje osobitne a následne sa predáva vo vlastnom sklade na opätovné použitie

v 48er-Tandler (zdroj: <http://www.municipalwasteurope.eu/member/city-vienna>).

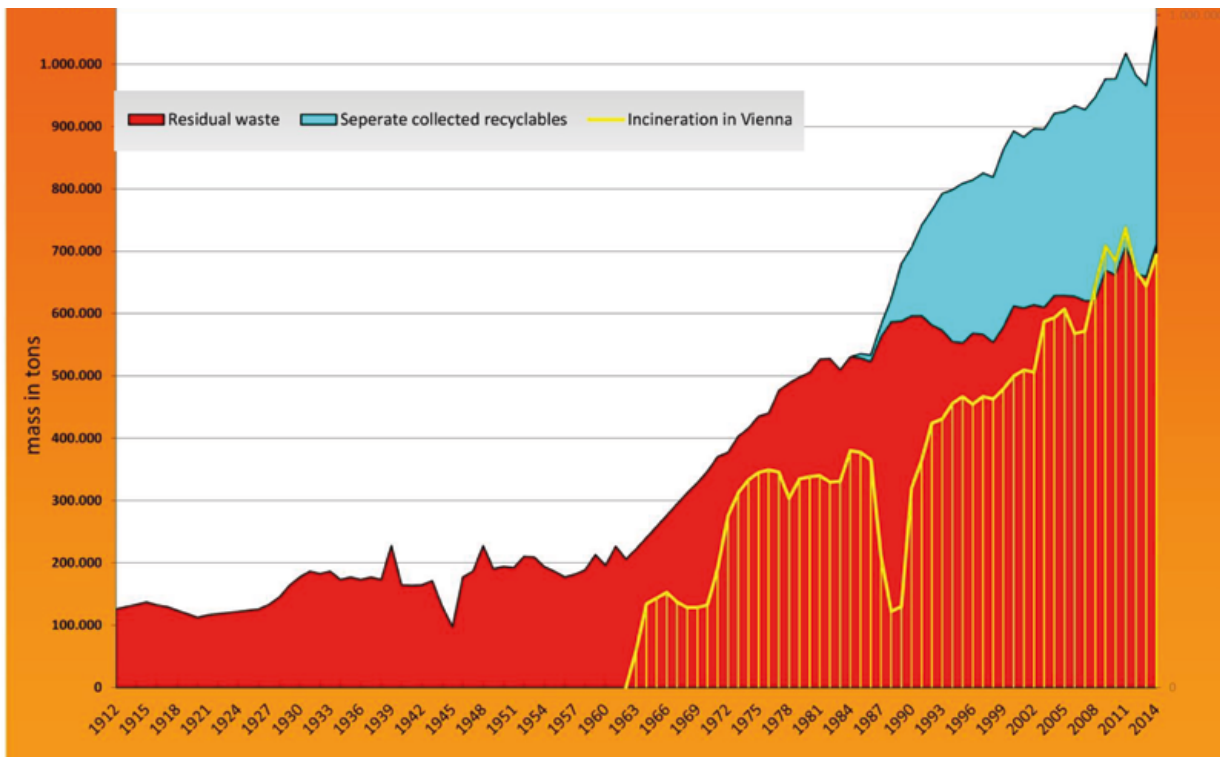
Zber zmesového, nebezpečného a bioodpadu je hradený z poplatkov za odpady. Triedený zber je financovaný prostredníctvom schémy rozšírenej zodpovednosti výrobcov.

Priemerný náklad na domácnosť ročne je 229,32 eur (zdroj: http://www.connective-cities.net/fileStorage/Veranstaltungen/Dialogveranstaltung_Rostock/Waste_Management_in_Vienna.pdf).

S odpadmi z mesta Viedeň sa nakladá nasledovne:

- 59 % – energetické zhodnocovanie (zmesový odpad)
- 22 % – recyklácia (papier a lepenka, sklo, kovy, plasty)
- 9 % – kompostovanie (záhradný odpad a kuchynský odpad)
- 8 % – uloženie na skládku (inertný materiál zo stavebného odpadu)
- 2 % – anaeróbna digestia v zariadení na výrobu bioplynu (potravinový odpad)

Okrem požiadaviek na recykláciu a využitie odpadu ovplyvňujú použitý systém zberu aj opatrenia na predchádzanie vzniku odpadu.

Graf č. 3 Vývoj množstiev odpadu v meste Viedeň od roku 1912 do 2014.

Mesto Viedeň, v spolupráci so zbernými dvormi, prevádzkuje v piatom obvode predajňu použitých vecí 48er-Tandler – der Wiener Altwarenmark. Veci sú vyzbierané od obyvateľov prostredníctvom zberných dvorov. Sortiment je pestrý, ponúkajú vybavenie do domácnosti, knihy, oblečenie a kabelky, hračky alebo bicykle.

Otvorené majú od stredy do soboty. Tovar pochádza najmä zo zberných dvorov, ale v malom množstve prijímajú veci aj priamo v predajni, pod podmienkou, že sú v dobrom stave. Za odovzdané veci neposkytujú žiadnu finančnú odmenu, ani iné výhody, okrem dobrého pocitu, že človek prispel k zníženiu odpadu. Zdrojom vecí je aj Fundservice der Stadt Wien, centrum nájdených vecí, ktoré si nikto neprišiel vyzdvihnúť.

Získanými financiami z predaja podporujú sociálne projekty, útulky zvierat a iné charity. Pre ľudí, ktorí chcú svoje veci predať alebo darovať ako súkromná osoba, je k dispozícii priestor s názvom Čierna posteľ. Rôzne združenia, ktoré sa venujú upcyclácii, môžu v 48-Tandler prevádzke svoje produkty vystavovať, a tak ich propagovať. Školy, firmy, skupiny seniorov môžu priestory prevádzky využívať na vzdelávanie o obehovej ekonomike mimo otváracích hodín. Keďže sa jedná o veci z druhej ruky, neposkytujú na ne záruku. Výnimkou sú elektrospotrebiče, ktoré sú technicky skontrolované – viaže sa na ne jednoročná záruka (zdroj: MIB: Reuse centrum, Bratislava 2020).

Výzvy v oblasti odpadového hospodárstva

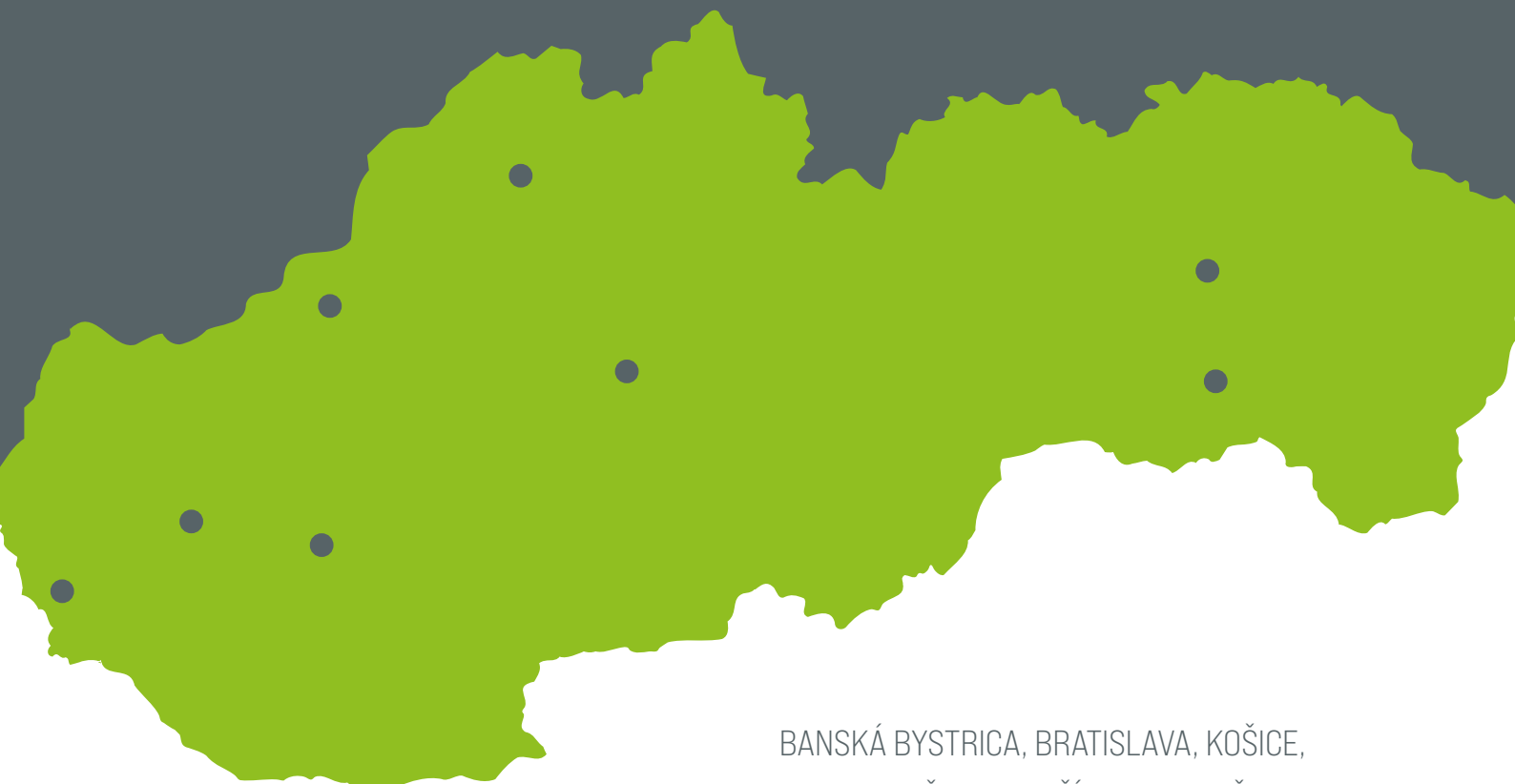
Počas posledných rokov vyriešila Viedeň niekoľko problémov v oblasti odpadového hospodárstva:

1. Biologicky rozložiteľný odpad sa vo Viedni mení na hodnotný produkt. Odpadové hospodárstvo dokáže premeniť záhradný odpad na kompost kvality A+, ktorý sa dá použiť dokonca aj v biologickom poľnohospodárstve. Kompost produkovaný mestom Viedeň je medzi obyvateľmi veľmi obľúbený.
2. Implementáciou smernice o skládkach odpadov z roku 2009 sa žiadny odpad neskládkuje bez predchádzajúcej úpravy. Skládku, ktorú prevádzkuje mesto Viedeň, sa používa iba na skládokovanie zvyškov zo zariadení na energetické zhodnocovanie.
3. Splnenie cieľov recyklácie rôznych obalových materiálov stanovených EÚ. Časový rámec: 2025 (zdroj: https://www.waste.ccacoalition.org/sites/default/files/files/city_profile_vienna_rev.pdf).

3. SÚČASNÝ STAV ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

V ÔSMICH
NAJVÄČŠÍCH MESTÁCH
SLOVENSKA

BANSKÁ BYSTRICA, BRATISLAVA, KOŠICE,
NITRA, PREŠOV, TRENČÍN, TRNAVA, ŽILINA

BANSKÁ BYSTRICA

Počet obyvateľov k 31. 12. 2019: 76 147

Množstvo komunálneho odpadu vyprodukovaného v roku 2019: 45 070,495 ton

Množstvo odpadu na obyvateľa v roku 2019: 591 kg/rok

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019: 53,37 %

INFORMÁCIE O ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE

1. ZBER ODPADOV

Zber komunálnych odpadov (triedených zložiek a zmesového odpadu) na území mesta Banská Bystrica vykonáva zberová spoločnosť Marius Pedersen, a.s.

Zmesový odpad, ktorý vzniká na území Banskej Bystrice, sa odváža na Regionálnu skládku odpadov Banská Bystrica.

2. INFRAŠTRUKTÚRA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zmesový odpad

Zber zmesového odpadu je vykonávaný prostredníctvom nádob, ktoré majú obyvatelia rodinných domov a bytoviek:

- bytové domy – komplexná bytová výstavba (KBV) – 1100-litrové nádoby na zmesový komunálny odpad (ZKO), veľkoobjemové kontajnery (VOK) a mobilný zber pre objemný odpad;
- rodinné domy – individuálna bytová výstavba (IBV) – 110-litrové, 120-litrové a 240-litrové nádoby na ZKO, VOK a mobilný zber pre objemný odpad.

Triedený zber

Triedený zber sa vykonáva plošne na celom území mesta prostredníctvom zberných stojísk alebo hniezd, ktoré sú umiestnené na celom území mesta Banská Bystrica. Zberné nádoby sú v objeme 1100 litrov (papier, plasty a VKM, kovy) a 1400 litrov v prípade komodity sklo. V meste nie je zavedený zber od domu k domu v prípade triedeného zberu.

Nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom

Mesto Banská Bystrica zabezpečuje zvoz biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu aj z rodinných domov a aj bytoviek. Kým rodinné domy majú zabezpečený zvoz od domu k domu, bytovky majú spoločné nádoby s objemom 660 litrov.

- Bytové domy – KBV – prostredníctvom 660-litrových nádob;
- Rodinné domy – IBV – prostredníctvom 240-litrových nádob.

Mesto v súčasnosti nemá zariadenie na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (BRKO). Zhodnotenie BRKO zabezpečuje zmluvná spoločnosť Marius Pedersen, a.s. Zber kuchynského BRKO z domácností v súčasnosti nie je zabezpečený, mesto je v štádiu prípravy (rok 2021).

Zberné dvory

Obyvateľom mesta Banská Bystrica slúži jeden zberný dvor: Banská Bystrica – Radvaň. Na zbernom dvore je možno odovzdať:

- papier a lepenku;
- sklo;
- viacvrstvové kombinované materiály (VKM) na báze lepenky;
- obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami vrátane prázdnych tlakových nádob;
- šatstvo, textilie;
- žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť;
- jedlé oleje a tuky;
- farby, tlačiarenské farby;
- lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky;
- batérie a akumulátory;
- vyradené elektrické a elektronické zariadenia;
- drevo, plasty, kovy;
- biologicky rozložiteľný odpad;
- objemný odpad;
- drobný stavebný odpad.

Mesto plánuje vybudovať ďalšie zberné dvory, momentálne však nie sú v štádiu príprav. Centrum opätovného využitia mesto nemá a zatiaľ ho ani neplánuje.

3. FINANCOVANIE ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Mesto Banská Bystrica má uzavretú zmluvu na financovanie triedeného zberu so spoločnosťou ENVI - PAK, a.s. Zmluva po

1. 7. 2016 bola aktualizovaná. Financie organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV) pokrývajú všetky náklady súvisiace s triedeným zberom.

Investovanie vlastných finančných prostriedkov do budovania infraštruktúry triedeného zberu:

V roku 2019 nákup nádob na triedený zber biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (BRKO) predstavovali 9 521,35 eur. Ostatné náklady na zabezpečenie nádob na triedený zber BRO sú od 1. 8. 2019 zahrnuté v cene služby zberu BRO, teda sa nedajú osobitne stanoviť. Náklady na budovanie infraštruktúry triedeného zberu odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov pre papier, plasty, sklo, kovy a VKM, ktoré niesla OZV ENVI - PAK, a.s., však nie sú samostatne sledované.

Poplatky za odpady:

FO (obyvatelia) – paušálny poplatok

FO (podnikatelia) a právnické osoby – množstevný poplatok

Výška poplatku:

Sadzba paušálneho poplatku pre FO (obyvatelia) je od 1. 1. 2020 stanovená na 0,09 eura/osoba/deň.

Sadzba množstevného poplatku pre FO (podnikatelia) a právnické osoby je od 1. 1. 2020 stanovená nasledovne:

- 0,0500 eura za jeden liter komunálnych odpadov za 50-litrové vrece;
- 0,0200 eura za jeden liter komunálnych odpadov za 110-litrovú zbernú nádobu;
- 0,0200 eura za jeden liter komunálnych odpadov za 120-litrovú zbernú nádobu;
- 0,0200 eura za jeden liter komunálnych odpadov za 240-litrovú zbernú nádobu;
- 0,0165 eura za jeden liter komunálnych odpadov za 1 100-litrovú zbernú nádobu;
- 0,0160 eura za jeden liter komunálnych odpadov za 5 000-litrový VKK,
- 0,0160 eura za jeden liter komunálnych odpadov za 7 000-litrový VKK;
- 0,0200 eura za jeden liter komunálnych odpadov za 20 000-litrový VKK.

Poplatok za komunálny odpad sa k 1. 1. 2020 menil z dôvodu komplexného navýšenia nákladov na odpadové hospodárstvo mesta a z dôvodu zvýšenia poplatku za skládkovanie.

Do 31. 12. 2019 (rok 2019 aj 2018) bol poplatok nasledovný:

- fyzické osoby (obyvatelia) – 0,08 eur/osoba/deň
- fyzické osoby (podnikatelia) a právnické osoby – 0,0160 eura na 1 liter komunálnych odpadov bez ohľadu na typ nádoby

Náklady v odpadovom hospodárstve:

- rok 2018 – 3 411 627 eur
- rok 2019 – 3 724 184 eur

Náklady mesta na triedený zber, ktoré financuje OZV:

- rok 2019 – 569 520,10 eur, v prepočte na 1 obyvateľa 7,48 eur/osoba/rok

Náklady mesta na zmesový odpad:

- rok 2019 – 2 566 787,07 eur

Náklady mesta na biologicky rozložiteľný odpad:

- rok 2019 – 543 918,02 eur

Odhad nákladov na zber kuchynského BRKO:

Zatiaľ bez odhadu.

Neplatiči:

Áno, Banská Bystrica eviduje neplatičov.

Doplatky z iných položiek rozpočtu:

Žiadne doplatky zo strany mesta.

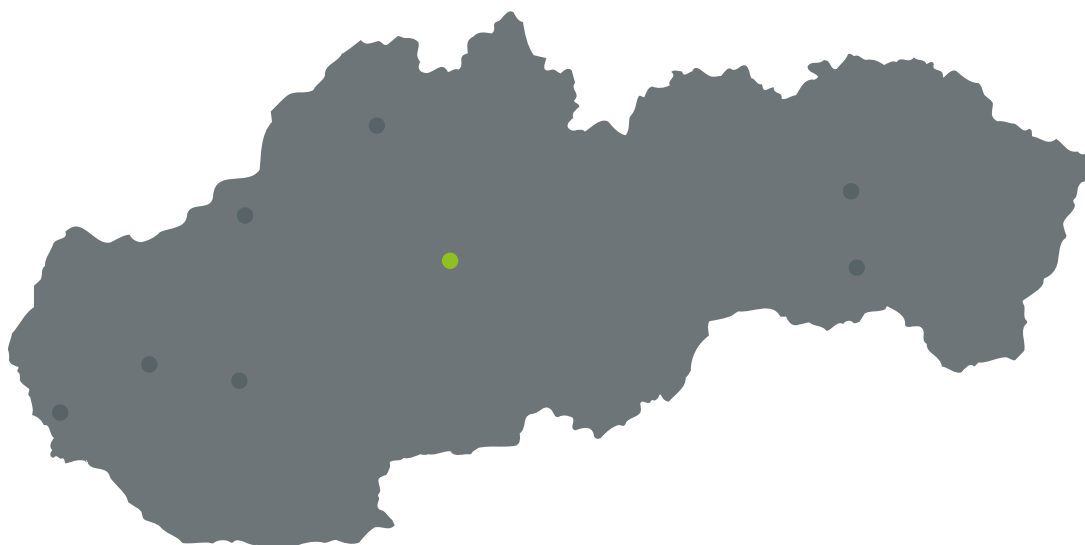
4. KOMUNIKÁCIA

Mesto komunikuje so svojimi obyvateľmi ohľadom odpadového hospodárstva prostredníctvom webstránky, Radničných novín (printové médium distribuované 1-krát mesačne do každej domácnosti), informačným letákom distribuovaným do každej domácnosti, tlačovými správami a pod.

5. VÝSLEDKY MESTA BANSKÁ BYSTRICA V ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE V ROKU 2019

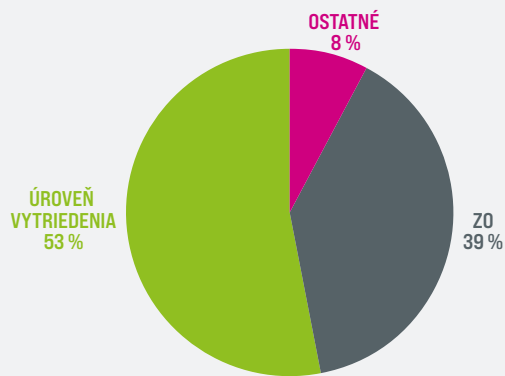
V meste Banská Bystrica sa za rok 2019 vyprodukovalo **45 070,495 ton komunálneho odpadu**, čo je pri prepočte na počet obyvateľov **591 kg** odpadu na obyvateľa za jeden rok. **Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019 bola 53,37 %.**

Najbežnejším druhom odpadu v meste **Banská Bystrica** za rok 2019 bol **zmesový odpad**, ktorý tvoril až **39 %** odpadu.

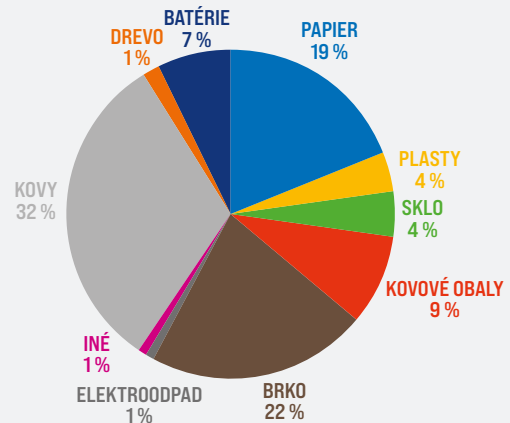
V nasledujúcich grafoch je zobrazené, aký je pomer zmesového odpadu, materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia a ostatných odpadov, a tiež aj aké druhy materiálov boli započítané do úrovne vytriedenia.

POMER MATERIÁLOV VSTUPUJÚCICH DO ÚROVNE VYTRIEDENIA
ZO A OSTATNÝCH ODPADOV (2019)

Graf č. 4 Pomer materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia ZO a ostatných odpadov v roku 2019.

PODIEL JEDNOTLIVÝCH DRUHOV MATERIÁLOV
NA ÚROVNI VYTRIEDENIA (2019)

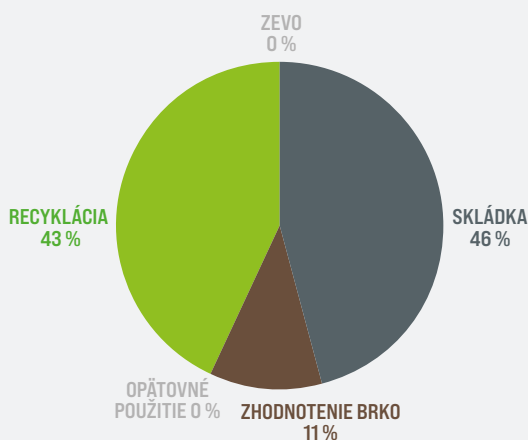

Graf č. 5 Podiel materiálov na úrovni vytriedenia v meste Banská Bystrica v roku 2019.

V meste **Banská Bystrica** sa v roku 2019 s odpadom nakladalo nasledujúcim spôsobom: **46 %** bolo uložených na skládku, **43 %** sa zrecyklovalo, **11 %** odpadov tvorilo zhodnocovanie BRKO. Energeticky zhodnotené neboli žiadne odpady.

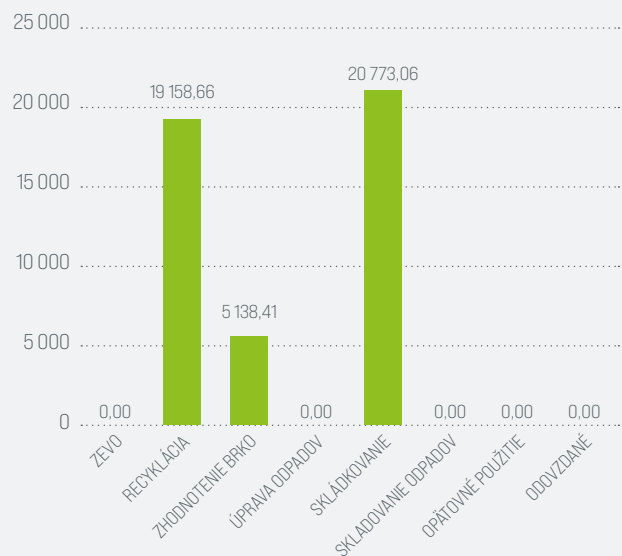
V nasledujúcich grafoch zobrazujeme nakladanie s odpadom v Banskej Bystrici v roku 2019 podľa jednotlivých činností:

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 6 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Banská Bystrica v roku 2019.

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 7 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Banská Bystrica v roku 2019 (podľa činností nakladania s odpadmi).

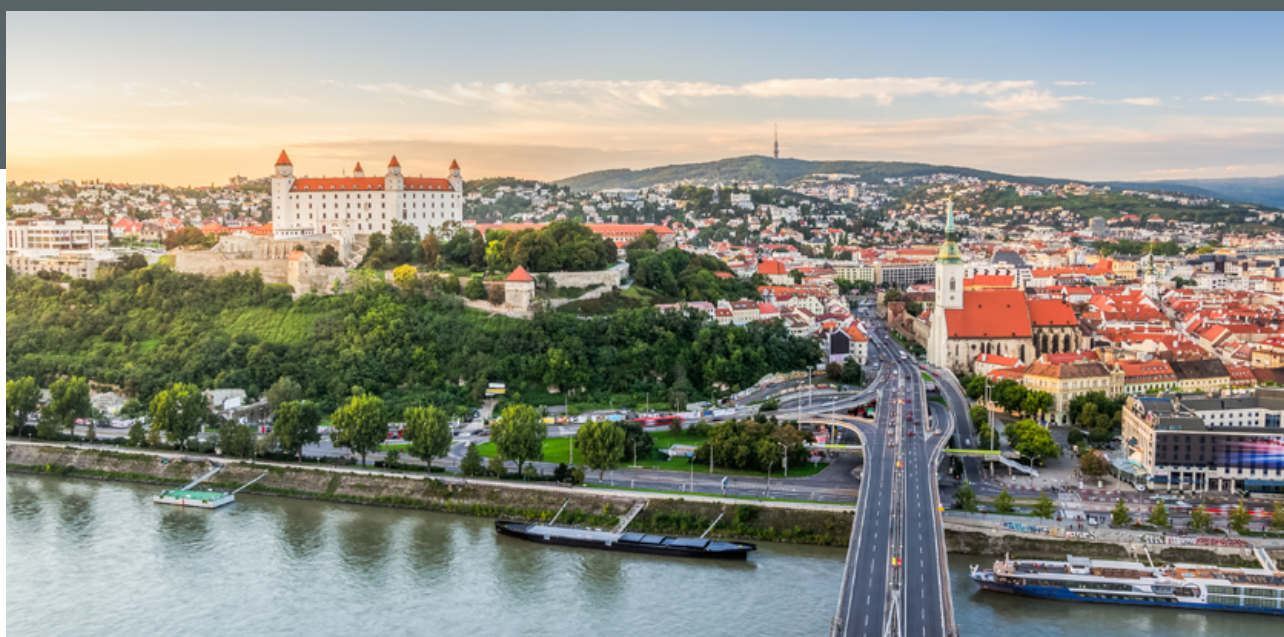
BRATISLAVA

Počet obyvateľov k 31. 12. 2019: 437 725

Množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu v roku 2019: 213 047,58 ton

Množstvo odpadu na obyvateľa v roku 2019: 487 kg/rok

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019: 31,3 %

INFORMÁCIE O ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE

1. ZBER ODPADOV

Zber a prepravu za účelom zhodnotenia a zneškodnenia komunálneho odpadu (zmesového odpadu, jeho triedených zložiek, objemného a drobného stavebného odpadu) v meste Bratislava vykonáva spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu a. s. (OLO a.s.), ktorej jediným akcionárom je hlavné mesto.

Bratislava podľa osobitného predpisu zabezpečuje zber a prepravu komunálneho odpadu vznikajúceho pri čistení komunikácií I. a II. triedy a verejných priestranstiev, ktoré sú vo vlastníctve a v správe Bratislavy a pri správe a údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov, ktoré sú vo vlastníctve a v priamej správe Hlavného mesta SR Bratislavy – odpad z košov mestského mobiliára a čistenia ulíc, orezov, kosenia, cestnej zelene.

Mestská časť Bratislavy zabezpečuje zber a prepravu komunálneho odpadu vznikajúceho pri čistení komunikácií III. a IV. triedy a verejných priestranstiev, ktoré sú v priamej správe mestskej časti a pri správe a údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov, ktoré sú v správe mestskej časti a pri údržbe trhovísk.

O verejné plochy (parky, námestia) sa stará vlastník pozemku – údržba zelene, komunálne odpady, čistenie.

Hlavné mesto aj mestske časti na dané služby využívajú externých dodávateľov, ktorých si vyberajú na základe verejného obstarávania.

V súčasnosti prechádza mesto Bratislava (Magistrát) z tohto modelu na interné zabezpečenie čistenia a údržby komunikácií

I. a II. triedy a verejných priestranstiev. Cieľom samosprávy je, aby komunálny podnik postupne zabezpečil až do 80 % údržby a čistenia územia Bratislavy.

Zmesový odpad (spáliteľný a materiálovo ináč nevyužitelný odpad) je prepravovaný do zariadenia na energetické zhodnocovanie vo Vlčom hrdle, na energetické zhodnotenie a termické zneškodnenie.

Od roku 2019 sa počas odstávky odpad ukladá na skládky: AVE – Senec Červený Majer, FCC – Zohor.

Komunálny odpad vznikajúci pri čistení komunikácií (nespáliteľný) je ukladán na skládku odpadu.

Odpad vznikajúci pri údržbe mestskej zelene je odovzdávaný do zariadenia na spracovanie odpadu zo zelene.

Komunálny odpad z košov z parkov, z komunikácií I. a II. triedy a zo zastávok MHD je prepravovaný do spaľovne odpadov vo Vlčom hrdle, Bratislave na energetické zhodnotenie.

2. INFRAŠTRUKTÚRA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zmesový odpad

Na zhromažďovanie zmesového odpadu sú v systéme zberu štandardizované zberné plastové nádoby čiernej farby s objemom 120 litrov a 240 litrov a kontajner z pozinkovaného plechu alebo plastový kontajner čiernej farby s objemom 1 100 litrov. Náklady na zbernú nádobu/kontajner sú súčasťou miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré znáša spoločnosť OLO a.s.

Počet a typ zberných nádob/kontajnerov, interval odvozu pre zmesový odpad sa určuje na základe evidovaného počtu osôb a podľa skutočnej produkcie odpadu.

Typ, počet zberných nádob a kontajnerov na zmesový odpad a interval odvozu pre množstvový zber je pre:

- rodinný dom a bytový dom do 4 osôb – najmenej 1 zberná nádoba s objemom 110/120 litrov s intervalom odvozu minimálne 1-krát za dva týždne; nad 4 osoby – ekvivalentný počet zberných nádob, prípadne počet intervalov odvozu;
- bytový dom a ostatné budovy na bývanie do 12 osôb – najmenej 1 zberná nádoba s objemom 240 litrov s intervalom

odvozu 1-krát za týždeň; pre každých ďalších 12 osôb – ekvivalentný počet zberných nádob, prípadne počet intervalov odvozu;

- bytový dom a ostatné budovy na bývanie do 30 osôb – najmenej 1 kontajner s objemom 1 100 litrov s intervalom odvozu 1-krát za týždeň; pre každých ďalších 30 osôb sa upraví ekvivalentne počet kontajnerov, prípadne počet intervalov;
- nebytovú budovu a inú nehnuteľnosť vo vlastníctve, v správe alebo v inom užívaní fyzickej osoby – podnikateľa alebo právnickej osoby – na základe predpokladanej produkcie odpadu pri zapojení sa do systému zberu, alebo na základe skutočnej produkcie odpadu pri zmene v zapojení sa v systéme zberu, ale najmenej 1 zberná nádoba s objemom 120 litrov s intervalom odvozu minimálne 1-krát za dva týždne;
- inžiniersku stavbu sa určí typ zbernej nádoby/kontajnera podľa odseku 2 a interval odvozu na základe predpokladanej produkcie odpadu pri zapojení sa do systému zberu, alebo na základe skutočnej produkcie odpadu pri zmene v zapojení sa v systéme zberu;
- nehnuteľnosť slúžiacu na individuálnu rekreáciu (napríklad chata, chatová osada, byt, nebytový priestor, záhrada, záhradkárska osada) – najmenej 1 zberná nádoba s objemom 110/120 litrov s intervalom odvozu minimálne 1-krát za dva týždne.

Podzemné a polopodzemné kontajner

Správca nehnuteľnosti môže požiadať hlavné mesto o súhlas na použitie podzemného alebo polopodzemného kontajnera na zmesový odpad (ďalej len „podzemný kontajner“) v prípade, že by bolo na stanovisku potrebné umiestniť minimálne päť kusov 1 100-litrových kontajnerov.

Budovanie stanovišťa pre podzemné a polopodzemné kontajner je na náklady správcu nehnuteľnosti.

Pre bytový dom a ostatné budovy na bývanie sa stanovuje jeden podzemný kontajner s objemom 5 m³ s intervalom odvozu minimálne 1-krát za týždeň pre 150 až 180 osôb. Nad uvedený počet osôb sa interval odvozu, prípadne počet podzemných kontajnerov, upraví ekvivalentne, pričom je možné použiť aj podzemný kontajner s objemom 3 m³ s intervalom odvozu 1-krát za týždeň pre 90 až 105 osôb.

Triedený zber

Na triedený zber odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov (papier, sklo, plasty, kovy, kompozitné obaly) sa po-

užívajú zberné nádoby/kontajnery/zberné vrecia a sú farebne rozlíšené nasledovne:

- a) modrou farbou pre papier nádoby s objemom 120 litrov, 240 litrov a 1 100 litrov, vrecia s objemom približne 120 litrov;
- b) zelenou farbou nádoby na sklo s objemom 120 litrov, 240 litrov, kontajnery typu zvon 1 200 litrov a 1 800 litrov;
- c) žltou farbou pre plasty, kovy a kompozitné obaly nádoby s objemom 120 litrov, 240 litrov a 1 100 litrov, zberné vrecia s objemom približne 120 litrov.

Interval odvozu pre triedený zber odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov (papier, sklo, plasty, kovy a kompozitné obaly) je 1- až 2-krát za týždeň, prípadne podľa potreby v závislosti od skutočnej produkcie odpadu.

Podľa praxe je interval odvozu triedeného odpadu maximálne 2-krát za týždeň. V prípade vyššej produkcie tohto odpadu trvá OLO a.s. na zvýšení počtu kontajnerov.

V prípade použitia zberných vriec na plasty a papier je interval odvozu 1-krát alebo viackrát za mesiac, v nadväznosti na potreby v danej mestskej časti a v závislosti od skutočnej produkcie jednotlivých zložiek. Interval odvozu pre kontajnery typu zvon je 1-krát za štyri týždne, prípadne podľa potreby v závislosti od skutočnej produkcie odpadu.

Na triedený zber je možné použiť aj podzemný kontajner za splnenia podmienok uvedených vo všeobecne záväznom nariadení (VZN) o odpadoch.

Každá zberná nádoba/kontajner je označená štítkom s údajmi o tom, pre ktorý odpad z obalov a odpad z neobalových výrobkov je určená.

Evidenciu o triedenom zbere odpadov z obalov a neobalových výrobkov vedie hlavné mesto, OZV NATUR-PACK, a.s., aj OLO, a.s. Zberné miesta sú zriadené len pre zástavbu rodinných domov (<http://www.olo.sk/zberne-hniezda/>).

V súčasnosti Bratislava postupne prechádza na vrecový zber triedeného odpadu od domu k domu v individuálnej bytovej zástavbe, kde následne dôjde k postupnému zrušeniu zberných hniezd.

V zástavbe rodinných domov, v ktorých je zavedený vrecový systém zberu, sa poskytuje len kontajner typu zvon s objemom 1 200 litrov alebo 1 800 litrov pre zber skla.

Nakladanie s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom

Zber a prepravu biologicky rozložiteľného odpadu z údržby zelene v individuálnej bytovej výstavbe na území Bratislavy vykonáva spoločnosť OLO, a. s. od r. 2017. Každá domácnosť v IBV je povinná zapojiť sa do systému zberu triedeného BRKO zo záhrad požiadanim o dodanie zbernej nádoby a zabezpečenia zberu a prepravy odpadu alebo o kompostovací zásobník (z miestneho poplatku), alebo správca bytového domu, ktorý má vzťah k pozemku so zeleňou, si môže požiadať o dodanie 240-litrovej zbernej nádoby a zabezpečovanie zberu a prepravy tohto odpadu alebo o dodanie kompostovacieho zásobníka.

Magistrát aj mestské časti na údržbu verejnej zelene, parkov, cintorínov využívajú služby externých dodávateľov, ktorých si vyberajú na základe verejného obstarávania.

Mesto nedisponuje vlastnou kompostárňou. Na nakladanie s biologicky rozložiteľnými komunálnymi odpadmi (najmä) zo zelene mesto využíva externého odberateľa bioodpadu zo záhrad a z údržby zelene – J. V. INTERSAD, spol s.r.o. a Kobera NAD, s. r. o.

V Bratislave zatiaľ nie je zavedený zber kuchynského BRKO. Bratislava sa zber kuchynského odpadu bude týkať od 1. 1. 2023, pretože výnimka pre obce a mestá, ktoré majú zariadenie na energetické zhodnocovanie končí v tomto termíne. Bratislava sa na túto zmenu pripravuje. V súčasnosti sa plánuje štúdiá nového systému zberu a zhodnocovania BRKO na území Bratislavy. Hľadajú sa možnosti vybudovania zariadenia na spracovanie tohto odpadu, keďže v bratislavskom kraji nie je žiadne zariadenie, ktoré by v súčasnosti tento odpad spracovávalo.

Nakladanie s nebezpečnými odpadmi z domácností

Zber komunálnych odpadov z domácností s obsahom nebezpečných látok hlavné mesto organizuje dvakrát do roka na jeseň a na jar vo všetkých mestských častiach Bratislavy pristavením vozidla spoločnosti Arguss, s.r.o. počas dvoch hodín. Obyvatelia môžu prítomnému zamestnancovi tejto spoločnosti odovzdať bezplatne staré náterové hmoty, odpadové rozpúšťadlá, pesticídy, oleje a tuky, batérie a akumulátory, žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť, vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky (chladničky, mrazničky a pod.), vyradené elektrické a elektronické zariadenia – spotrebiče (počítače, televízory, monitory, žehličky, práčky, mexéry a pod.).

Pre celoročný zber tohto odpadu od obyvateľov je zriadené miesto na zbernom dvore spoločnosti OLO a.s.

Zberné dvory

Zberný dvor na Starej Ivanskej ceste 22 je zariadenie spoločnosti OLO a.s. na zber komunálneho odpadu (KO), ktoré poskytuje pre hlavné mesto služby zberného dvora v zmysle Zákona o odpadoch. OLO a.s. prevádzkuje ďalší zberný dvor v MČ Rača, ktorý je vybudovaný zo združených finančných prostriedkov hlavného mesta a MČ Rača (podielom 80:20).

Niektoré mestské časti Bratislavy zriadili na svojom území pre obyvateľov zberné dvory a zberné miesta, na ktorých môžu bezplatne odovzdať zložky komunálnych odpadov podľa osobitných podmienok zberných miest. Ide o tieto mestské časti Bratislavy: Vrakuňa, Nové Mesto, Rača, Vajnory, Záhorská Bystrica, Devín, Devínska Nová Ves, Petržalka, Rusovce, Jarovce, Čunovo, Podunajské Biskupice.

Bratislava do budúcnosti plánuje budovať ďalšie zberné dvory, rovnako má v pláne vybudovať aj centrum opätovného použitia. Tento rok prebiehal pilotný projekt Mestský bazár, ktorý sa uskutočnil 10. až 11. októbra 2020 v priestoroch na Bazovej 8. Podujatie malo veľký úspech. Vyzbieralo sa viac ako 15 ton rôznych vecí, ktoré darovalo 400 obyvateľov mesta. Podujatia sa zúčastnilo takmer 900 ľudí.

Centrálny zberný dvor OLO, a.s.

Centrálny zberný dvor OLO, a.s. je pre všetkých pôvodcov komunálnych odpadov Bratislavy.

Bezplatne sa odoberá nasledovný odpad od obyvateľov Bratislavy:

- objemný odpad – obmedzenie množstva – na domácnosť 1 auto s objemom do 3,5 tony za rok;
- biologicky rozložiteľný odpad – bez obmedzenia množstva;
- kovy (predovšetkým železný šrot) – bez obmedzenia množstva;
- papier a lepenka a plasty – bez obmedzenia množstva;
- sklo – bez obmedzenia množstva. V prípade okien a dverí s presklením je potrebné tieto mechanicky vysklíť pred uložením do príslušnej nádoby a rámy uložiť do objemného odpadu;
- elektroodpad z domácností – bez obmedzenia množstva; chladničky len v kompletnom stave – s motorom a kompresorom;
- svetelné zdroje – bez obmedzenia množstva;
- batérie a akumulátory – bez obmedzenia množstva;
- drevo – bez obmedzenia množstva;

- odpady z domácej chémie (prinesené výhradne v pôvodných obaloch) – bez obmedzenia množstva (farby, rozpúšťadlá, pracie prášky, lepidlá);
- spoplatnené zložky komunálneho odpadu, ktoré je návštevník oprávnený na zberný dvor uložiť – drobný stavebný odpad – 0,078 eur/kg;
- odpad na ďalšie použitie.

Zberný dvor v MČ Vrakuňa

Je určený len obyvateľom – nepodnikateľom mestskej časti.

Na zbernom dvore sa bezplatne odoberá nasledovný odpad:

- sklo, papier, lepenka, plasty;
- drevo neobsahujúce nebezpečné látky;
- objemný odpad (nábytok);
- biologicky rozložiteľný odpad z údržby zelene (rastlinný odpad, konáre);
- oleje.

Zberný dvor MČ Podunajské Biskupice (v areáli A-Z STAV, s.r.o.)

Je určený len obyvateľom – nepodnikateľom mestskej časti, na ktorom môžu obyvatelia odovzdať bezplatne odpad v obmedzenom množstve (300 kg):

- drobný stavebný odpad – nesmie obsahovať sadrokartón, izolačné materiály (polystyrén, nobasil, sklená vata);
- objemný odpad (nábytok, sedačky, koberce a pod.);
- papier, plasty, sklo.

Zberný dvor MČ Rača

Je určený obyvateľom s trvalým alebo prechodným pobytom v mestských častiach Bratislava – Rača, Nové Mesto a Vajnory.

Zberný dvor je v prevádzke od 15. 4. do 30. 11. bežného roku.

Druhy odpadov, ktoré je možné bez úhrady odovzdať:

- papier a lepenka;
- sklo;
- jedlé oleje a tuky;
- plasty;
- biologicky rozložiteľný odpad – obmedzenie množstva max. 3 vrecia osoba/týždeň – odpad len rastlinného pôvodu;
- objemný odpad – obmedzenie množstva max. 150 kg osoba/rok;
- drobné stavebné odpady, ktoré je možné odovzdať na zberný dvor za sadzbu poplatku na základe VZN č. 14/2016;
- drobný stavebný odpad – dlažba, obklad, omietka, kúsky muriva, betónu, malty, tehly, keramika. Nesmie obsahovať nebezpečný odpad zo stavieb.

Zberný dvor MČ Devínska Nová Ves

Je určený obyvateľom – nepodnikateľom tejto mestskej časti v areáli miestneho podniku DENOVA.

Zberný dvor MČ Petržalka

Je určený obyvateľom – nepodnikateľom tejto mestskej časti. Maximálne množstvo odovzdaného odpadu je 350 kg/rok na jednu domácnosť. Elektroodpad z domácnosti, papier, plasty, sklo a kovy – množstvo bez obmedzenia.

Odovzdať je možné:

- drobný stavebný odpad – je odpad z bežných udržiavacích prác, ktoré sú zabezpečované fyzickou osobou, na ktoré sa podľa zákona nevyžaduje stavebné povolenie ani ohlasovacia povinnosť. Len tehly, kúsky betónu, obkladačky, dlažba, murivo, nesmú obsahovať papier, plasty, drevo. Nepatria sem: azbest, podlahová krytina;
- objemný odpad – len rozobratý drevený nábytok, skrine, sedacie súpravy, postele, okenné rámy bez sklenej výplne a dosky do 2 metrov dĺžky a 0,5 metra šírky;
- biologicky rozložiteľný odpad – lístie, tráva, konáre narezané do dĺžky 1 metra. Maximálne množstvo pre dovoz do zberného dvora je do 1 m³/rok na jednu domácnosť (po preukázaní vzťahu – trvalý pobyt, list vlastníctva);
- papier a lepenka – musia byť suché a vhodné na recykláciu, nesmú byť znečistené nebezpečnými škodlivinami (ropné látky, chemikálie, potraviny a pod.);
- sklo – tabuľové číre sklo, sklo bez drôtov, vypláchnuté sklenené fľaše nesmú byť znečistené nebezpečnými škodlivinami (napr. zvyškami chemikálií a farieb). Nepatria sem zrkadlá, plexisklo, autosklo, sklobetónové tvárnice;
- plasty – nápojové fľaše z polyetyléntereftalátu (PET), fólie z polyetylénu (LD-PE), tvrdý plast, napr. hračky, záhradný nábytok – stoličky, stôl. PET fľaše nesmú byť znečistené rastlinnými, minerálnymi ani kuchynskými olejmi. Nepatria sem polystyrén, plastové okná, sklolaminát;
- batérie a akumulátory – obaly olovených akumulátorov a nikelovo-kadmiových batérií patriacich do kategórie nebezpečných nesmú byť poškodené. Alkalické batérie, ktoré nepatria do kategórie nebezpečných, budú zbierané v špeciálnych plastových boxoch;
- žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť – ortuťové žiarivky a výbojky nesmú byť poškodené, budú v zariadení na zber odpadov umiestňované do špeciálneho ocelového kontajnera (boxu) umiestneného v ekosklade;

- vyradené elektrické a elektronické zariadenia – zariadenia nesmú byť poškodené alebo rozobraté, skladovanie je zabezpečené v ekosklade;
- vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky – vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky (chladničky, mrazničky a pod.), musia byť kompletne s motorom a kompresorom skladovanie zabezpečené v ekosklade;
- jedlé oleje tuky – odpadové jedlé oleje z domácnosti je potrebné odovzdávať v nepoškodených fľašiach alebo iných pevných obaloch. Nádoby musia byť uzatvorené a uložené uzáverom hore;
- zmiešané kovy – nesmú byť znečistené murivom ani inými škodlivinami, sú uskladňované v kontajneroch.

Zber objemných odpadov zabezpečujú mestské časti Bratislavy podľa svojich zvyklostí minimálne dvakrát do roka, niektoré pristavením 4-krát/rok po 10 ks VKK (MČ Petržalka), niektoré týždenne umiestnenie VKK na rôznych miestach (MČ Dúbravka), tri zberné miesta VKK na jar a na jeseň (MČ Ružinov a pod.)

3. FINANCOVANIE ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Mesto má uzavretú zmluvu s OZV NATUR-PACK, a.s. Tri zmluvy so zberovou spoločnosťou boli aktualizované k 1. 1. 2017 (dodatkami č. 6). K 1. 8. 2018 bola uzatvorená nová zmluva so zberovou spoločnosťou.

Všetky financie z OZV pokrývajú zber triedeného odpadu, mesto naň nedopláca zo svojho rozpočtu.

Na území Hlavného mesta SR Bratislavy sa uplatňuje množstvom zber zmesového odpadu a množstvom zber drobného stavebného odpadu.

Poplatok za zber, prepravu a zneškodňovanie zmesového odpadu zo zberných nádob okrem lisovacieho kontajnera sa určuje ako súčin frekvencie odvozov, sadzby a objemu zbernej nádoby, ktorú poplatník užíva v súlade so zavedeným systémom zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov.

Sadzby poplatku na území hlavného mesta:

- 0,01509 eura za 1 liter pre 1100-litrový kontajner;
- 0,02212 eura za 1 liter pre 240-litrovú zbernú nádobu;

- 0,03017 eura za 1 liter pre **110**-litrovú alebo 120-litrovú zbernú nádobu;
- 0,01207 eura za 1 liter pre **110**-litrovú alebo **120**-litrovú zbernú nádobu pre jednu samostatne bývajúcu osobu v rodinnom dome;
- 0,02413 eura za 1 liter pre **110**-litrovú alebo **120**-litrovú zbernú nádobu pre dve samostatne bývajúce osoby v rodinnom dome;
- 0,078 eura za kilogram drobných stavebných odpadov bez obsahu škodlivín;
- 0,1659 eura za 1 kilogram zmesového komunálneho odpadu v lisovacom kontajneri;
- sadzba poplatku za kilogram drobných stavebných odpadov bez obsahu škodlivín je 0,078 eura.

Vzhľadom na to, že v Bratislave sa odpad neskládkuje, sa poplatok za odpad v roku 2020 v porovnaní s predošlým rokom nemenil.

Náklady v odpadovom hospodárstve:

- 2018 – 29 174 021,11 eur
- 2019 – 28 723 806,63 eur

Z miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sú financované činnosti nakladania so zmesovým odpadom, činnosti nakladania s BRKO, triedený zber zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov.

10 % z výnosu miestneho poplatku sa prerozdeľuje podľa počtu ich obyvateľov mestským častiam. Z tejto sumy si financujú náklady na odpadové hospodárstvo.

Neplatiči: Nedoplatky na poplatku za komunálne odpady sú vo výške 0,80 %.

Mesto Bratislava **nedopláca** na odpadové hospodárstvo z iných položiek rozpočtu.

V roku 2018 podporilo hlavné mesto domáce a komunitné kompostovanie. Na tento projekt vyčlenilo 30 000 eur.

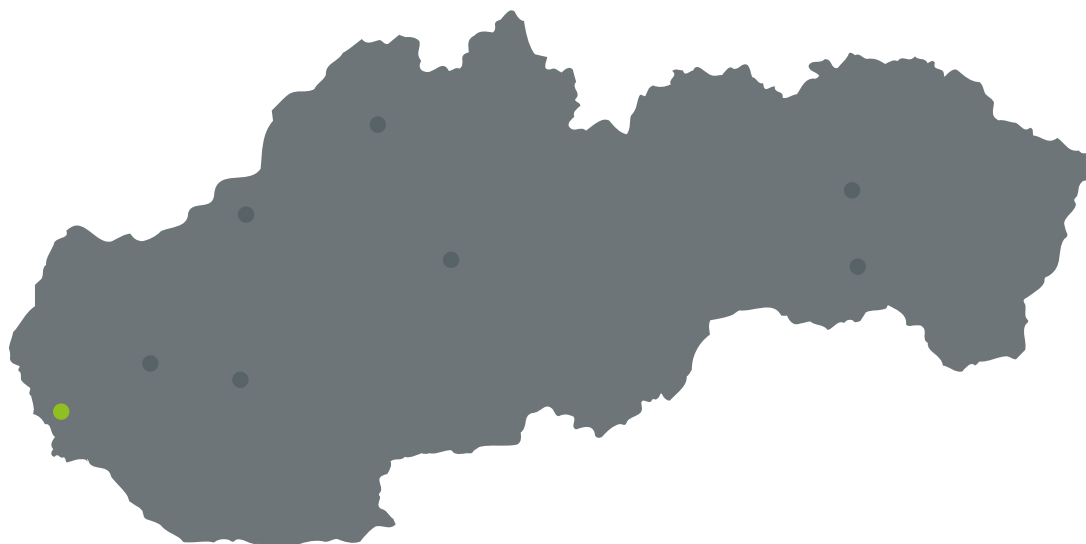
4. KOMUNIKÁCIA

Hlavné mesto svojich obyvateľov informuje o systéme odpadového hospodárstva a jeho zmenách prostredníctvom webu mesta, webu zberovej spoločnosti (OLO, a.s.), sociálnych sietí – Facebook, Instagram a tlačných materiálov – letáky, občasníky. Vedie kampane triedeného zberu v MHD, v bratislavskom časopise IN-BA, organizovaním programov a umiestňovaním bannerov na akciách mesta, v regionálnej bratislavskej televízii. Prostredníctvom OLO a.s. a OZV zapája školy do súťaže triedeného zberu, na spaľovni odpadu je zriadená trieda zameraná na školenia triedeného zberu pre deti a mládež.

5. VÝSLEDKY MESTA BRATISLAVA V ROKU 2019

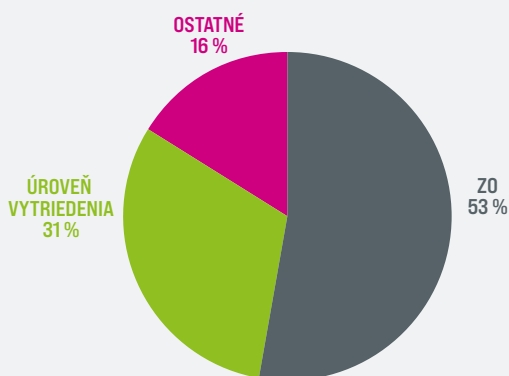
V meste Bratislava sa za rok 2019 vyprodukovalo **213 047,581 ton odpadu**, čo je pri prepočte na počet obyvateľov **487 kg** odpadu na obyvateľa za jeden rok. **Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019 bola 31,33 %**.

Najbežnejším druhom odpadu v Bratislave za rok 2019 bol **zmesový odpad**, ktorý tvoril až **53 %** odpadu. Triedený zber v hlavnom meste tvorí 14 %.

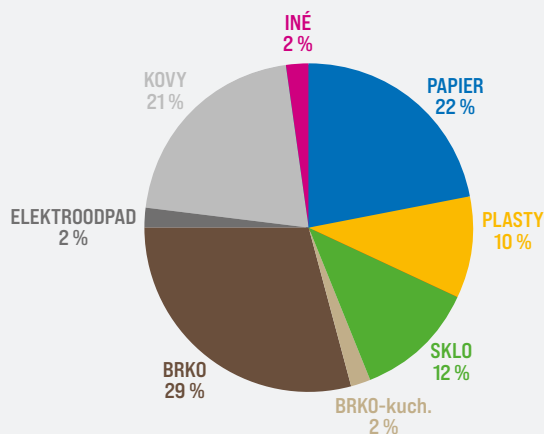
V nasledujúcich grafoch je zobrazené, aký je pomer zmesového odpadu, materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia a ostatných odpadov a tiež aj aké druhy materiálov boli započítané do úrovne vytriedenia.

POMER MATERIÁLOV VSTUPUJÚCICH DO ÚROVNE VYTRIEDENIA
ZO A OSTATNÝCH ODPADOV (2019)

Graf č. 8 Pomer materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia ZO a ostatných odpadov na celkovom množstve KO v Bratislave v roku 2019.

PODIEL JEDNOTLIVÝCH DRUHOV MATERIÁLOV
NA ÚROVNI VYTRIEDENIA (2019)

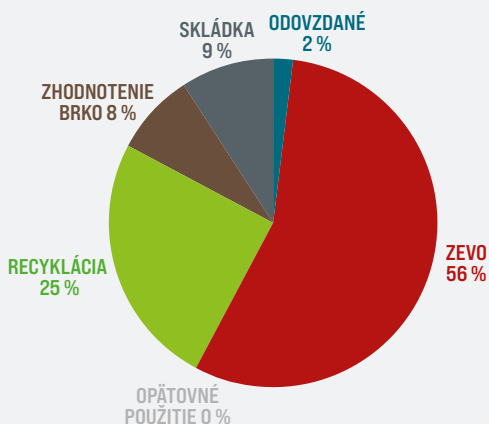

Graf č. 9 Podiel materiálov na úrovni vytriedenia v meste Bratislava v roku 2019.

V Bratislave sa v roku 2019 s odpadom nakladalo nasledujúcim spôsobom: **56 %** odpadov sa zhodnocovalo energeticky, uložených na skládku bolo **9 %** odpadov, recyklácia bola na úrovni **25 %**, zhodnotenie BRKO predstavovalo **8 %**, **2 %** boli odovzdané inému subjektu.

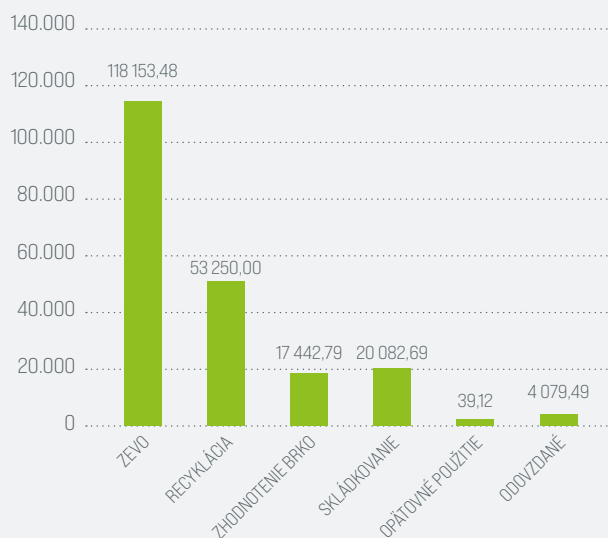
V nasledujúcich grafoch zobrazujeme nakladanie s odpadom v Bratislave v roku 2019 podľa jednotlivých činností:

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 10 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Bratislava v roku 2019.

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 11 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Bratislava v roku 2019 (podľa činností).

KOŠICE

Počet obyvateľov k 31. 12. 2019: 238 757

Množstvo komunálneho odpadu vyprodukovaného v roku 2019: 97 403,323 ton

Množstvo odpadu na obyvateľa v roku 2019: 408 kg/rok

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019: 29,33 %

INFORMÁCIE O ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE

1. ZBER ODPADOV

V Košiciach vykonáva zber odpadov zberová spoločnosť KOSIT, a.s.

Zmesový odpad je odvážaný do zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov – TERMOVALORIZÁTOR, MČ Barca.

2. INFRAŠTRUKTÚRA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zmesový odpad

Zmesový odpad v meste Košice je v prípade rodinných domov zberaný vo forme zberu od domu k domu pomocou nádob s objemom 110 litrov a 120 litrov a v prípade bytoviek je to formou spoločných 1100-litrových nádob, ktoré prislúchajú jednotlivým bytovkám.

Triedený zber

Triedený zber je realizovaný prostredníctvom vrecového zberu (120-litrové vrece) u domácností z rodinných domov a v prípade bytoviek je to formou nádob s objemom 1100 litrov alebo v 3 prípadoch aj prostredníctvom podzemných a polopodzemných kontajnerov s objemom 3000 litrov.

Nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom

Na zber odpadov zo zelene, ako časti biologicky rozložiteľných odpadov, sa využívajú veľkokapacitné kontajnery. Pri nakladaní s odpadmi zo zelene majú občania možnosť kompostovania v kompostovacích zásobníkoch a možnosť odovzdania odpadu do zberného dvora alebo priamo do mestskej kompostárne. Od augusta 2018 má každá domácnosť v rodinnom dome so záhradou možnosť požiadať o kompostovací zásobník.

Biologicky rozložiteľné komunálne odpady, najmä odpady zo zelene, ktoré vznikajú z údržby verejnej zelene, sú materiálovo zhodnocované v mestskej kompostárni Záhrada Bernátovce, ktorú prevádzkuje mestský podnik Správa mestskej zelene.

Mesto nezaviedlo a nezabezpečuje triedený zber biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov od fyzických osôb z domácností, v súlade s § 81 ods. 21 písm. a) zákona o odpadoch. Mesto zabezpečuje energetické zhodnotenie biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov z domácností v Spalovni odpadov Košice – TERMOVALORIZÁTOR, ako v zariadení na zhodnocovanie odpadov činnosťou R1.

Fyzické osoby zhromažďujú biologicky rozložiteľný kuchynský odpad z domácností do zberných nádob na zmesový odpad. Jedlé tuky a oleje môžu občania odovzdať v zbernom dvore.

Pripravenosť mesta na zákonnú povinnosť zberu kuchynského odpadu:

Mesto Košice do 31. 12. 2022 využíva pre nezavedenie triedeného zberu BRKO – kuchynský odpad, zákonnú možnosť, keďže v tomto prípade je zabezpečované energetické zhodnotenie predmetných odpadov v zariadení na zhodnocovanie odpadov činnosťou R1 – využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom. Z dostupných informácií sme zaznamenali, že časť nákladov bude možné pokryť dotáciou z Environmentálneho fondu. Ak budú podmienky stanovené s možnosťou zapojiť sa do žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov, bude sa mesto o možnosť dotácie uchádzať. Nové úlohy sa týkajú miest a obcí, ktoré doposiaľ skládkovali komunálny odpad, čo je z pohľadu zákonnej hierarchie v odpadovom hospodárstve najmenej akceptovateľným spôsobom v poradí priorit nakladania s odpadom.

Pri možnostiach na realizáciu tejto novej povinnosti sa všeobecne uvádza tzv. vedierkový systém zberu z domácností v rodinných domoch a v bytovej zástavbe na primárne triedenie poskytnutie tzv. kompostovateľných vrieciek, ktoré sa odovzdávajú do novej špeciálnej zbernej nádoby s krátkou frekvenciou zberu a s pravidelným čistením. V tomto prípade ide o elimináciu zdravotných rizík. Zatiaľ možnosti, technická výhodnosť a ekonomická únosnosť získaného odpadu až po výsledný „produkt“ s možnosťou jeho ďalšieho použitia, nie je jednoznačne určená. Preto sa pred prijatím zásadného rozhodnutia v tejto oblasti mesto prikláňa k spracovaniu odbornej analýzy možnosti vyplývajúcej zo zákonných povinností.

V súčasnosti prebiehajú práce na spracovaní stratégie odpadového hospodárstva mesta Košice 2021 – 2030.

Zberné dvory

Spoločnosť KOSIT, a.s. prevádzkuje na území mesta 6 zberných dvorov:

- Pri bitúnku č. 11, MČ Košice – Juh,
- Jesenského č. 4, MČ Košice – Staré Mesto,
- Popradská ul., MČ Košice – Západ,
- Magnezitárska č. 11/a, MČ Košice – Ťahanovce – obec,
- Železiarenská č. 49, MČ Košice – Šaca,
- Napájadlá, MČ Košice – Nad jazerom.

Na území mesta majú občania k dispozícii 6 zberných dvorov. Súčasný stav mesto vyhodnocuje ako dostatočný.

Na zberných dvoroch je možné odovzdať nasledovné druhy odpadov:

- stavebnú suť, ktorá vzniká pri realizácii drobných stavebných úprav (napr. výmena dlažby v byte, obitá omietka zo stien a pod.), ktoré nepodliehajú ohlasovacej povinnosti stavebnému úradu, resp. vydaniu stavebného povolenia, je spoplatnená miestnym poplatkom;
- akumulátory 2 – 3 ks z osobných vozidiel (nie z nákladných áut);
- oleje max. do 5 litrov (v množstve max. z 1 vozidla);
- elektronický odpad (vrtáčky, rádia, mixér) max. 5 – 10 ks;
- elektronický odpad (TV a chladničky) max. 2 – 3 ks;
- žiarivky, neónové trubice, žiarovky max. 4 – 5 ks;
- riedidlá max. do 5 litrov;
- farby do 10 kg;
- obaly od použitých farieb, riedidiel, olejov – max. do 5 ks obalov;
- zrkadlo max. 3 ks;
- drôtené sklo max. 1 – 2 tabule;
- porcelán max. do 10 kg;
- starý nábytok do veľkosti cca 1 obývacej steny – 5 až 8 ks (minimalizovať odpad, t. zn. občan je povinný nábytok demontovať a takto upravený nábytok odovzdať v ZD);
- dvere drevené max. 5 ks;
- drevené okná max. v počte z 1 bytu (max. 20 ks okien);
- plastové okná max. v počte z 1 bytu (max. 20 ks okien);
- okno z osobného automobilu max. 2 ks;
- biologicky rozložiteľný odpad (t. j. tráva, lístie, konáre, pne stromov a pod.);
- rozobraté autodiely (tapacirung, plasty) z osobných vozidiel;

- odpadové pneumatiky – nerozrezané, bez ráfikov, diskov, duší, cudzích predmetov a bez znečistenia napr. blatom, zeminou, pieskom, kameňom a pod.

Zmluvná zberová spoločnosť, ktorá prevádzkuje zberné dvory v meste Košice, má udelený súhlas okresným úradom na vykonávanie prípravy na opätovné použitie na zbernom dvore Napájadlá, Košice – Nad jazerom. Centrum opätovného použitia ešte nie je v prevádzke.

3. FINANCOVANIE ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Mesto Košice má uzavretú zmluvu s OZV NATUR-PACK, a.s. Zmluva bola po 1. 7. 2016 aktualizovaná.

Financie OZV pokrývajú všetky náklady spojené s triedeným zberom v meste.

Investovanie vlastných finančných prostriedkov do budovania infraštruktúry triedeného zberu:

Podľa predchádzajúcej právnej úpravy s účinnosťou od 1. 1. 2006 bolo zakázané zneškodňovať biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad a parkov vrátane cintorínov a ďalšej zelene z pozemkov právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ak boli súčasťou komunálneho odpadu. Povinnosťou obce bolo separovať BR0 podľa stratégie nakladania s BR0 schválenej vládou SR (ďalej len stratégia), zhodnocovať BR0 napr. kompostovaním. S cieľom splnenia zákonných povinností mesto Košice pristúpilo zásadným spôsobom k ich riešeniu, a to zabezpečením komplexnej infraštruktúry na materiálové zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov tzv. zelený odpad (BR0). Preto mesto Košice realizovalo pomocou nenávratného finančného príspevku z Operačného programu ŽP výstavbu zariadenia „Záhrada Bernátovce – stredisko výroby kompostu“ s udržateľnosťou projektu v termíne do 30. 9. 2017. Výška nenávratného finančného príspevku bola 3 774 246,93 eur, čo predstavovalo 94,95 % z celkových oprávnených výdavkov. Vlastné zdroje financovania mesta boli 5,05 % z celkových oprávnených výdavkov vo výške 200 736,67 eur.

Na zabezpečenie triedeného zberu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu zo záhrad, tzv. zeleného odpadu pochádzajúceho z vlastnej zelene, mesto poskytuje na základe žiadostí kompostovacie zásobníky poplatníkom v rodinnom dome.

Čo sa týka vykonávania TZ komunálnych odpadov pre jednotlivé zložky komunálnych odpadov, tu mesto vlastné prostriedky do budovania infraštruktúry neinvestovalo.

Poplatok za odpady:

Sadzba poplatku pre rok 2020 je 0,028 eura za 1 liter odpadu (množstvom zber) – správca poplatku určuje poplatok ako súčin sadzby za 1 liter odpadu, počtu vývozov za rok, objemu zbernej nádoby v litroch a počtu zberných nádob, ktoré poplatník užíva v súlade so zavedeným systémom zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov.

Sadzba poplatku pre rok 2020 je 0,101 eura na osobu a kalendárny deň (paušálny poplatok) – správca poplatku určuje poplatok ako súčin sadzby poplatku a počtu kalendárnych dní zdaňovacieho obdobia, počas ktorých má alebo bude mať poplatník v meste trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, alebo počas ktorých nehnuteľnosť užíva alebo je oprávnený užívať.

Zmena poplatku:

Poplatok na rok 2020 sa menil, ale nie z dôvodu zvýšených poplatkov za skládkovanie, ale z dôvodu nezvyšovania tohto poplatku za obdobie takmer 10 rokov. Sadzby poplatku za rok 2019 boli:

- 0,0189 eura za 1 liter odpadu (množstvom zber)
- 0,0859 eura na osobu/deň (paušálny poplatok)

Náklady v odpadovom hospodárstve:

- rok 2018 – 12 796 592 eur
- rok 2019 – 12 667 724 eur

Náklady na triedený zber, ktoré financuje OZV:

- nezverejnené

Náklady na zmesový komunálny odpad:

- mesačné náklady (apríl 2020): zber a odvoz komunálneho odpadu – 409 556,92 eura
- zneškodnenie komunálneho odpadu – 441 874,66 eura

Odhadované náklady na kuchynský BRKO:

Mesto zatiaľ nemá odhad, aké náklady budú predstavovať náklady na zavedenie kuchynského BRKO.

Neplatiči:

Mesto Košice má neplatičov na poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ročne približne cca 3 %. Od roku 2002 je celková výška nesplatennej sumy poplatku za odpad

od neplatičov v sume 2 816 000 eur. Pri mnohých neplatičoch mesto Košice nepredpokladá splatenie dlžnej sumy s ohľadom na ich zlú finančnú situáciu resp. prípadný osobný bankrot.

Doplatok z iných položiek rozpočtu:

- rok 2017 – doplatok na odpadové hospodárstvo z iných položiek ako poplatok za komunálne odpady a DSO je cca 2,8 mil. eur
- rok 2018 – na odpadové hospodárstvo z iných položiek ako poplatok za komunálne odpady a DSO je cca 4,3 mil. eur

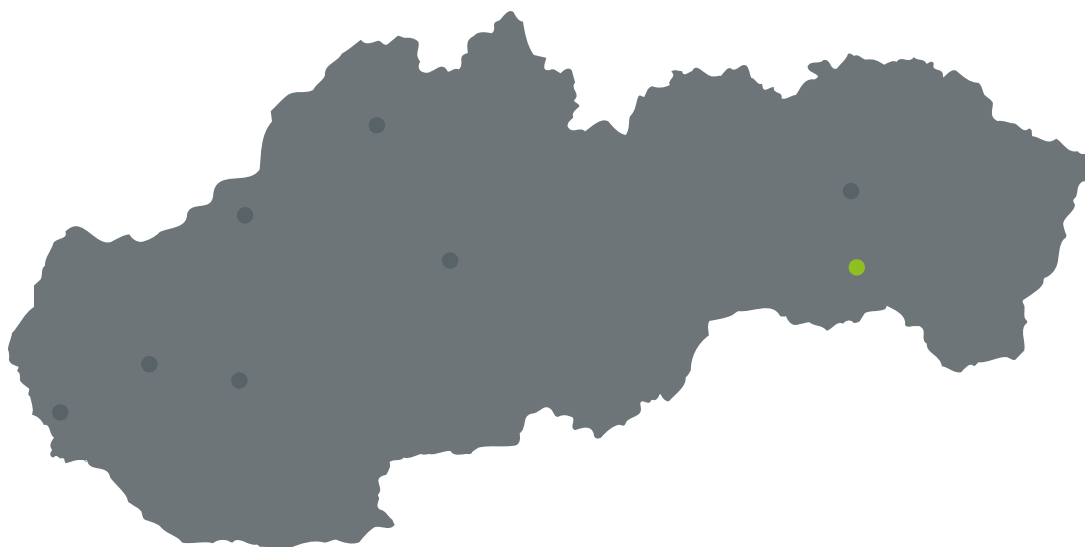
4. KOMUNIKÁCIA

Mesto Košice komunikuje so svojimi obyvateľmi ohľadom odpadového hospodárstva prostredníctvom webovej stránky mesta, sociálnych sietí a médií.

5. VÝSLEDKY MESTA KOŠICE V ROKU 2019

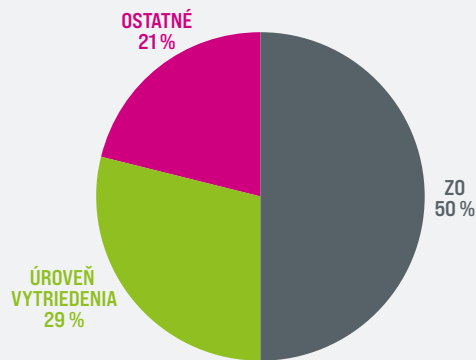
V meste Košice sa za rok 2019 vyprodukovalo **97 403,323 ton** odpadu, čo je pri prepočte na počet obyvateľov **408 kg** odpadu na obyvateľa za jeden rok. **Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019 bola 29,33 %.**

Najbežnejším druhom odpadu v meste **Košice** za rok 2019 bol **zmesový odpad**, ktorý tvoril až **50 %** odpadu. Kuchynský odpad tvorí pomerne veľkú časť odpadov, ale aj napriek tomu, že je vytriedený, mesto ako kód jeho zhodnotenia uvádza R1, čo znamená, že tento druh odpadu je energeticky zhodnocovaný.

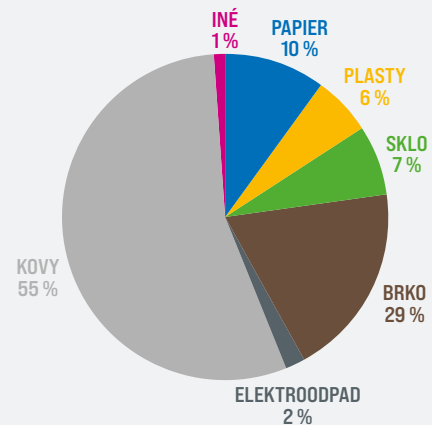
V nasledujúcich grafoch je zobrazené, aký je pomer zmesového odpadu, materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia a ostatných odpadov a tiež aj aké druhy materiálov boli započítané do úrovne vytriedenia.

POMER MATERIÁLOV VSTUPUJÚCICH DO ÚROVNE VYTRIEDENIA
ZO A OSTATNÝCH ODPADOV (2019)

Graf č. 12 Pomer materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia ZO a ostatných odpadov na celkovom množstve KO v meste Košice v roku 2019.

PODIEL JEDNOTLIVÝCH DRUHOV MATERIÁLOV
NA ÚROVNI VYTRIEDENIA (2019)

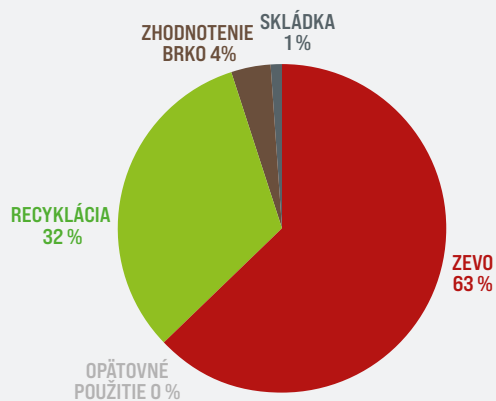

Graf č. 13 Podiel jednotlivých materiálov úrovni vytriedenia v meste Košice v roku 2019.

V meste **Košice** sa v roku 2019 s odpadom nakladalo nasledujúcim spôsobom: **1 %** bolo uložené na skládku, **32 %** sa recyklovalo, zhodnoteného množstva BRKO predstavovalo **4 %**. **63 %** komunálnych odpadov bolo energeticky zhodnotených.

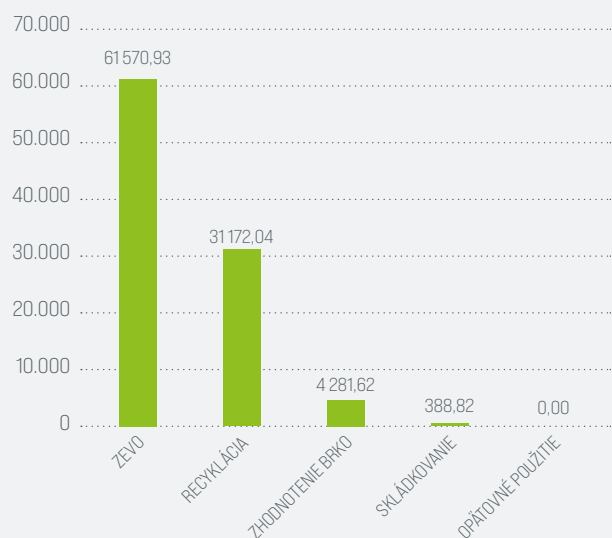
V nasledujúcich grafoch zobrazujeme nakladanie s odpadom v Košiciach v roku 2019 podľa jednotlivých činností:

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 14 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Košice v roku 2019.

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 15 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Košice v roku 2019 [podľa činností].

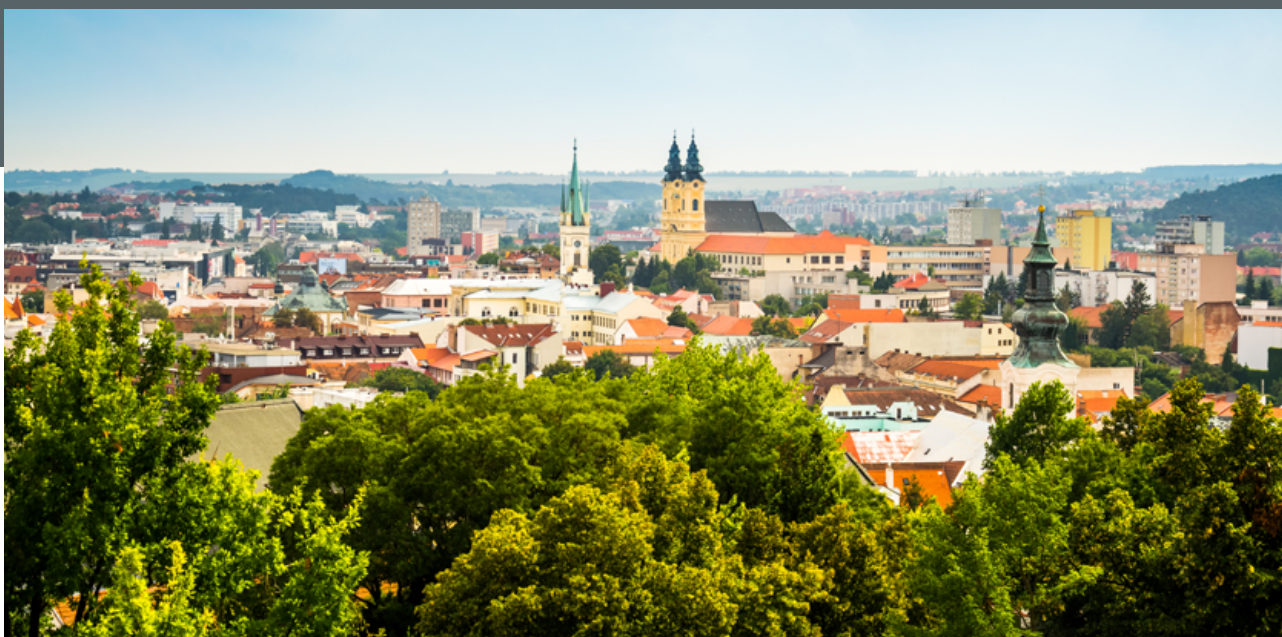
NITRA

Počet obyvateľov k 31. 12. 2019: 78 353 (k 31. 12. 2019)

Množstvo komunálneho odpadu vyprodukovaného v roku 2019: 47 382,15 ton

Množstvo odpadu na obyvateľa v roku 2019: 604 kg/rok

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019: 42 %

INFORMÁCIE O ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE

1. ZBER ODPADOV

Zber odpadov v Nitre zabezpečuje zberová spoločnosť Nitrianske komunálne služby.

Zmesový odpad z mesta Nitra sa ukladá na skládku v obci Nový Tekov (Tekovská ekologická, s.r.o.).

2. INFRAŠTRUKTÚRA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zmesový odpad

Zmesový odpad sa na území mesta Nitra zberá formou zberu od domu k domu v prípade rodinných domov a formou spoločných zberných hniezd/stojísk pre bytovú zástavbu:

• **pre rodinné domy** – 120-litrové nádoby, a to s nasledovným intervalom vývozu:

- pre rodinné domy s 1 – 2 obyvateľmi je interval vývozu stanovený na 1-krát za 14 dní (120-litrová nádoba – 1 ks);
- pre rodinné domy s 3 – 4 obyvateľmi je interval vývozu stanovený 1-krát za 7 dní (120-litrová nádoba – 1 ks);
- pre rodinné domy s 5 – 6 obyvateľmi je interval vývozu stanovený na 1-krát za 7 dní (120-litrová nádoba – 1 ks) + ďalšia 120-litrová nádoba s intervalom vývozu 1-krát za 14 dní;
- pre rodinné domy s 7 – 8 obyvateľmi je interval vývozu stanovený na 1-krát za 7 dní (120-litrová nádoba – 2 ks).

• **pri bytových domoch** na každých 8 až 20 bytov jedna 1 100-litrová nádoba, interval vývozu je 1-krát až 3-krát za

7 dní, pričom interval vývozu sa upraví tak, aby bol zachovaný objem pre uloženie komunálneho odpadu v nádobe na jedného obyvateľa bytovej jednotky – 28 litrov na osobu a jeden týždeň, s prihliadnutím na typ nádob užívaných v danej lokalite;

- o byvatelia bytových domov využívajú okrem 1100-litrových nádob aj polopodzemné kontajnery s objemom 5 000 litrov.

Triedený zber

Mesto Nitra zabezpečuje triedený zber vo forme vrecového zberu v rodinných domoch (papier a plasty, kovové obaly a kompozitné obaly) a formou spoločných zberných nádob pre triedený zber pre bytové domy. Mesto Nitra je mestom, ktoré má najväčší počet stanovišťa s polopodzemnými kontajnermi. Ich celkový počet je 44. V rámci týchto stojísk je umiestnený kontajner na plasty (kovy a VKM), papier a sklo.

1 100-litrové kontajnery sa vyprázdňujú 2-krát do týždňa, 3 000- a 5 000-litrové (polopodzemné) podľa potreby (do týchto kontajnerov sú nainštalované senzory, ktoré zaznamenávajú naplnenosť nádob).

Nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom

Biologicky rozložiteľný odpad sa v rodinných domoch zbiera do 120-litrových nádob s frekvenciou vývozu 1-krát za 14 dní.

Nitra má zabezpečené zariadenie na zhodnocovanie BRKO – mestskú kompostáreň.

Mesto nerealizuje zber kuchynského BRKO – uplatnilo si výnimku. Zabezpečuje len vývoz kuchynského odpadu zo zariadení školského stravovania.

Povinný zber kuchynského BRKO od 1. 1. 2021:

Mesto Nitra je v rámci svojich finančných a technických možností pripravené splniť si túto novú zákonnú povinnosť. Pre obyvateľov rodinných domov sa nič nemení, pretože tým Nitra ešte v r. 2016 rozdala tzv. hnedé nádoby na biologicky rozložiteľný odpad. Rovnakú službu bude mesto Nitra poskytovať od r. 2021 aj bytovým domom. Nitra resp. Nitrianske komunálne služby rozdájú za týmto účelom 300 ks nádob o objeme 660 litrov, ktoré budú rozmiestnené v komplexnej bytovej výstavbe.

Zberné dvory

Mesto Nitra disponuje 6 zbernými dvormi:

- o Zberný dvor NKS – Nábřežie mládeže 87,949 01 Nitra,
- o Zberný dvor Mestské služby, Tehelná 3,
- o Zberný dvor Braneckého ul.,
- o Zberný dvor areál Zoborských kasární,
- o Janíkovce – Rabčekova ul.,
- o Zberný dvor v areáli kompostárne – Medzi vodami 13/C, Nitra – Krškany.

Zoznam odpadov, ktoré možno odovzdať na zberných dvoroch:

- 17 09 04 zmiešané odpady zo stavieb demolácií*,
- 17 01 07 zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky*,
- 20 01 01 papier a lepenka,
- 20 01 02 sklo,
- 20 01 21 žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť (N),
- 20 01 23 vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky (N),
- 20 01 25 jedlé oleje a tuky,
- 20 01 33 batérie a akumulátory (N),
- 20 01 35 vyradené elektrické a elektronické zariadenia (N),
- 20 01 36 vyradené elektrické a elektronické zariadenia,
- 20 01 38 drevo,
- 20 01 39 plasty,
- 20 01 40 kovy,
- 20 02 01 biologicky rozložiteľný odpad**,
- 20 03 01 zmesový komunálny odpad,
- 20 03 07 objemný odpad.

* Iba zberný dvor NKS s.r.o., Nábřežie mládeže 87.

** Maximum dovezeného biologicky rozložiteľného odpadu /200201/ – iba objem zodpovedajúci bežnému príviesného vozíka. Platí pre všetky zberné dvory. Ak je množstvo nad uvedený limit, potrebné je zaviezť ho do Kompostárne v Nitre – Krškanoch.

Mesto Nitra v budúcnosti neplánuje vybudovať ďalšie zberné dvory. Rovnako mesto neplánuje v blízkej budúcnosti vybudovať ani centrum opätovného použitia.

3. FINANCOVANIE ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Mesto Nitra má uzavretú zmluvu so spoločnosťou ENVI - PAK a.s. Zmluva po 1. 7. 2016 nebola zmenená/aktualizovaná.

Financie OZV ENVI - PAK pokrývajú všetky náklady spojené s triedeným zberom, ktoré sú dohodnuté k začiatku kalendárneho roka. Všetky ďalšie objednávky pristavenia nádob nad rámec zmluvy nie sú hrazené.

Mesto Nitra do budovania infraštruktúry triedeného zberu neinvestovalo vlastné finančné prostriedky.

Poplatky za odpad:

Poplatok za odpady je pre fyzické osoby paušálny a množstevný pre právnické osoby a fyzické osoby, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť. Výška poplatku je 30 eur/osoba/rok.

Zmena poplatku:

- 🕒 rok 2018 – 25 eur/osoba/rok
- 🕒 rok 2019 – 30 eur/osoba/rok

Náklady v odpadovom hospodárstve:

- 🕒 rok 2018 – 3 562 447,52 eur
- 🕒 rok 2019 – 3 869 321,72 eur

Náklady mesta na triedený zber, ktoré financuje OZV:

Náklady mesta sú nulové, údajom o nákladoch OZV mesto Nitra nedisponuje. Údaj sme žiadali od „zberovky“, tá sa vyjadrila, že je to obchodné tajomstvo.

Náklady mesta na zmesový komunálny odpad (2019):

- 🕒 2 646 995 eur

Náklady mesta na biologicky rozložiteľný odpad (2019):

- 🕒 160 947 eur

Odhadované náklady na zber kuchynského BRKO:

Náklady budú závisieť od toho, akým smerom (spôsobom zberu) sa mesto vydá. Na Slovensku sa tieto náklady pohybujú od 10 do 20 eur/občan/rok.

Neplatiči:

Približne 21,55 % neplatičov z celkového počtu poplatníkov (rok 2018).

Doplatok z iných položiek rozpočtu:

- 🕒 rok 2017 – 585 065 eur
- 🕒 rok 2018 – 323 393 eur

4. KOMUNIKÁCIA

Mesto informuje a vzdeláva obyvateľov v odpadovom hospodárstve:

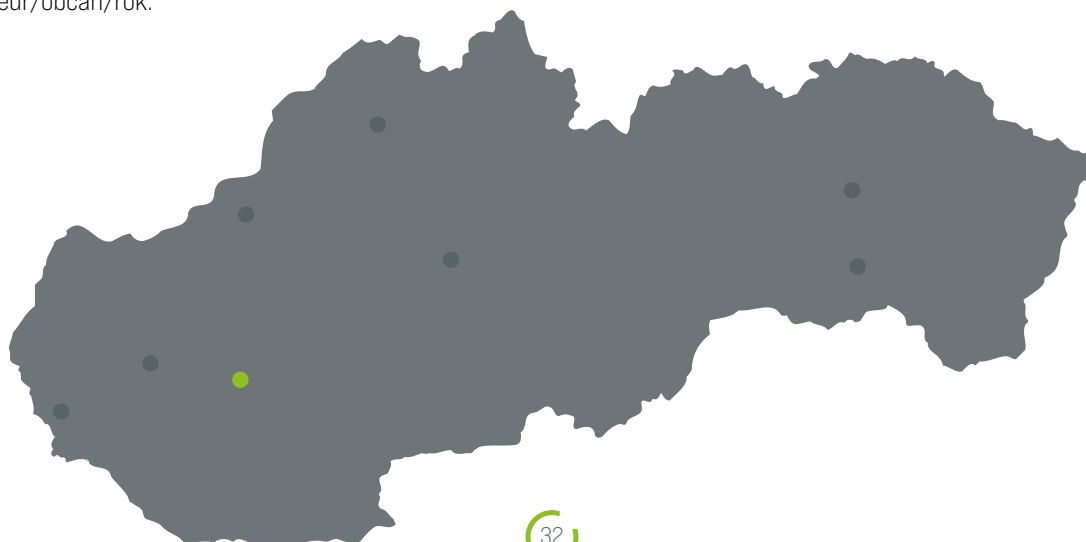
- 🕒 osvetovými aktivitami na internete (články na webe mesta),
- 🕒 prostredníctvom poradenského centra (poradenstvo na mestskom úrade),
- 🕒 osvetové aktivity OZV (plagáty k triedeniu odpadov),
- 🕒 infoleták Nitrianskych komunálnych služieb.

Aktivity sú zamerané na deti základných a stredných škôl, vysokoškolákov, dospelých a širokú verejnosť.

5. VÝSLEDKY MESTA NITRA V ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE ZA ROK 2019

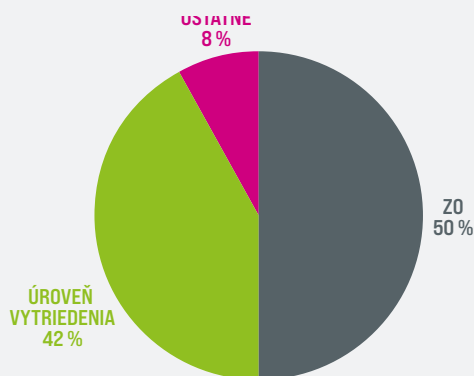
V meste Nitra sa za rok 2019 vyprodukovalo **47 382,15 ton** odpadu, čo je pri prepočte na počet obyvateľov **605 kg** odpadu na obyvateľa za jeden rok. **Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019 bola 42 %.**

Najbežnejším druhom odpadu v meste **Nitra** za rok 2019 bol **zmesový komunálny odpad**, ktorý tvoril až **50 %** komunálneho odpadu.

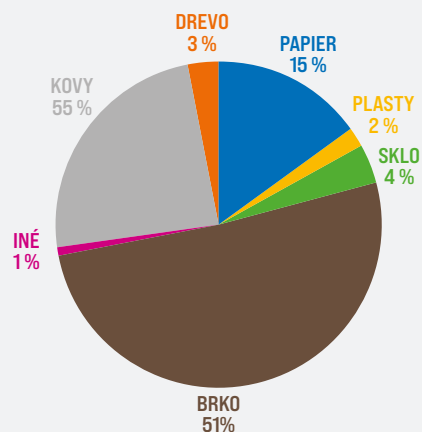
V nasledujúcich grafoch je zobrazené, aký je pomer zmesového odpadu, materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia a ostatných odpadov a tiež aj aké druhy materiálov boli započítané do úrovne vytriedenia.

POMER MATERIÁLOV VSTUPUJÚCICH DO ÚROVNE VYTRIEDENIA
ZO A OSTATNÝCH ODPADOV (2019)

Graf č. 16 Pomer materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia ZO a ostatných odpadov na celkovom množstve KO v meste Nitra v roku 2019.

PODIEL JEDNOTLIVÝCH DRUHOV MATERIÁLOV
NA ÚROVNI VYTRIEDENIA (2019)

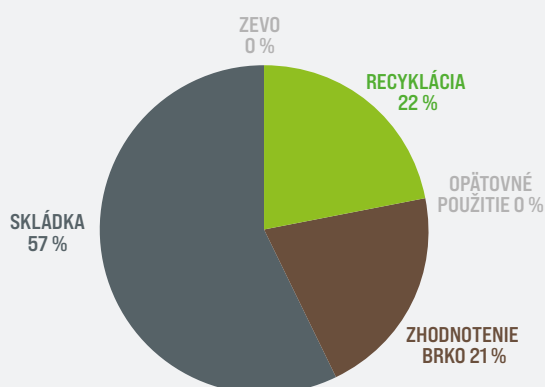

Graf č. 17 Podiel jednotlivých materiálov úrovni vytriedenia v meste Nitra v roku 2019.

V meste **Nitra** sa v roku 2019 s odpadom nakladalo nasledujúcim spôsobom: **57 %** bolo uložených na skládku odpadov, **22 %** sa recyklovalo a **21 %** predstavovalo zhodnotenie BRKO.

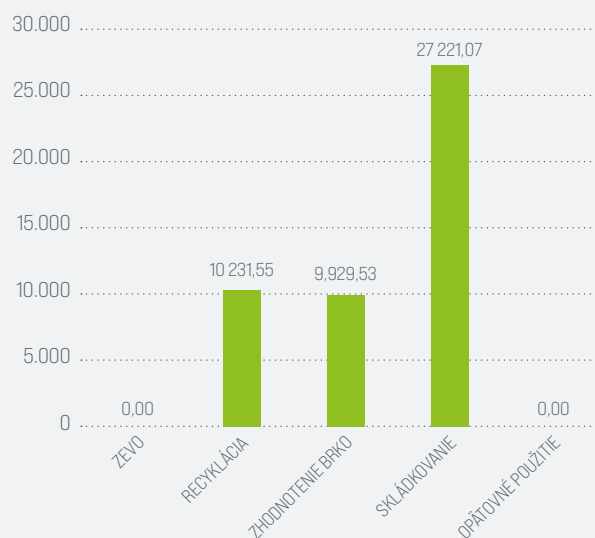
V nasledujúcich grafoch zobrazujeme nakladanie s odpadom v Nitre v roku 2019 podľa jednotlivých činností:

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 18 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Nitra v roku 2019.

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 19 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Nitra v roku 2019 (podľa činností).

PREŠOV

Počet obyvateľov k 31. 12. 2019: 88 464

Množstvo komunálneho odpadu vyprodukovaného v roku 2019: 41 586,348 ton

Množstvo odpadu na obyvateľa v roku 2019: 470 kg/rok

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019: 39,06 %

INFORMÁCIE O ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE

1. ZBER ODPADOV

V Prešove vykonávajú zber odpadov Technické služby mesta Prešov, a.s.

odpadov (ďalej len „prekládka“ alebo „prekládková stanica“). Zároveň v zmysle uvedenej zmluvy, citujem: „Poskytovateľ vyhlasuje, že zabezpečí prepravu na miesto likvidácie odpadu z prekládkovej stanice nachádzajúcej sa na mieste AREÁLU BÝVALEJ SKLÁDKY CEMJATA – vjazd z ulice Zabíjaná.“

2. INFRAŠTRUKTÚRA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zmesový odpad

V zmysle zmluvy o nakladaní s komunálnym odpadom uzatvorenej medzi obchodnou spoločnosťou OZÓN Hanušovce, a.s. a mestom Prešov, predmetom ktorej je likvidácia odpadu „objednávateľ prostredníctvom tretej osoby na svoje náklady dopraví odpad na miesto, ktoré je určené ako zariadenie na zber

V uvedenej zmluve miesto likvidácie nie je určené. Podľa dostupných informácií od zmluvného partnera je časť zmesového odpadu ukladaná na skládku odpadu v obci Petrovce a časť je energeticky zhodnocovaná v spalovni odpadov v meste Košice.

V meste Prešov je pre IBV zavedený zber ZKO a TZ od dverí k dverám prostredníctvom 120-litrových nádob.

Triedený zber

Triedený zber v meste Prešov je v prípade KBV zavedený prostredníctvom 1 100-litrových kontajnerov, ktoré sú rozmiestnené po celom meste, v prípade IBV ide o vrecový systém TZ.

Počet 1 100-litrových kontajnerov:

- papier – 251 ks, počet zberov v roku 2020 – 52,
- sklo – 243 ks, počet zberov 18,
- plasty – 350 ks, počet zberov 76,
- VKM – 230 ks, počet zberov 12.

Nakladanie s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom Zber BRKO zo zelene v rodinných domoch je od obyvateľov individuálnej bytovej výstavby zabezpečený prostredníctvom 240-litrových zberných nádob. Zároveň sú k dispozícii 2 zberné dvory.

Mesto Prešov nemá vlastné zariadenie na zhodnocovanie BRKO.

Zber BRKO v súčasnosti v meste zatiaľ nie je realizovaný.

Mesto Prešov nie je pripravené na jeho zber od 1. 1. 2021, bude postupovať v súlade s § 81 ods. 21 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zberné dvory

V meste Prešov sú 2 zberné dvory – Bajkalská ul. č. 33 a Jesenná ul. č. 3.

Obyvatelia Prešova môžu na zberných dvoroch odovzdať nasledovné druhy odpadov:

- papier a lepenka;
- sklo;
- viacvrstvové kombinované materiály (VKM) – tetrapaky;
- plasty z komunálnych odpadov;
- kovy a kovové obaly bez obsahu škodlivín;
- biologicky rozložiteľné odpady zo zelene (záhrad, parkov, vrátane vianočných stromčekov),
- biologicky rozložiteľný kuchynský odpad okrem toho, ktorého pôvodcom je fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba prevádzkujúca zariadenie spoločného stravovania;
- šatstvo a textilie;
- rozpúšťadlá, kyseliny, zásady;

- detergenty s obsahom škodlivín vrátane obalov;
- detergenty bez obsahu škodlivín;
- žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť;
- vyradené zariadenia s obsahom chladiva – chladničky, mrazničky, klimatizácie;
- jedlé oleje a tuky;
- odpadové oleje (najmä motorové a prevodové);
- farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky vrátane obalov;
- farby, lepidlá a živice bez obsahu škodlivín;
- batérie a akumulátory s obsahom škodlivín;
- iné batérie a akumulátory bez obsahu škodlivín;
- elektrické a elektronické zariadenia s obsahom škodlivín;
- elektrické a elektronické zariadenia bez obsahu škodlivín;
- iné drevo, zemina a kamenivo;
- objemný odpad;
- drobný stavebný odpad.

Mesto Prešov v budúcnosti plánuje vybudovať ďalšie zberné dvory, rovnako sa to týka aj centra opätovného použitia.

3. FINANCOVANIE ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Mesto Prešov má uzavretú zmluvu so spoločnosťou NATUR-PACK, a.s. Zmluva bola po 1. 7. 2016 aktualizovaná.

Financie OZV nepokrývajú všetky náklady spojené s triedeným zberom.

Mesto Prešov neinvestovalo žiadne vlastné prostriedky do budovania infraštruktúry triedeného zberu.

Poplatky za odpad:

Množstvom:

- pre právnickú osobu, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na iný účel ako na podnikanie;
- pre podnikateľa, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na účel podnikania.

Paušálny (za osobu a kalendárny deň):

- pre fyzickú osobu, ktorá má v obci trvalý alebo prechodný pobyt, alebo ktorá je na území obce oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť.

Obec podľa § 83 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov ustanovuje k 1. januáru zdaňovacieho obdobia sadzby poplatku.

Mesto Prešov má na rok 2020 ustanovené tieto sadzby poplatku:

- a) 0,0808 eur za osobu a kalendárny deň,
- b) 0,0183 eur za jeden liter komunálnych odpadov,
- c) 0,0400 eur za kilogram drobných stavebných odpadov.

Sadzby poplatku sa na rok 2020 menili.

Pre porovnanie uvádzame sadzby poplatku za roky 2018 a 2019 (v uvedených rokoch boli rovnaké):

- a) 0,0549 eur za osobu a kalendárny deň,
- b) 0,0175 eur za jeden liter komunálnych odpadov,
- c) 0,0400 eur za kilogram drobných stavebných odpadov.

Náklady v odpadovom hospodárstve:

- v roku 2018 v sume 4 319 762,13 eur
- v roku 2019 v sume 4 791 941,16 eur

Neplatiči:

K 31. 12. 2019 z celkového počtu poplatníkov (fyzických osôb) 34 935 je 3 986 dlžníkov, čo je 11,40 %. Čo sa týka právnických osôb, z celkového počtu 1 837 poplatníkov je 289 dlžníkov, čo je 15,73 %.

Doplatok z iných položiek rozpočtu:

- rok 2017 doplatok 1 292 650,09 eur;
- rok 2018 doplatok 1 495 824,01 eur.

4. KOMUNIKÁCIA

Mesto Prešov pravidelne informuje svojich obyvateľov o aktualitách z radnice, ako aj o zmenách a novinkách na území mesta, týkajúcich sa jeho obyvateľov, vrátane informácií o nakladaní s odpadmi a odpadovom hospodárstve.

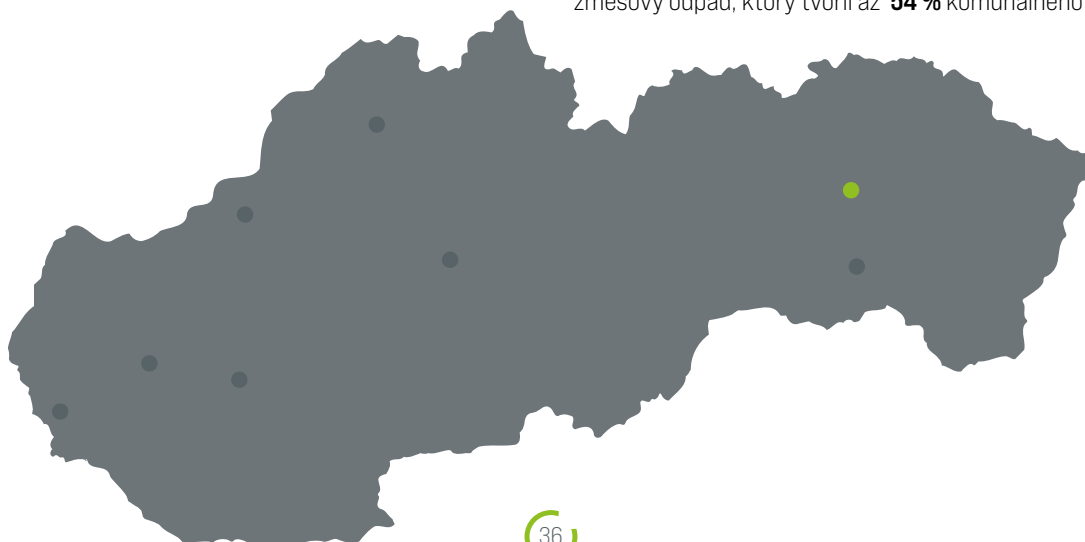
Informácie zverejňuje prostredníctvom mestskej webovej stránky a oficiálnych stránok na Facebooku, v úzkej spolupráci s regionálnou televíziou TV7, prostredníctvom ostatných médií, a taktiež prostredníctvom kultúrno-spoločenského mesačníka Prešovský magazín, ktorý je bezplatne distribuovaný do všetkých poštových schránok v meste v náklade 33 000 kusov.

O všetkých dôležitých informáciách týkajúcich sa nakladania s odpadmi a odpadového hospodárstva informuje obyvateľov aj mestská obchodná spoločnosť Technické služby mesta Prešov, a.s., na svojej webovej a facebookovej stránke, prostredníctvom tlačových materiálov, ktoré sú distribuované do poštových schránok Prešovčanov, a taktiež prostredníctvom rôznych podujatí v ekoparku určených pre širokú verejnosť, alebo v školských zariadeniach za účelom osvetvy obyvateľov mesta.

5. VÝSLEDKY MESTA PREŠOV V ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE ZA ROK 2019

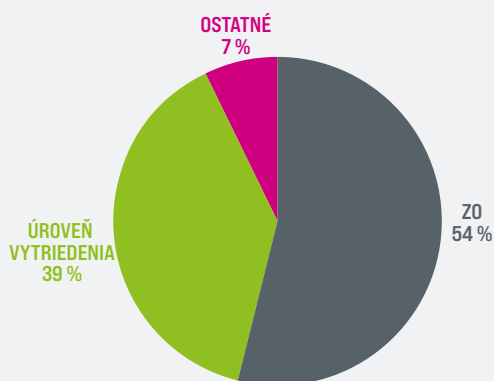
V meste Prešov sa za rok 2019 vyprodukovalo **41 586,348 ton** odpadu, čo je pri prepočte na počet obyvateľov **470 kg** odpadu na obyvateľa za jeden rok. **Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019 bola 39,06 %.**

Najbežnejším druhom odpadu v meste **Prešov** za rok 2019 bol zmesový odpad, ktorý tvoril až **54 %** komunálneho odpadu.

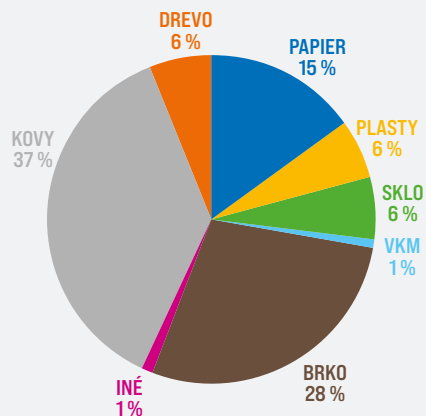
V nasledujúcich grafoch je zobrazené, aký je pomer zmesového komunálneho odpadu, materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia a ostatných odpadov a tiež aj aké druhy materiálov boli započítané do úrovne vytriedenia.

POMER MATERIÁLOV VSTUPUJÚCICH DO ÚROVNE VYTRIEDENIA ZO A OSTATNÝCH ODPADOV (2019)

Graf č. 20: Pomer materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia ZO a ostatných odpadov na celkovom množstve KO v meste Prešov v roku 2019.

PODIEL JEDNOTLIVÝCH DRUHOV MATERIÁLOV NA ÚROVNI VYTRIEDENIA (2019)

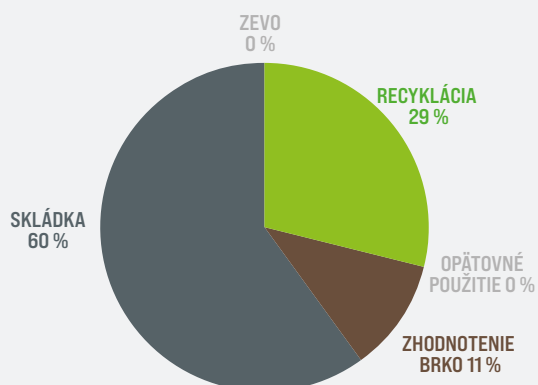

Graf č. 21: Podiel jednotlivých materiálov na úrovni vytriedenia v meste Prešov v roku 2019.

V meste **Prešov** sa v roku 2019 s odpadom nakladalo nasledujúcim spôsobom: **60 %** bolo uložených na skládku odpadov, **29 %** sa recyklovalo a **11 %** predstavovalo zhodnotenie BRKO.

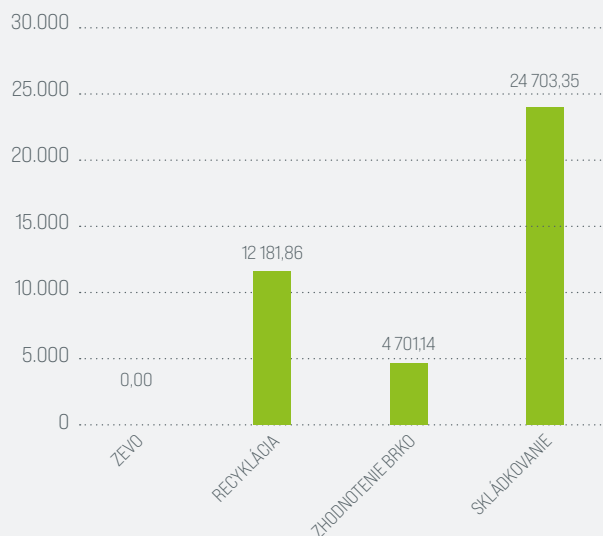
V nasledujúcich grafoch zobrazujeme nakladanie s odpadom v Prešove v roku 2019 podľa jednotlivých činností:

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 22 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Prešov v roku 2019.

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 23 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Prešov v roku 2019 (podľa činností).

TRENČÍN

Počet obyvateľov k 31. 12. 2019: 54 696

Množstvo komunálneho odpadu vyprodukovaného v roku 2019: 28 562,788 ton

Množstvo odpadu na obyvateľa v roku 2019: 522 kg/rok

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019: 40,27 %

INFORMÁCIE O ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE

1. ZBER ODPADOV

V Trenčíne vykonáva zber odpadov zberová spoločnosť Marius Pedersen, a.s.

Odpady vyzberané v rámci zberu zmesového odpadu sú zneškodňované na skládke Luštek v Dubnici nad Váhom, ktorú prevádzkuje Spoločnosť Stredné Považie.

2. INFRAŠTRUKTÚRA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zmesový odpad

Zber zmesového odpadu na území mesta sa zabezpečuje:

- 110-, 120- a 240-litrovými zbernými nádobami z rodinných domov;

- čiernymi 100-litrovými vrecami;
- 1100-litrovými zbernými nádobami z bytoviek;
- polopodzemnými kontajnermi.

Všetky zberné nádoby sú označené nálepkou s logom „MARIUS PEDERSEN“ a údajom o frekvencii vývozu.

Triedený zber

Triedený zber je zabezpečený 1100-litrovými zbernými nádobami určenými na sklo, papier, plasty, bioodpad, kovy, textil, kombinované obaly na báze lepenky, označené logom „MARIUS PEDERSEN“; 100-litrovými čiernymi zbernými vrecami, žltými vrecami na plasty, s logom „MARIUS PEDERSEN“; označenými vrecami na bioodpad a veľkokapacitnými kontajnermi (ďalej len „VKK“) počas jarného a jesenného upratovania. Mesto

Trenčín má aj 22 stanovísk s polopodzemnými kontajnermi s objemom 5 000 litrov.

Termíny zberu vytriedených zložiek odpadu sú uvedené v harmonograme vývozov triedených zložiek odpadu na každý kalendárny polrok. Je uverejňovaný na webovej stránke mesta www.trencin.sk, v mesačníku INFO, alebo je k dispozícii v tlačenej forme v klientskom centre mestského úradu.

Odpadové sklo je zberané do špeciálnych nádob zelenej farby, t. j. zvonov, rozmiestnených na území celého mesta, alebo do polopodzemných kontajnerov v objeme 3 m³. Zvony sú vyvážané spravidla každých 21 dní.

Odpadový papier sa zbiera do zberných nádob modrej farby v objeme 1 100, 240 alebo 120 litrov alebo do polopodzemných kontajnerov v objeme 5 m³, príp. 3 m³. 1 100-litrové zberné nádoby na papier sú umiestnené po celom území mesta pri kolektívnej bytovej výstavbe (KBV) aj pri individuálnej bytovej výstavbe (IBV). 240-litrové zberné nádoby na papier sú umiestnené na ul. Hodžova. 120-litrové zberné nádoby na papier sú umiestnené len v niektorých mestských častiach v IBV, a to na ul. Bottova, Detská, Hanzlíkova, J. Psoťného, Jána Zemana, Jarná, Javorinská, Karpatská, Malozáblatská, Na dolinách, Na záhrade, Narcisová, Nové Prúdy, Okružná, Palárikova, Poľovnícka, Puškinova, Riznerova, Rybárska, Sasinkova, Severná, Stromová, Úzka. Zberné nádoby na papier sú vyvážané nasledovne – spravidla každých 14 dní 1 100-litrové nádoby, každých 28 dní 120-litrové nádoby.

Vytriedený papier je možné odovzdať aj v zbernom dvore. Náklady na dopravu odpadu do zberného dvora si pôvodca hradí sám.

Zber papiera sa vykonáva aj mobilným zberom. Spoločnosti, ktoré majú povolený mobilný zber papiera, sú uvedené v prílohe č. 2 VZN mesta Trenčín.

Odpadové plasty sú zbierané do 1 100-litrových zberných nádob žltej farby, rozmiestnených na území mesta alebo do žltých vriec alebo do polopodzemných kontajnerov v objeme 5 m³, príp. 3 m³. 1 100-litrové zberné nádoby na plasty sú umiestnené po celom území mesta pri KBV. Odpadové plasty do žltých vriec sa zbierajú v IBV. Plasty sú vyvážané nasledovne – spravidla každý týždeň 1 100-litrové nádoby, každých 28 dní žlté vrecia. Zber žltých vriec prebieha tak, že občania si

v deň vývozu najneskôr do 06.30 hod. ráno, v zmysle harmonogramu vývozov triedených zložiek odpadu, vyložia plné žlté vrecia pred nehnuteľnosť. Zberová spoločnosť vykoná zber a podľa počtu vyložených vriec zanechá nové žlté vrecia pre ďalší zber. Vytriedené plasty môže pôvodca odovzdať aj v zbernom dvore. Náklady na dopravu odpadu do zberného dvora si pôvodca hradí sám.

Kovové obaly zbierané do zberných nádob červenej farby v objeme 1 100 litrov, v zberných dvoroch mesta alebo počas jarného a jesenného upratovania. Zberné nádoby na kovy sú vyvážané spravidla 1-krát za 6 týždňov.

VKM sú zbierané do zberných nádob oranžovej farby v objeme 1 100 litrov alebo v zberných dvoroch mesta. Zberné nádoby na VKM sú vyvážané spravidla každých 28 dní.

Nakladanie s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom

Na území mesta je zavedený zber BRO, tzv. „zeleného odpadu“, a to prostredníctvom:

- a) 120- a 240-litrových nádob alebo vlastných kompostovacích zásobníkov vo všetkých rodinných domoch a bytových domoch so záhradou alebo pozemkom vo svojom vlastníctve, na ktorom sa nachádza zeľaň;
- b) 240-litrových nádob pri bytových domoch v lokalitách podľa ods. 7 tohto článku;
- c) jarného a jesenného upratovania do špeciálne určených VKK (kampaňový sezónny zber);
- d) zberných dvorov;
- e) špeciálnych kompostovateľných 120-litrových vriec určených na bioodpad.

Domácnosť každého rodinného domu je povinná mať zabezpečené triedenie biologicky rozložiteľného odpadu, tzv. zeleného odpadu, a to buď:

- a) prostredníctvom hnedej 120- alebo 240-litrovej nádoby na bioodpad, za ktorú sa platí poplatok za KO a DSO v zmysle VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku, pričom sa vyrubuje 26 vývozov ročne;
- b) prostredníctvom vlastného kompostovacieho zásobníka dostatočnej kapacity. Odporúčaná veľkosť zásobníka by mala byť prispôbena priemernej veľkosti pozemku, na ktorom bioodpad vzniká, pričom sa odporúča minimálne 1 liter zásobníka na 1 m² plochy záhrady/pozemku so zeľaňou. Kompostovací zásobník sa musí nachádzať nad zemou,

mal by byť vhodným spôsobom upravený na zabezpečenie dostatočného prísunu vzduchu a umožniť ľahkú manipuláciu s kompostovaným materiálom. Pri využívaní vlastného kompostovacieho zásobníka vzniká povinnosť doložiť správcovi dane podpísané čestné prehlásenie, že domácnosť má vlastný kompostovací zásobník. Uvedené čestné prehlásenie je súčasťou VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Povinnosť doložiť čestné prehlásenie nevzniká, ak si fyzická osoba v IBV zmluvne zabezpečí na svoje náklady údržbu záhrady a preukáže túto skutočnosť mestu platnou zmluvou so subjektom, ktorý tieto práce vykonáva.

Čestným prehlásením o využívaní vlastného kompostovacieho zásobníka sa občan zaväzuje a berie na vedomie nasledovné skutočnosti, a to že:

- bude riadne kompostovať všetok vzniknutý biologicky rozložiteľný odpad z domácnosti;
- správca dane a poplatkov má v zmysle zákona oprávnenie vykonávať miestne zisťovanie za účelom preverenia a zistenia skutočností potrebných na svoje účely;
- je zakázané vyhadzovať bioodpady do nádoby na komunálny odpad, pretože v zmysle zákona o odpadoch je zakázané skládkovanie bioodpadov. Je si vedomý skutočnosti, že porušenie zákona o odpadoch zakladá skutkovú podstatu priestupku v zmysle §115 ods. 1 písm. b) zákona o odpadoch, pričom výška pokuty pre fyzickú osobu je stanovená do výšky 1500 eur.

V prípade, že sa preukáže, že občan nepostupuje v zmysle tohto prehlásenia, bude povinný si objednať likvidáciu bioodpadu prostredníctvom bio nádoby.

Čestné prehlásenie má platnosť na dobu neurčitú. V prípade zmeny údajov vzniká povinnosť ho aktualizovať do 30 dní, je si vedomý následkov plynúcich z nepravdivých údajov uvedených v čestnom prehlásení.

Každý bytový dom so záhradou alebo pozemkom vo svojom vlastníctve, na ktorom sa nachádza zeleň, je povinný určiť si spôsob triedenia bioodpadu v zmysle článku 15 ods. 5 tohto VZN najneskôr do 31. 1. bežného zdaňovacieho obdobia. Bytovému domu, ktorého obyvatelia sú paušálne platicami poplatníkmi, bude pridelená bionádoba v rámci paušálneho poplatku za KO a DSO.

Triedený zber BRO prostredníctvom 240-litrových zberných nádob je zavedený pri KBV na uliciach Gagarinova, Hodžova, M. Turkovej, Považská.

Zberné nádoby na bioodpad sú vyvážané podľa platného harmonogramu vývozu bioodpadu, ktorý je uverejňovaný na webovej stránke mesta www.trencin.sk, v mesačníku INFO alebo k dispozícii v tlačenej forme na klientskom centre mestského úradu, v počte vývozov 26 za rok. Zbernú nádobu na bioodpad treba mať vyloženú v deň vývozu na verejne prístupnom mieste od 6.00 hod.

Náklady na nakladanie s BRO sú súčasťou miestneho poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad (DSO).

Doplňkovou službou pre triedenie BRO, ktorá nenahrádza domácnosti zvolený systém triedenia BRO počas celého roka, je možnosť odvozu BRO z kompostovateľných 120-litrových vriec označených nálepkou „MARIUS PEDERSEN“ určených výlučne na BRO. Je možné ich zakúpiť na klientskom centre mestského úradu. Na vývoz môžu byť vyložené len v termíne podľa harmonogramu vývozu bioodpadu na danej ulici, ak sa na ulici nejaké bionádoby nachádzajú. V cene tohto vreca sú zahrnuté náklady na jeho odvoz a uloženie odpadu do kompostárne. Keďže ide o kompostovateľné vrecia, ich trvanlivosť sa uvádza 90 dní. Kompostáreň je miesto, ktoré slúži na zhodnotenie BRO, odovzdaného v zberných dvoroch alebo zozbieraného na území mesta Trenčín.

Nachádza sa v oplotenom areáli bývalej skládky Trenčín, na ulici Zlatovská č. 35, k. ú. Zlatovce.

Prevádzkové hodiny sú pondelok – piatok: 06.00 – 14.00 hod., tel. číslo: 0904 157 080.

Kompostáreň prevádzkuje zberová spoločnosť Marius Pedersen, a.s.

V zmysle § 81 ods. 21 písm. d) zákona o odpadoch si mesto uplatňuje možnosť výnimky na zavedenie a zabezpečenie vykonávania triedeného zberu komunálneho odpadu pre biologicky rozložiteľný kuchynský odpad na celom území mesta z dôvodu, že je to pre mesto ekonomicky neúnosné, keďže náklady na nakladanie s týmto biologicky rozložiteľným kuchynským odpadom nemožno pokryť ani pri určení miestneho poplatku vo výške 50 % zo zákonom ustanovenej hornej hranice

sadzby miestneho poplatku. Uvedená výnimka sa nevzťahuje na povinnosť zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu pre prevádzkovateľa kuchyne.

Na zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu od roku 2021 sa mesto Trenčín pripravuje.

Zberné dvory

Mesto disponuje 3 zbernými dvormi. Vzhľadom na to, že sa zberné dvory nachádzajú vo všetkých mestských častiach, mesto do budúcnosti neplánuje budovať nové.

Zberné dvory na území mesta prevádzkuje zberová spoločnosť Marius Pedersen, a.s. v zmysle uzatvorenej zmluvy.

Na území mesta sú otvorené 3 zberné dvory na Soblahovskej ul., Zlatovskej ul. a ulici K zábraniu:

Zberný dvor – Zlatovská ul.:

- Nachádza sa v oplatenom areáli na Zlatovskej ul. 2 200 v Trenčíne (oproti SAD, a.s.). Prístup do zberného dvora je odbočkou priamo z mestskej komunikácie zo Zlatovskej ulice.
- Prevádzkové hodiny sú pondelok – sobota: 6.30 – 17.30 hod., pre odovzdanie DSO do 17.00 hod. Telefonický kontakt: 0902 999 446, dispečing 032/640 13 40.
- Súčasťou zberného dvora je aj sklad nebezpečných odpadov, v ktorom je zhromažďovaný nebezpečný odpad rôzneho druhu. Na ostatné odpady sú rozmiestnené označené VKK.

Zberný dvor – Soblahovská ul.:

- Nachádza sa v oplatenom areáli na ulici Soblahovská 65, smer Soblahov (takmer oproti Villa parku). Prístup do zberného dvora je odbočkou priamo z mestskej komunikácie zo Soblahovskej ulice.
- Prevádzkové hodiny sú pondelok – sobota: 8.00 – 17.30 hod., pre odovzdanie DSO do 17.00 hod. Telefonický kontakt: 0902 999 458, dispečing 032/640 13 40.
- Je určený výlučne na zber ostatných odpadov (t. j. nie nebezpečných), pre ktoré sú v areáli rozmiestnené označené VKK rôznych objemov.

Zberný dvor – K zábraniu:

- Nachádza sa v oplatenom areáli na ul. K zábraniu (pri nákladnej vrátnici spoločnosti Trens). Prístup do zberného dvora je odbočkou priamo z mestskej komunikácie z ul. Kubranská.
- Prevádzkové hodiny sú pondelok – sobota: 8.00 – 17.30 hod., pre odovzdanie DSO do 17.00 hod. Telefonický kontakt: 0914 362 111, dispečing 032/640 13 40.
- Je určený na zber ostatných odpadov (t. j. nie nebezpečných), pre ktoré sú v areáli rozmiestnené označené VKK rôznych objemov.
- Z nebezpečných odpadov je možné odovzdať len žiarivky, spotrebnú elektroniku a bielu techniku.

Centrum opätovného použitia mesto nemá a v najbližšom období nie je plánované.

3. FINANCOVANIE ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Mesto Trenčín má uzavretú zmluvu so spoločnosťou ENVI - PAK a.s. Zmluva bola po 1. 7. 2016 zmenená.

Financie OZV pokrývajú všetky náklady spojené s triedeným zberom.

Mesto Trenčín neinvestovalo žiadne vlastné prostriedky do budovania infraštruktúry triedeného zberu.

Na území mesta sa za komunálny odpad uplatňuje paušálny (kolektívna bytová výstavba) aj množstvový (individuálna výstavba) poplatok.

Poplatok za rok 2020 sa oproti roku 2018 a 2019 zvýšil o 10 %. Správca dane ustanovuje sadzbu poplatku (VZN 14/2013, čl. 35):

- 0,0891 eura na osobu a kalendárny deň** v zmysle § 78 ods. 1 písm. b/ zákona fyzickej osobe, ktorá má v meste trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, alebo ktorá je na území mesta oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť, ktorá nevyužíva množstvový zber – bytové domy;
- množstvový zber** v zmysle § 78 ods. 1 písm. a/, § 78 ods. 4 zákona:
 - právnickej osobe, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území mesta na iný účel ako na podnikanie;

○ podnikateľovi, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území mesta na účel podnikania;

○ fyzickej osobe, ktorá má v meste trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, alebo ktorá je na území mesta oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť a býva v bytovom dome, kde je zavedený množstvový zber nasledovne:

Objem zbernej nádoby v litroch	Frekvencia vývozu	Sadzba poplatku	Poplatok v €/1 rok
120	1x za 2 týždne	0,020081	62,65
120	1x týždenne	0,020081	125,30
120	2x týždenne	0,020081	250,61
240	1x týždenne	0,018878	235,59
240	2x týždenne	0,018878	471,19
1100	1x týždenne	0,010843	620,21
1100	2x týždenne	0,010843	1240,43
1100	3x týždenne	0,010843	1860,65
100 – vrecia	1x týždenne	0,021286	110,68
100 – vrecia	1x denne	0,021286	776,93
5 000	1x týždenne	0,00986	2 563,60

Stanovený počet nádob a prislúchajúci interval vývozov k počtu poplatníkov je uvedený v platnom VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Trenčín.

c) **množstvový zber** v zmysle § 78 ods.1 písm. a/, § 78 ods. 4 zákona:

○ fyzickej osobe, ktorá má v meste trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, alebo ktorá je na území mesta oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť a bude využívať pridelenú nádobu na zber bioodpadu – rodinné domy.

Komunálny odpad s bio nádobou

Rodinný dom bude mať dve nádoby (na komunálny odpad a na bioodpad).

Minimálny objem nádoby KO v litroch	Frekvencia vývozu	Sadzba poplatku v €/1 liter KO	Objem nádoby BIO	Sadzba poplatku v €/1 liter BIO	Poplatok v €/1 rok
120 litrov	1x 14 dní	0,020081	120 litrov, 26 vývozov ročne	0,01353	104,86
120 litrov	1x týždenne	0,020081	120 litrov, 26 vývozov ročne	0,01353	167,51
240 litrov	1x týždenne	0,018878	120 litrov, 26 vývozov ročne	0,01243	277,90
240 litrov	2x týždenne	0,018878	120 litrov, 26 vývozov ročne	0,01243	513,40

Stanovený počet nádob a prislúchajúci interval vývozov k počtu poplatníkov je uvedený v platnom VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Trenčín.

d) **množstvomý zber** v zmysle § 78 ods. 1 písm. a/, § 78 ods. 4 zákona:

- fyzickej osobe, ktorá má v meste trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, alebo ktorá je na území mesta oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť a bude využívať vlastný kompostovací zásobník – rodinné domy.

Komunálny odpad bez nádoby na bioodpad s vlastným kompostovacím zásobníkom

Rodinný dom bude mať iba nádobu na komunálny odpad, pričom bude využívať vlastný kompostovací zásobník. Občan je povinný doložiť správcovi dane podpísané čestné prehlásenie, že domácnosť má vlastný kompostovací zásobník dostatočnej kapacity. Vzor čestného prehlásenia tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto VZN v prílohe č. 7.

Minimálny objem nádoby KO v litroch	Frekvencia vývozu	Sadzba poplatku v €/1 liter KO	Poplatok v €/1 rok
120 litrov	1x 14 dní	0,020081	62,65
120 litrov	1x týždenne	0,020081	125,30
240 litrov	1x týždenne	0,018878	235,59
240 litrov	2x týždenne	0,018878	471,19

Stanovený počet nádob a prislúchajúci interval vývozov k počtu poplatníkov je uvedený v platnom VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Trenčín.

e) **sadzba pre bionádoby**

Minimálny objem nádoby KO v litroch	Frekvencia vývozu	Sadzba poplatku v €/1 liter KO	Poplatok v €/1 rok
120 litrov	26 vývozov ročne	0,01353	42,21
240 litrov	26 vývozov ročne	0,01243	77,56
120-litrové vrecia		0,01925	2,31 €/1 vreca

Vrecia na bioodpad si môže poplatník dokúpiť v klientskom centre Mestského úradu Trenčín ako doplnkový vývoz. Systém zberu bioodpadu na adrese nahlásený do 31. 1. bežného obdobia je pre daný kalendárny rok záväzný. Žiadosti o zmenu vývozu bioodpadu na adrese podané poplatníkom počas kalendárneho roka budú účinné k 1. 2. nasledujúceho zdaňovacieho obdobia. Vývoz vriec sa bude uskutočňovať v súlade s harmonogramom vývozov bioodpadov.

f) **0,0726 eur/kg za drobný stavebný odpad** bez obsahu škodlivín v zmysle § 78 ods. 1 písm. c).

Náklady v odpadovom hospodárstve:

- rok 2017: 2 098 989 eur
- rok 2018: 2 517 797 eur
- rok 2019: 2 305 890 eur

Náklady mesta na zmesový komunálny odpad:

- rok 2019 – 1 624 038 eur

Náklady mesta na biologicky rozložiteľný odpad:

🕒 rok 2019 – 243 329 eur (zber bionádob, odvoz VKK do ZD, odvoz VKK upratovanie, uloženie do kompostárne)

Náklady mesta na triedený zber:

🕒 rok 2019 – 739 040,41 eur

Odhad nákladov na zber a zhodnotenie BRKO je približne 200 000 eur ročne.

Neplatiči:

Mesto eviduje neplatičov z poplatku za komunálne odpady, pohľadávky k 31. 12. 2019 sú vo výške 1 675 785,10 eur.

Doplatky z iných položiek rozpočtu:

Na odpadové hospodárstvo z iných položiek rozpočtu mesto nedopláca.

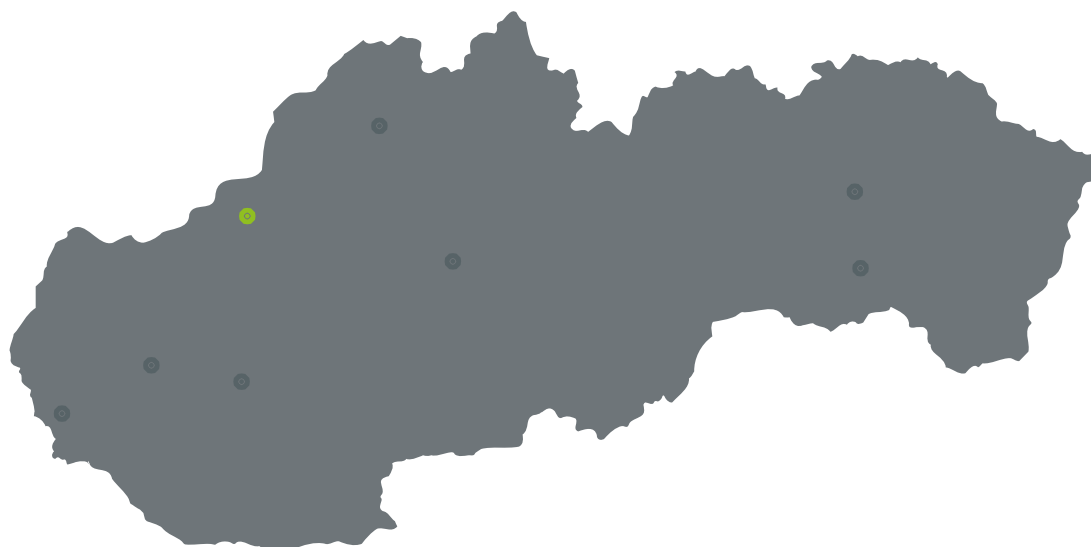
4. KOMUNIKÁCIA

Mesto so svojimi obyvateľmi o informáciách a zmenách v odpadovom hospodárstve komunikuje prostredníctvom webovej stránky mesta, sociálnych sietí, novín – mesačníka INFO, letákov, vývesiek a stretnutí s výbormi mestských častí.

5. VÝSLEDKY MESTA TRENČÍN V ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE ZA ROK 2019

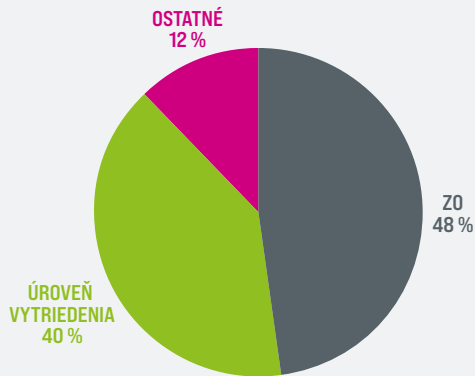
V meste **Trenčín** sa za rok 2019 vyprodukovalo **28 562,788 ton** odpadu, čo je pri prepočte na počet obyvateľov **522 kg** odpadu na obyvateľa za jeden rok. Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019 bola **40,27 %**.

Najbežnejším druhom odpadu v meste Trenčín za rok 2019 bol **zmesový odpad**, ktorý tvoril až **48 %** komunálneho odpadu.

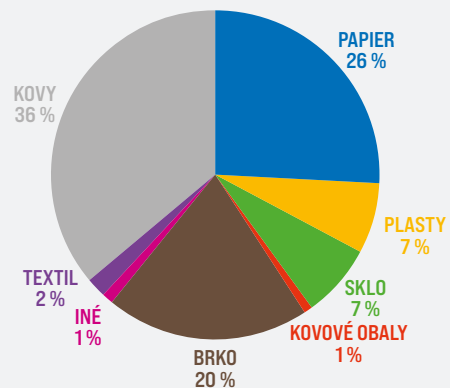
V nasledujúcich grafoch je zobrazené, aký je pomer zmesového odpadu, materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia a ostatných odpadov a tiež aj aké druhy materiálov boli započítané do úrovne vytriedenia.

POMER MATERIÁLOV VSTUPUJÚCICH DO ÚROVNE VYTRIEDENIA
ZO A OSTATNÝCH ODPADOV (2019)

Graf č. 24 Pomer materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia ZO a ostatných odpadov na celkovom množstve KO v meste Trenčín v roku 2019.

PODIEL JEDNOTLIVÝCH DRUHOV MATERIÁLOV
NA ÚROVNI VYTRIEDENIA (2019)

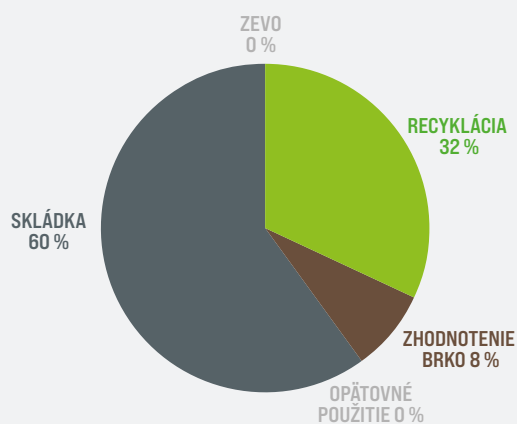

Graf č. 25 Podiel jednotlivých materiálov na úrovni vytriedenia v meste Trenčín v roku 2019.

V meste **Trenčín** sa v roku 2019 s odpadom nakladalo nasledujúcim spôsobom: **60 %** bolo uložených na skládku, **32 %** sa recyklovalo a **8 %** predstavovalo zhodnotenie BRKO.

V nasledujúcich grafoch zobrazujeme nakladanie s odpadom v Trenčíne v roku 2019 podľa jednotlivých činností:

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 26 Spôsob nakladania s KO v meste Trenčín v roku 2019.

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č.27 Spôsob nakladania s KO v meste Trenčín v roku 2019 (podľa činností).

TRNAVA

Počet obyvateľov k 31. 12. 2019: 63 751

Množstvo komunálneho odpadu vyprodukovaného v roku 2019: 39 717,635 ton

Množstvo odpadu na obyvateľa v roku 2019: 575 kg/rok

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019: 46,55 %

INFORMÁCIE O ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE

1. ZBER ODPADOV

Na území mesta vykonáva zber komunálnych odpadov zberová spoločnosť FCC Trnava, s.r.o.

Mesto Trnava má zriadenú vlastnú skládku na Zavorskej ceste v Trnave, na ktorú ukladá zmesový komunálny odpad.

2. INFRAŠTRUKTÚRA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zmesový odpad

Typ zberu komunálneho odpadu:

- 120-, 240-litrový kontajner – pre každý rodinný dom,
- 1 100-litrový, 5m³ a 3m³ polopodzemné nádoby pri bytovkách.

Frekvencia zberu odpadu – *údaje chránené obchodným tajomstvom, neboli nám poskytnuté*

Triedený zber

Mesto nám tieto údaje neposkytlo pretože šlo o, citujem: „Údaje chránené obchodným tajomstvom, to znamená, že v zmysle §10 vyššie uvedeného zákona povinná osoba informácie neprístupní. Ďalej podľa § 12 cit: „všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod neprístupenia.“

Nakladanie s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom

Zber BRKO je v Trnave riešený 240-, 1 100-litrovými nádobami a zbernými dvormi.

Mesto Trnava má zriadenú vlastnú kompostáreň.

Zber BRKO je v štádiu prípravy.

Vzhľadom na to, že zavedenie nádob na biologicky rozložiteľný kuchynský odpad pri bytovkách tiež vyžaduje náročnú prípravu, samotná realizácia sa začne vtedy, keď budú dotiahnuté všetky náležitosti súvisiace so spracovaním tohto druhu odpadu. Mesto však rešpektuje zákonom požadovaný termín, t. j. 1. 1. 2021.

Zberné dvory

Mesto disponuje 7 zbernými dvormi, ďalšie v blízkej budúcnosti neplánuje vybudovať.

Zberné dvory:

- Mikovíniho ul. (Vajslova dolina),
- Tajovského ul. (Prednádražie),
- Sasinkova ul. (Družba),
- Ul. A. Kmeťa (Zátvor),
- Cukrová ul. (za cukrovarom),
- Bottova ul. (pri ZŠ),
- Modranka (Sereďská ulica).

Druhy odpadov, ktoré možno odovzdať v zberných dvoroch:

- vytriedené zložky komunálneho odpadu (papier, plasty, kovy, sklo, tetrapaky, drevo, textil);
- objemný odpad (nábytok, koberce, matrace);
- nebezpečný odpad (farby, oleje, autobatérie, baterky, žiarivky, elektronický odpad);
- bioodpad (orezy zo stromov, tráva, lístie a pod.), do zberného dvora Tajovského nie je možné odovzdať;
- odpadové pneumatiky – je možné odovzdať len do zberného dvora na Mikovíniho ul. (Vajslova dolina). Tieto odpadové pneumatiky môže na zbernom dvore uložiť iba konečný používateľ pneumatiky;
- tabuľové sklo je možné odovzdať len na zbernom dvore Mikovíniho ul. (Vajslova dolina).

Centrum opätovného použitia v Trnave plánuje mesto vybudovať.

3. FINANCOVANIE ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Mesto Trnava má uzavretú zmluvu s ENVI - PAK, a.s.

Aktualizácia zmluvy nebola vykonaná, predmetné služby už neboli hradné mestom Trnava, pretože sa zmenilo financovanie, v zmysle novelizácie zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, kde triedený zber komunálneho odpadu začali financovať OZV.

Jednoznačnú odpoveď, či financie OZV pokrývajú všetky náklady s triedeným zberom mesto nemá. Ceny však nezohľadňujú napríklad náklady na vybudovanie stojísk PPK a vývoz triedeného zberu zo ZD.

Mesto investovalo vlastné financie do budovania triedeného zberu (polopodzemných kontajnerov na ZO a triedený zber). Pre jednotlivé roky boli vyčlenené finančné prostriedky na budovanie PPK nasledovne: rok 2018 = 258 492 eur, rok 2019 = 148 229 eur.

Pre právnické osoby a fyzické osoby podnikateľov je v meste Trnava zavedený poplatok za množstvový zber.

Pre fyzické osoby je zavedený paušálny poplatok.

Výška poplatku pre fyzické osoby, obyvateľov v bytových domoch a rodinných domoch je 0,008 eur/osoba/deň = 28,29 eur/rok.

Výška poplatku pre fyzické osoby, obyvateľov v bytových domoch bola v rokoch 2018 a 2019 0,05731 eur/osoba/deň = 20,91 eur/rok.

1) Výška poplatku pre fyzické osoby, obyvateľov v rodinných domoch bola nasledovná:

Počet členov v domácnosti	Výška poplatku za osobu a rok v €
1-členná domácnosť	32,84
2-členná domácnosť	28,34
3-členná domácnosť	24,37
4- a 5-členná domácnosť	22,40
6- a viacčlenná domácnosť	20,36

2) Znížené poplatky pre fyzické osoby v rodinných domoch boli nasledovné:

	Sadzby poplatku v € za osobu a deň
- fyzická osoba staršia ako 62 rokov - držiteľ preukazu fyzickej osoby a ZŤP	0,04510
- fyzická osoba v hmotnej núdzi - prevažne alebo úplne bezvládna fyzická osoba	0,03333

3) Výška poplatku pre právnické a fyzické osoby, podnikateľov pre zmesový komunálny odpad bola nasledovná:

Objem zbernej nádoby alebo PE vreca (v litroch)	Frekvencia zberu	Výška poplatku za rok v €	
		Nádoba	Vrece
120	1x týždenne	231,31	243,67
120	2x týždenne	462,63	487,34
240	1x týždenne	451,65	473,61
240	2x týždenne	903,30	947,23
1100	1x týždenne	1503,78	1598,16
1100	2x týždenne	2 894,32	3 196,33
1100	3x týždenne	4 341,48	-
1100	1x 2-týždenne	723,58	799,08
5 000	1x denne	42 960,50	-
5 000	1x týždenne	8 923,20	-
5 000	2x týždenne	17 846,40	-
5 000	1x 2-týždenne	4 461,60	-
5 000	1x mesačne	2 059,20	-

4) Výška poplatku pre školy všetkých druhov, zdravotnícke zariadenia, detské domovy, domovy dôchodcov, mesto Trnava a príspevkové organizácie mesta Trnava bola nasledovná:

Objem zbernej nádoby alebo PE vreca (v litroch)	Frekvencia zberu	Výška poplatku za rok v €	
		Nádoba	Vrece
120	1x týždenne	66,58	-
120	2x týždenne	133,16	-
240	1x týždenne	123,55	142,77
240	2x týždenne	247,10	285,54
1100	1x týždenne	566,28	1598,16
1100	2x týždenne	1132,56	3 196,33

5) Výška poplatku pre neobývané rodinné domy bola nasledovná:

	Výška poplatku za osobu a rok v €
Neobývané rodinné domy, vlastníci ktorých nemajú trvalý alebo prechodný pobyt v meste Trnava	31,35

Náklady v odpadovom hospodárstve pre mesto Trnava:

- 2018 – 3 485 357 eur
- 2019 – 3 544 655 eur

Z vyššie uvedeného je vidieť nárast nákladov.

Náklady mesta na triedený zber, ktoré financuje OZV:

* údaje chránené obchodným tajomstvom, neboli nám poskytnuté*

Náklady mesta na zmesový komunálny odpad:

- rok 2019 – 1 861 653 eur

Náklady mesta na biologicky rozložiteľný odpad:

- rok 2019 – 389 457 eur

Náklady na zber a zhodnocovanie BRKO:

- v štádiu riešenia

Suma za vyzbierané financie z poplatkov:

- 2017 – 2 905 100 eur
- 2018 – 2 833 882 eur

Z vyššie uvedeného je vidieť pokles.

Neplatiči:

Mesto Trnava nemá k dispozícii presný počet neplatičov, pretože prešlo na nový informačný systém.

Doplatok z iných položiek rozpočtu:

- r. 2017 – 2 905 100 eur
- r. 2018 – 2 833 882 eur

Rozdiel medzi príjmami a výdavkami je doplatok z iných položiek rozpočtu.

Vo vyššie uvedených číslach sú výdavky bežné aj kapitálové.

- 2017 – 1 022 941 eur
- 2018 – 651 475 eur

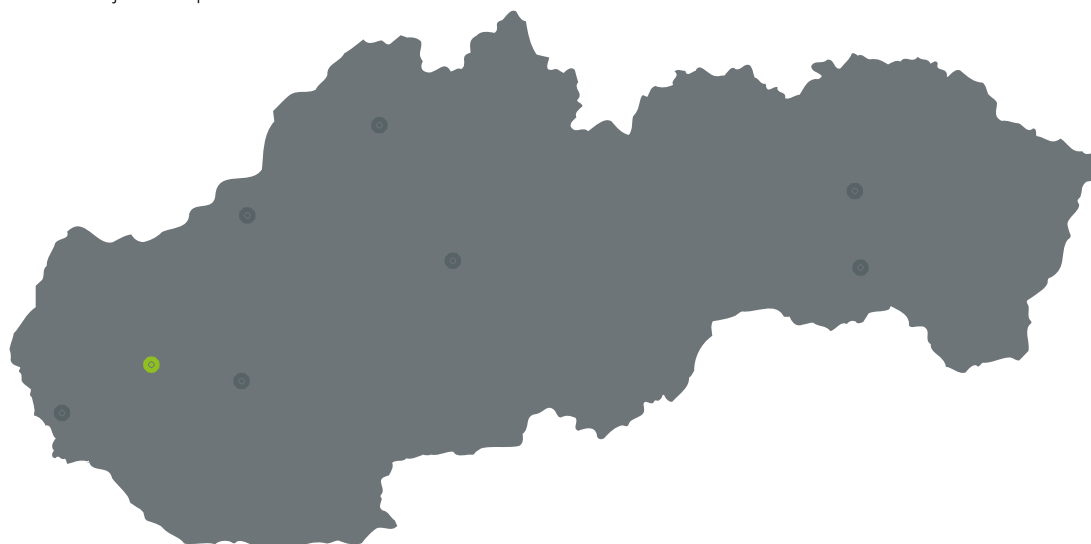
4. KOMUNIKÁCIA

Informácie smerom k obyvateľom mesta ohľadom odpadového hospodárstva sú podávané formou webovej stránky mesta, na Facebooku a prostredníctvom tlačovín.

5. VÝSLEDKY MESTA TRNAVA V ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE V ROKU 2019

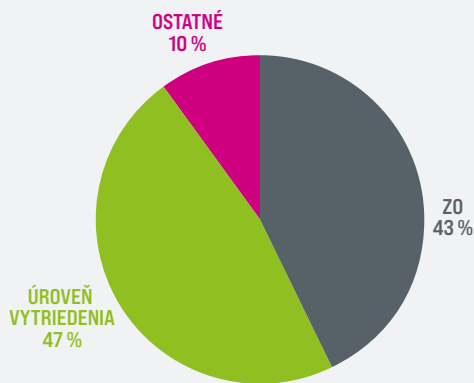
V meste **Trnava** sa za rok 2019 vyprodukovalo **39 717,635 ton** komunálneho odpadu, čo je pri prepočte na počet obyvateľov **522 kg** odpadu na obyvateľa za jeden rok. **Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019 bola 46,55 %.**

Najbežnejším druhom odpadu v meste **Trnava** za rok 2019 bol **zmesový komunálny odpad**, ktorý tvoril až **43 %** komunálneho odpadu.

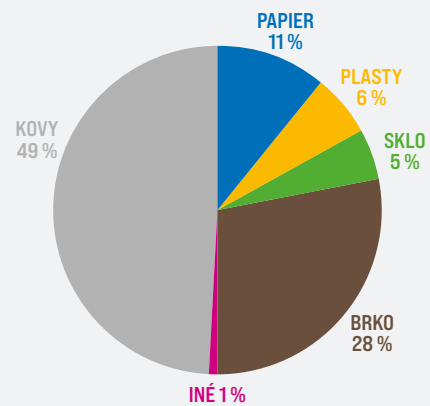
V nasledujúcich grafoch je zobrazené, aký je pomer zmesového odpadu, materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia a ostatných odpadov a tiež aj aké druhy materiálov boli započítané do úrovne vytriedenia.

POMER MATERIÁLOV VSTUPUJÚCICH DO ÚROVNE VYTRIEDENIA ZO A OSTATNÝCH ODPADOV (2019)

Graf č. 28 Pomer materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia ZO a ostatných odpadov na celkovom množstve KO v meste Trnava v roku 2019.

PODIEL JEDNOTLIVÝCH DRUHOV MATERIÁLOV NA ÚROVNI VYTRIEDENIA (2019)

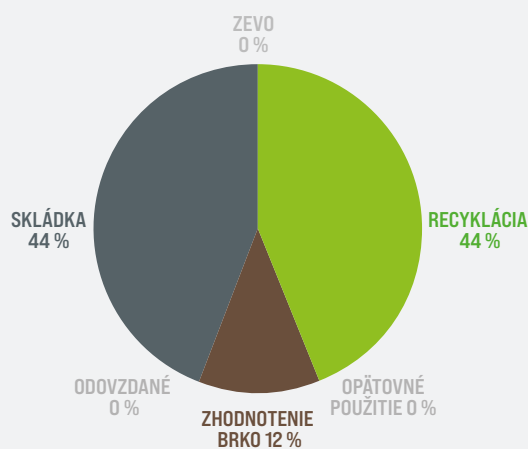

Graf č. 29 Podiel jednotlivých materiálov úrovni vytriedenia v meste Trnava v roku 2019.

V meste **Trnava** sa v roku 2019 odpadom nakladalo nasledujúcim spôsobom: **44 %** bolo uložených na skládku, **44 %** sa recyklovalo. Komunálny odpad z mesta Trnava sa energeticky nezhodnocuje. Zhodnotenie BRKO predstavovalo **12 %**.

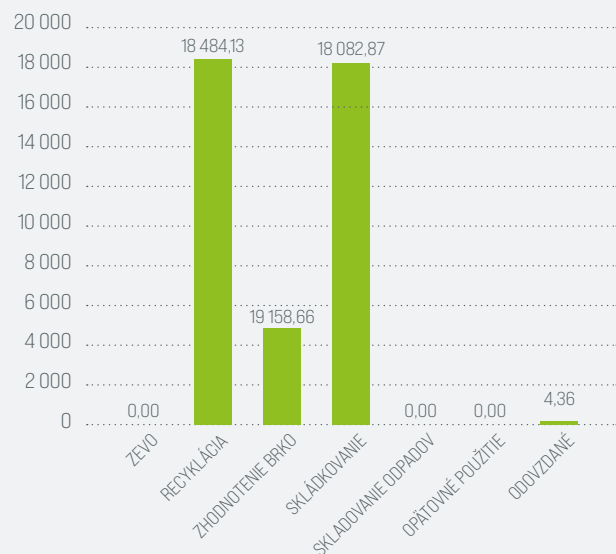
V nasledujúcich grafoch zobrazujeme nakladanie s odpadom v Trnave v roku 2019 podľa jednotlivých činností:

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 30 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Trnava v roku 2019.

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 31 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Trnava v roku 2019 (podľa činností).

ŽILINA

Počet obyvateľov k 31. 12. 2019: 82 867

Množstvo komunálneho odpadu vyprodukovaného v roku 2019: 46 497,679 ton

Množstvo odpadu na obyvateľa v roku 2019: 561 kg/rok

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019: 43,53 %

INFORMÁCIE O ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE

1. ZBER ODPADOV

V Žiline zabezpečuje zber odpadov zberová spoločnosť T+T, a.s.

Komunálne odpady zo Žiliny sa ukladajú na skládke odpadov v Žiari nad Hronom.

2. INFRAŠTRUKTÚRA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zmesový odpad

Typ zberu:

Veľkosť nádoby je určená podľa počtu poplatníkov v rodinnom dome, t. j. od 120 do 240 litrov, v prípade bytovej zástavby sa zmesový odpad zberá do nádob s objemom 1100 litrov.

Triedený zber

Na triedený zber v Žiline slúži obyvateľom približne 1 480 ks kontajnerov s objemom 1100 litrov. Papier a plast sa vyvážajú 2-krát týždenne a sklo, VKM a kovy 2-krát mesačne.

Nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom

Zber BRKO je v Žiline riešený prostredníctvom kompostovacích zásobníkov a zberného dvora.

Mesto nemá vlastné zariadenie na zhodnocovanie BRKO.

Mesto nerealizuje zber kuchynského BRKO, avšak pripravuje sa na to, aby bol od 1. 1. 2021 jeho zber zabezpečený.

Zberné dvory

Obyvateľom mesta Žilina sú k dispozícii 2 zberné dvory:

- Spoločnosť T+T prevádzkuje zberný dvor na Jánošíkovej ulici v Žiline,
- Zberný dvor Považský Chlmec.

Na zberných dvoroch možno odovzdať:

- oddelené zložky komunálneho odpadu,
- objemný odpad,
- odpady s obsahom škodlivých látok,
- vyradené elektrické a elektronické zariadenia,
- žiarivky a výbojky,
- použité prenosné batérie,
- akumulátory,
- automobilové batérie,
- drobný stavebný odpad,
- použité oleje.

Mesto v budúcnosti plánuje vybudovať ďalšie zberné dvory. Mesto momentálne nemá centrum opätovného využitia, k plánom sa nevyjadriilo.

3. FINANCOVANIE ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Mesto má uzavretú zmluvu s OZV NATUR-PACK. Zmluva po 1. 7. 2016 nebola zmenená.

Financie OZV sú dostatočné na pokrytie všetkých nákladov spojených s triedeným zberom. Mesto neinvestovalo vlastné finančné prostriedky do budovania infraštruktúry triedeného zberu.

Poplatky za odpady:

Poplatok je paušálny, jeho výška je 27,6 eur/osoba/rok.

Výška poplatku sa v priebehu posledných rokov menila aj vzhľadom na zvýšené poplatky za skládkovanie odpadu takto:

- rok 2018 – 23,36 eur
- rok 2019 – 21,17 eur

Náklady v odpadovom hospodárstve:

- rok 2018 – 3 374 121 eur
- rok 2019 – 3 197 723 eur

Náklady na triedený zber, ktoré financuje OZV:

- 525 824 eur

Náklady na zmesový komunálny odpad:

Údaje neboli poskytnuté.

Náklady na biologicky rozložiteľný odpad:

- 42 eur/1 tona bez DPH

Odhadované náklady na zber a zhodnocovanie kuchynského BRKO:

- cca 200 000 eur

Neplatiči:

Áno, mesto má neplatičov, presné percento nebolo udané.

Doplatok z iných položiek rozpočtu:

Nie je.

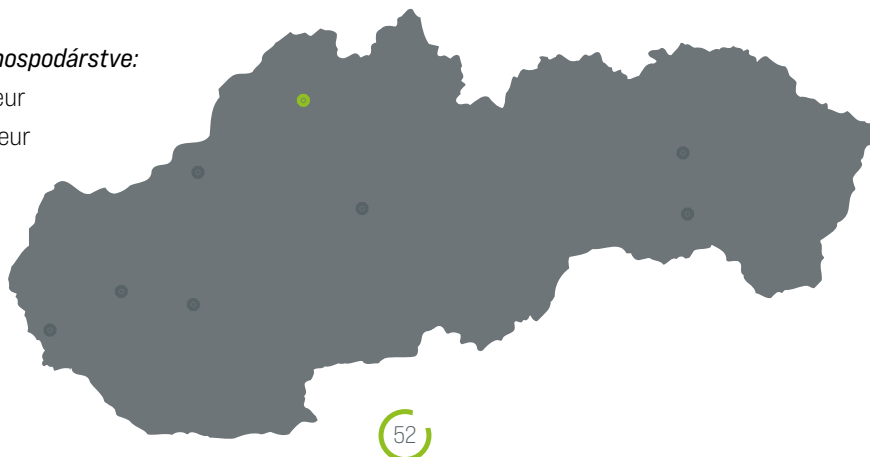
4. KOMUNIKÁCIA

Mesto Žilina informuje svojich obyvateľov o odpadovom hospodárstve prostredníctvom webovej stránky mesta, rozhlasu, Facebooku, úradnej tabule a radničných novín.

5. VÝSLEDKY MESTA ŽILINA V ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE V ROKU 2019

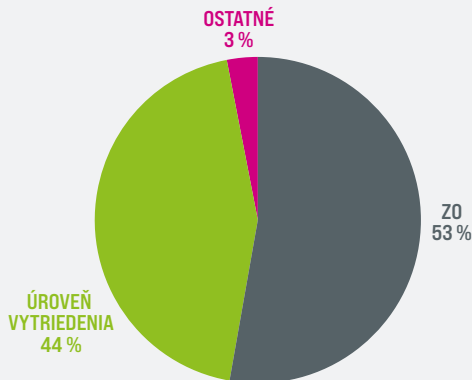
V meste **Žilina** sa za rok 2019 vyprodukovalo **46 497,679 ton** odpadu, čo je pri prepočte na počet obyvateľov **561 kg** odpadu na obyvateľa za jeden rok. **Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019 bola 43,53 %.**

Najbežnejším druhom odpadu v meste **Žilina** za rok 2019 bol **zmesový komunálny odpad**, ktorý tvoril až **43 %** komunálneho odpadu.

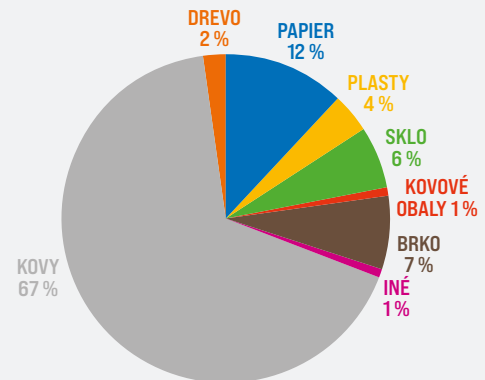
V nasledujúcich grafoch je zobrazené, aký je pomer zmesového odpadu, materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia a ostatných odpadov a tiež aj aké druhy materiálov boli započítané do úrovne vytriedenia.

POMER MATERIÁLOV VSTUPUJÚCICH DO ÚROVNE VYTRIEDENIA
ZO A OSTATNÝCH ODPADOV (2019)

Graf č. 3 Pomer materiálov vstupujúcich do úrovne vytriedenia ZO a ostatných odpadov na celkovom množstve KO v meste Žilina v roku 2019.

PODIEL JEDNOTLIVÝCH DRUHOV MATERIÁLOV
NA ÚROVNI VYTRIEDENIA (2019)

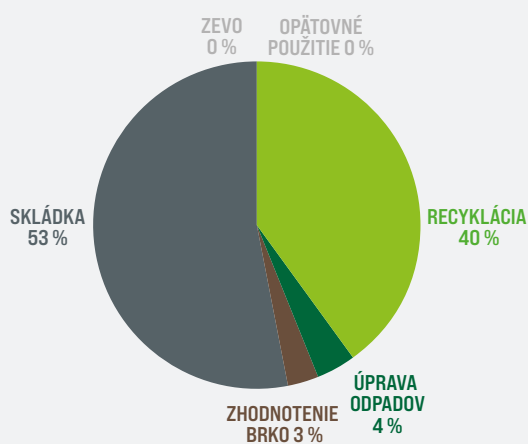

Graf č. 33 Podiel jednotlivých materiálov na úrovni vytriedenia v meste Žilina v roku 2019.

V meste **Žilina** sa v roku 2019 s odpadom nakladalo nasledujúcim spôsobom: **53 %** bolo uložených na skládku, **40 %** sa recyklovalo. Komunálny odpad z mesta Žilina sa energeticky nezhodnocuje. Zhodnotenie BRKO predstavovalo **3 %** a úprava odpadov **4 %**.

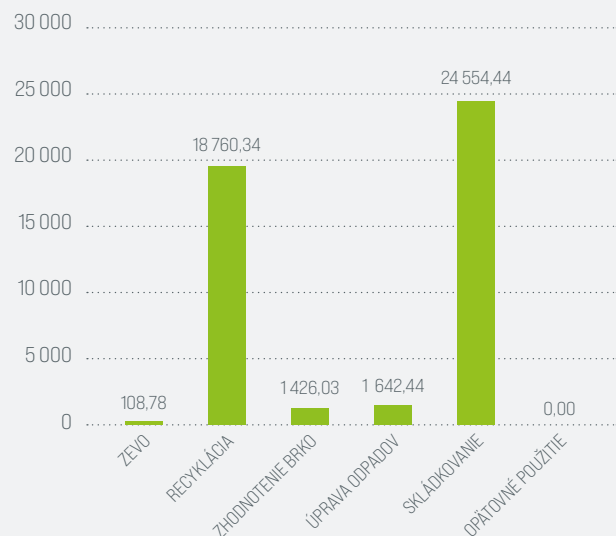
V nasledujúcich grafoch zobrazujeme nakladanie s odpadom v Trnave v roku 2019 podľa jednotlivých činností:

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 34 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Žilina v roku 2019.

SPÔSOB NAKLADANIA S ODPADMI (2019)

Graf č. 35 Spôsob nakladania s odpadmi v meste Žilina v roku 2019 (podľa činností).

4. ZÁVER

Cieľom našej publikácie bolo zmapovať a urobiť prehľad o situácii v odpadovom hospodárstve v najväčších mestách Slovenska. V týchto mestách vzniká spolu 550 968,12 ton komunálnych odpadov, čo tvorí až 23 % z celkového množstva komunálnych odpadov vyprodukovaných na Slovensku. Zaujímalo nás, aké odpady sa v týchto mestách tvoria a ako sa s nimi nakladá. Zamerali sme sa aj na to, akú majú tieto mestá infraštruktúru, ako majú nastavené poplatky za komunálne odpady a celkové financovanie odpadového hospodárstva.

V úvode tohto prehľadu o nakladaní s odpadmi v ôsmich najväčších mestách Slovenska sme si pomenovali ich najväčšie výzvy, ktoré nám na základe dostupných údajov vyplynuli. Z tohto krátkeho prehľadu je jasné, že každé mesto si zvolilo inú cestu, takže ani nie je vhodné navzájom ich porovnávať. Preto sme vyhodnotili iba výsledky v rámci piatich výziev, ktoré sme si stanovili na začiatku.

ČO SME ZISTILI?

1. Dáta o odpadoch: Samosprávy nemajú presné dáta o spôsobe, ako sa s odpadom, ktorý je na ich území vyzbieraný, nakladá. Obce a mestá majú ako povinnosť vypracovať hlásenie o odpadoch a nakladaní s ním (zo zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov) a ročný výkaz o komunálnom odpade z obce (podľa zákona 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov). Sú to dve odlišné formy výkazov z evidencie o odpadoch, ktoré od samospráv vyžadujú uviesť odlišné údaje. Kým hlásenie o odpadoch požaduje informácie o zbere, výkaz pre Štatistický úrad SR požaduje, aby bol uvedený aj údaj o spôsobe zhodnotenia alebo zneškodnenia vyzbieraného odpadu. Tento údaj je pre samosprávy veľmi náročné zistiť, keďže zberové spoločnosti nemajú presné informácie o tom, ako sa s odpadom z danej samosprávy nakladalo. Preto sa v procese prípravy týchto hlásení vyzbieraný odpad mení v štatistike na odpad recyklovaný. To však nehovorí o skutočnom stave nakladania s odpadmi. Vieme, že sa odpady po vyzbieraní dotriedujú, a nie všetko, čo sa vyzbiera, sa recykluje. Tieto údaje vstupujú do štatistik Slovenska, a tak získavame dáta, ktoré nehovoria presnú informáciu o stave odpadového hospodárstva.

Po konzultáciách s jednotlivými mestami sa ako optimálny návrh na zmenu právnej úpravy javí, aby údaje o množstvách vyzbieraných odpadov evidovali a hlásili obce a množstvá zneškodnených a zhodnotených odpadov podľa ich kódov uvádzali zberové spoločnosti. Informačný systém odpadového hospodárstva (ISOH) by mal byť nastavený tak, aby dokázal tieto údaje navzájom spárovať a vyhodnotiť, či navzájom sedia. Z informácií, ktoré poskytnú zberové spoločnosti do systému ISOH, by mali vzniknúť štatistiky o tom, koľko odpadov sa na Slovensku skutočne zhodnotilo.

2. Výpočet úrovne vytriedenia komunálnych odpadov: Do výpočtu úrovne vytriedenia odpadu, podľa § 4 ods. 6 zákona č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vstupujú údaje o vytriedených zložkách odpadov a zmesovom odpade. Na základe ich pomeru, a teda výslednej úrovne vytriedenia, sa obciam stanovujú poplatky za skládkovanie odpadov, alebo sa napríklad tento údaj uvádza aj pri žiadosti o príspevok z Environmentálneho fondu. Z údajov, ktoré sme získali, vyplýva, že pomerne veľkú časť vytriedených zložiek, ktoré samosprávy uvádzajú v štatistike, tvoria

kovy z výkupní. Vieme, že nie všetky kovy v evidencii miest pochádzajú od ich obyvateľov, a tak údaje o úrovni vytriedenia nehovoria o skutočnosti, koľko odpadu sa v danej samospráve naozaj vytriedi.

Z údajov, ktoré sme vyhodnotili je zrejmé, ako veľmi ovplyvňuje množstvo kovov z výkupní mieru triedenia. Napríklad mesto Bratislava má síce nízku úroveň vytriedenia (31,30 %), ale zároveň najmenešie % v rámci úrovne vytriedenia tvoria kovy

(21 %). Na druhej strane mestá Žilina a Banská Bystrica majú vysokú úroveň vytriedenia, ale veľkú časť ich triedených zložiek v štatistike tvoria kovy, ktoré pochádzajú z výkupní, ktoré sa nachádzajú na území týchto miest. Avšak, to neznamena, že pochádzajú od obyvateľov daných miest. Ako optimálny a férový nástroj pre všetky samosprávy sa preto javí zmena platnej právnej úpravy tak, aby do štatistík boli započítané iba množstvá kovov z výkupní, ktoré pochádzajú od obyvateľov týchto miest.

Mesto	Úroveň triedenia odpadov [%]	Podiel kovov v úrovni vytriedenia [%]
Banská Bystrica	53,37	32
Bratislava	31,30	21
Košice	29,33	55
Nitra	42,00	24
Prešov	39,06	37
Trenčín	40,27	36
Trnava	46,55	49
Žilina	43,53	66

3. Plnenie cieľov v odpadovom hospodárstve: Množstvo skládkovaného odpadu vs. množstvo odpadu, ktorý je energeticky alebo materiálno zhodnotený, je stále vysoké. Na dosahovanie cieľov, ktoré si Slovensko stanovilo na základe európskej platnej právnej úpravy sú aktuálne zavedené opatrenia v mestách nedostatočné. Preto oceňujeme zmenu Zákona

o odpadoch, ktorý zaviedol povinnosť zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu. Ten podľa našich analýz zmesového odpadu, tvorí až 20 % komunálnych odpadov. Zavedením zberu iba zeleného BRKO sa miera recyklácie zvýšila, ale stále tvorí malé % oproti zmesovému komunálnemu odpadu.

Mesto/spôsob nakladania	Skládkovanie [%]	Energetické zhodnotenie [%]	* Recyklácia [%]	Zhodnotenie BRKO [%]	INÉ
Banská Bystrica	46	0	43	11	-
Bratislava	9	56	25	8	2
Košice	1	63	32	4	-
Nitra	57	0	22	21	-
Prešov	60	0	29	11	-
Trenčín	60	0	32	8	-
Trnava	44	0	44	12	-
Žilina	53	0	40	3	4

*údaje o množstvách zrecyklovaných materiálov neznamena, že sa vyzbierané materiály naozaj zrecyklovali, keďže tento údaj vychádza z množstiev vyzbieraných vytriedených odpadov z ročného výkazu pre ŠÚ.

Zaujímavým faktom je, že iba mestá, ktoré disponujú vlastným zariadením na energetické zhodnocovanie odpadov (Bratislava a Košice), zhodnocujú ZO energeticky. Výnimkou je mesto Prešov, ktoré čiastočne využíva ZEVO v Košiciach (v oficiálnych štatistikách za rok 2019 nebol žiaden zmesový komunálny odpad z Prešova uvedený ako zhodnotený energeticky). Ostatné veľké mestá zmesový odpad skládkujú. To znamená, že v týchto mestách je veľký potenciál na využívanie premeny odpadu na TAP a využitie kapacít cementární, ktorými Slovensko momentálne disponuje a sú zaplnené TAP zo zahraničia z dôvodu nízkych cien za skládkovanie.

4. Budovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva:

Každé mesto má infraštruktúru nastavenú inak. Niektoré mestá sa rozhodli budovať infraštruktúru pomocou systému od domu k domu a eliminovať tak anonymitu pri produkcii odpadov, iné mestá sa rozhodli budovať stojiská s polopodzemnými kontajnermi. Niektoré zase kombinujú rôzne spôsoby zberu. Budovať infraštruktúru by mali samosprávy na základe cieľov, ktoré poznáme už dnes. Vieme, že čoskoro budú platiť niektoré nové povinnosti, a tak by sme odpadovú infraštruktúru (hlavne zmesového odpadu) mali nastaviť podľa novej situácie.

Kým mesto Trnava investovalo vysoké množstvo financií do vybudovania siete polopodzemných kontajnerov, ostatné mestá skôr zavádzajú iné opatrenia a uplatňujú si princípy,

ktoré ako cieľ stanovila v oblasti odpadového hospodárstva aj Envirostratégia 2030. Jedným z opatrení je zber od domu k domu, ktorý tento rok zaviedlo hlavné mesto v 7 mestských častiach Bratislavy a túto formu zberu majú aj Košice, Nitra a Prešov. Trenčín a Žilina zber z rodinných domov zabezpečujú formou zberných hniezd.

V každom z krajských miest sú rozmiestnené zberné dvory. Centrá opätovného použitia majú iba Košice a Bratislava.

Všetky mestá sa pripravujú na zavedenie zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu.

5. Financovanie odpadového hospodárstva:

Väčšina samospráv na Slovensku stále spolufinancuje odpadové hospodárstvo z položiek rozpočtu, ktoré sa netýkajú odpadového hospodárstva. Odpadové hospodárstvo by pritom mali financovať z poplatkov od obyvateľov. Zvýšenie poplatkov za odpady nie je veľmi populárny krok, ale je nevyhnutný na zlepšenie podmienok pre samosprávu.

Zaujímavými údajmi sú aj údaje o financovaní odpadového hospodárstva. V rámci analýzy dát jednotlivých miest sme zistili, že niektoré mestá financujú odpadové hospodárstvo z iných položiek rozpočtu – Trnava, Nitra, a Košice. Najväčším % neplatičov disponuje mesto Nitra – až 21,55 %.

Mesto	Forma poplatku	Nedoplatky a financovanie z iných zdrojov rozpočtu
Banská Bystrica	paušálny	Neplatičov mesto eviduje, ale nefinancuje odpadové hospodárstvo z iných zdrojov rozpočtu
Bratislava	množstvom	Nedoplatky vo výške 0,08 %, mesto nefinancuje odpadové hospodárstvo z iných zdrojov rozpočtu
Košice	množstvom	Nedoplatky vo výške 2 %, mesto financuje odpadové hospodárstvo z iných zdrojov rozpočtu
Nitra	paušálny	Počet neplatičov tvorí 21,55 %, mesto financuje odpadové hospodárstvo z iných zdrojov rozpočtu
Prešov	paušálny	Údaje o neplatičoch neuviedli, mesto financuje odpadové hospodárstvo z iných zdrojov rozpočtu
Trenčín	paušálny	Pohľadávky sú vo výške 1,6 mil. eur, mesto nefinancuje odpadové hospodárstvo z iných zdrojov rozpočtu
Trnava	paušálny	Neplatičov mesto eviduje v novom informačnom systéme, mesto financuje odpadové hospodárstvo z iných zdrojov rozpočtu
Žilina	paušálny	Mesto nefinancuje odpadové hospodárstvo z iných zdrojov rozpočtu aj napriek tomu, že má nedoplatky

Na záver tohto prehľadu by sme iba skonštatovali, že zmeny v odpadovom hospodárstve sú potrebné v každom meste. Mestá nemusia čakať na zmenu právnej úpravy na to, aby začali samé realizovať kroky smerom k obehovému hospodárstvu. Každé by si malo zadať spôsob, ako chce zlepšiť podmienky pre obyvateľov, zadať presné kroky k dosahovaniu lepších výsledkov, budovaniu efektívnejšej infraštruktúry a udržateľnému financovaniu odpadového hospodárstva.

Zmenu právnej úpravy je potrebné realizovať v prípade zberu dát o odpadoch, ktoré budú vstupovať do ISOH. Potrebne je, aby sme mali jednotné, pravdivé, transparentné a kvalitné dáta pri zdroji odpadov. Jedine tak si dokážeme vyhodnotiť reálny stav odpadového hospodárstva a na tomto základe budovať nové zariadenia na ich zhodnocovanie a rozvíjať aj nové opatrenia smerom k predchádzaniu vzniku odpadov.

5. POUŽITÉ SKRATKY

KO – komunálny odpad

DSO – drobný stavebný odpad

OZV – organizácia zodpovednosti výrobcov

ZO/ZKO – zmesový odpad

TZ – triedený zber

ÚV – úroveň vytriedenia

NO – nebezpečné odpady

VKK – veľkokapacitné kontajnery

PPK – polopodzemné kontajnery

BRKO – biologicky rozložiteľný komunálny odpad

VKM – kompozitné obaly na báze lepenky/viacvrstvé kombinované materiály

KBV – komplexná bytová výstavba

IBV – individuálna bytová výstavba

VZN – všeobecné záväzné nariadenie

TAP – tuhé alternatívne palivo

POH – Program odpadového hospodárstva

ISOH – Informačný systém odpadového hospodárstva

6. REFERENCIE

1. City of Amsterdam: Amsterdam Circular Strategy. Prístup: 10. 08. 2020. Dostupné online: <https://www.amsterdam.nl/en/policy/policy-cleaning/>
2. City of Amsterdam: The Amsterdam City Doughnut. Prístup: 10. 08. 2020. Dostupné online: <https://www.amsterdam.nl/en/policy/policy-cleaning/>
3. Claire Moffat: How Amsterdam is future proofing its waste management. Prístup: 10. 08. 2020. Dostupné online: <https://www.insidewaste.com.au/index.php/2020/07/23/how-amsterdam-is-future-proofing-its-waste-management/>
4. Die 48er: Waste Management in Vienna. Prístup: 12. 08. 2020. Dostupné online: <http://ewit.site/wp-content/uploads/2015/12/Waste-Management-in-Vienna.pdf>
5. Dr. Martina ABLEIDINGER: Municipal Department 48 – Waste Management, Street Cleaning and Vehicle Fleet. Prístup: 12. 08. 2020. Dostupné online: https://www.connective-cities.net/fileStorage/Veranstaltungen/Dialogveranstaltung_Rostock/Waste_Management_in_Vienna.pdf
6. European Commission: Capital factsheet – Amsterdam/Netherlands. Prístup: 10. 08. 2020. Dostupné online: <https://www.municipalwasteurope.eu/sites/default/files/NL%20Amsterdam%20Capital%20factsheet.pdf>
7. Luka Dakskobler: From no recycling to zero waste: how Ljubljana rethought its rubbish. Prístup: 15. 08. 2020. Dostupné online: https://www.theguardian.com/cities/2019/may/23/zero-recycling-to-zero-waste-how-ljubljana-rethought-its-rubbish?CMP=share_btn_fb&fbclid=IwAR39TvY75Lrt9E13Ezmzo66795G4UisqAWtF2_JDPNZuQxSH8p0vp8-e6k
8. Hlásenie o odpadoch a nakladaní s ním, 2019, mesto Banská Bystrica
9. Hlásenie o odpadoch a nakladaní s ním, 2019, mesto Bratislava
10. Hlásenie o odpadoch a nakladaní s ním, 2019, mesto Košice
11. Hlásenie o odpadoch a nakladaní s ním, 2019, mesto Nitra
12. Hlásenie o odpadoch a nakladaní s ním, 2019, mesto Prešov
13. Hlásenie o odpadoch a nakladaní s ním, 2019, mesto Trenčín
14. Hlásenie o odpadoch a nakladaní s ním, 2019, mesto Trnava
15. Hlásenie o odpadoch a nakladaní s ním, 2019, mesto Žilina
16. Mesto Banská Bystrica: e-mailová komunikácia, poskytnuté údaje o odpadovom hospodárstve, 2020
17. Mesto Bratislava: e-mailová komunikácia, poskytnuté údaje o odpadovom hospodárstve, 2020
18. Mesto Košice: e-mailová komunikácia, poskytnuté údaje o odpadovom hospodárstve, 2020
19. Mesto Nitra: e-mailová komunikácia, poskytnuté údaje o odpadovom hospodárstve, 2020
20. Mesto Prešov: e-mailová komunikácia, poskytnuté údaje o odpadovom hospodárstve, 2020
21. Mesto Trenčín: e-mailová komunikácia, poskytnuté údaje o odpadovom hospodárstve, 2020
22. Mesto Trnava: e-mailová komunikácia, poskytnuté údaje o odpadovom hospodárstve, 2020
23. Mesto Žilina: e-mailová komunikácia, poskytnuté údaje o odpadovom hospodárstve, 2020
24. Metropolitný inštitút Bratislavy: Reuse centrum, Bratislava 2020
25. Ministerstvo životného prostredia SR: Envirostratégia 2030
26. Municipal Waste Europe: City of Vienna. Prístup 13. 8. 2020. Dostupné online: <https://www.municipalwasteurope.eu/member/city-vienna>
27. Oznámenie o oprave chyby vo vyhláške MŽP SR č. 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti, účinnosť od 17. 01. 2019
28. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade
29. Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch, účinnosť od 01. 01. 2016
30. Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, účinnosť od 01. 01. 2016
31. Vyhláška MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti, účinnosť od 01. 01. 2016
32. Vyhláška MŽP SR č. 373/2015 Z. z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov, účinnosť od 01. 01. 2016
33. Vyhláška MŽP SR č. 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti, účinnosť od 01. 01. 2019
34. Výkaz o komunálnom odpade za rok 2019 – mesto Banská Bystrica
35. Výkaz o komunálnom odpade za rok 2019 – mesto Bratislava
36. Výkaz o komunálnom odpade za rok 2019 – mesto Košice
37. Výkaz o komunálnom odpade za rok 2019 – mesto Nitra
38. Výkaz o komunálnom odpade za rok 2019 – mesto Prešov
39. Výkaz o komunálnom odpade za rok 2019 – mesto Trenčín
40. Výkaz o komunálnom odpade za rok 2019 – mesto Trnava
41. Výkaz o komunálnom odpade za rok 2019 – mesto Žilina
42. Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov účinnosť od 01. 01. 2016
43. Zákon č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, účinnosť od 01. 01. 2019
44. Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje, účinnosť od 01. 12. 2019
45. Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov
46. Zákon 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov
47. <https://zajimej.se/ekonomika-podle-koblihy-zapomenme-na-rust-a-zamerme-se-na-prosperitu/>
48. Zero Waste Europe: the Story of Ljubljana. Prístup 15. 8. 2020. Dostupné online: https://zerowastecities.eu/wp-content/uploads/2019/09/zero_waste_europe_CS5_the_story_of_Ljubljana_en.pdf

Inštitút cirkulárnej ekonomiky, o.z. (INCIEN) je nezisková organizácia, ktorá je zameraná na inovatívne environmentálne riešenia v oblasti predchádzania vzniku odpadov. INCIEN – pre svet, kde je odpad zdrojom.

Pomáhame firmám, samosprávam a ľuďom tvoriť menej odpadu. A ten, ktorý vytvorí, im pomôžeme premeniť na surovinu a zdroj. Navrhujeme a zavádzame zmeny, ktoré môžeme robiť od dnes. Ako odborníčky pomáhame meniť hospodárstvo tak, aby už nefungovalo na úkor životného prostredia a klímy.

Spájame a vzdelávame všetkých, ktorí chcú zanechať svet v lepšom stave, v akom ho našli.

V obciach Slovenska sa zameriavame hlavne na oblasť odpadového hospodárstva – predchádzanie vzniku odpadov: ponúkame analýzy odpadov a návrh koncepcií s konkrétnymi riešeniami šitými na mieru danej samosprávy. Navrhované riešenia sú v súlade s princípmi cirkulárnej ekonomiky a hierarchiou odpadového hospodárstva Slovenskej republiky.

Pre INCIEN sú samosprávy jedným z kľúčových účastníkov v prechode na obehové hospodárstvo. Nastavením efektívneho odpadového hospodárstva na úrovni samospráv vieme v rámci obehového hospodárstva sledovať toky materiálov a uzatvárať ich cykly tak, aby sa odpad stal zdrojom pre budúce výrobky alebo zdrojom energie.

Friedrich Ebert Stiftung je najstaršou politickou nadáciou Nemecka. Pomenovaná je po Friedrichovi Ebertovi, prvom demokraticky zvolenom ríšskom prezidentovi. Ako nadácia blízka politickej strane zameriava svoju činnosť na hodnoty sociálnej demokracie, slobodu, spravodlivosť a solidaritu. Ako všeobecne prospešná inštitúcia pôsobí nezávisle a v jej záujme je podporovať pluralistický spoločenský dialóg k politickým výzvam súčasnosti.

Ciele nadácie:

- politické vzdelávanie na posilnenie občianskej spoločnosti,
- spolupráca s inými think tankami,
- medzinárodná spolupráca v rámci siete z viac ako 100 kancelárií po celom svete,
- podpora nadaných mladých ľudí,
- zachovanie histórie sociálnej demokracie v archívoch, knižniciach a pod.

Vydavateľ: Friedrich Ebert Stiftung, zastúpenie v Slovenskej republike; Bratislava 2020

Odborné výklady a stanoviská obsiahnuté v texte publikácie sú subjektívnym názorom autorského kolektívu, nemožno ich stotožňovať s postojmi Friedrich Ebert Stiftung, e.V.

Toto dielo a ani žiadnu jeho časť nemožno reprodukovat' bez súhlasu Friedrich Ebert Stiftung, e.V..

POĎAKOVANIE

Ďakujeme všetkým pracovníčkam a pracovníkom jednotlivých úradov miest Banská Bystrica, Bratislava, Košice, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava, Žilina za poskytnutie všetkých informácií, ktoré boli použité ako podklady k tejto štúdii.

Autorky publikácie:

Ivana Maleš (INCIEN)

Dominika Lorencová (INCIEN)

Katarína Bednáríková (INCIEN)

Recenzentka a recenzent:

Stella Slučiaková, analytička, Inštitút environmentálnej politiky, Ministerstvo životného prostredia SR

Tomáš Schabjuk, konzultant, Odpadový hospodár s.r.o.

Jazyková korektúra: Zuzana Schaleková

Grafická úprava: Sashi

BRATISLAVA 2020

Publikáciu zostavil Inštitút cirkulárnej ekonomiky, o.z.

Publikácia vznikla vďaka podpore Friedrich Ebert Stiftung

ISBN: 978-80-89149-88-9

